

Broj:
Sarajevo, 28.4.2017.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA

PRIMLJENO		28-04-2017		Erol	
Opis predmeta	Klasifikacija	oznaka	broj	Priloga	
			02-02-1-1132/17		

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, dostavlja se

Na temelju članka 94. i 95. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16), kao ovlašteni predlagatelji dostavljamo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine radi razmatranja i usvajanja u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Sukladno članku 124. Poslovnika Doma naroda, predlažemo da se Prijedlog zakona razmatra po žurnom postupku radi implementacije odluka Ustavnog suda BiH broj U-9/09 i U-23/14.

U privitku vam dostavljamo tekst Prijedloga zakona na hrvatskom jeziku s obrazloženjem, odredbe koje se mijenjaju, neslužbeni pročišćeni tekst Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i elektroničku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

Klub izaslanika hrvatskog naroda

Ljilja Zovko

Bariša Čolak

Zdenka Džambas

Martin Raguž

Mario Karamatić

MARIO KARAMATIĆ

Na temelju članka IV.4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __. sjednici Zastupničkog doma, održanoj __. __. 2017. godine i na __. sjednici Doma naroda, održanoj __. __. 2017. godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA IZBORNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16) u Poglavlju 8 Predsjedništvo Bosne i Hercegovine članak 8.1 mijenja se i glasi:

„Članak 8.1

- (1) Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predsjedništvo BiH) koji se neposredno biraju s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine - jednog Bošnjaka i jednog Hrvata - biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine. Birač upisan u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine može glasovati ili za Bošnjaka ili za Hrvata, ali ne za oba.
- (2) Za potrebe izbora članova Predsjedništva BiH koji se neposredno biraju s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine formiraju se tri ad hoc izborna područja: A, B i C.
U izbornu područje A se ubrajaju sve osnovne izborne jedinice u kojima prema podacima sa posljednjeg popisa stanovništva živi više od 2/3 bošnjačkog naroda.
U izbornu područje B se ubrajaju sve osnovne izborne jedinice u kojima prema podacima sa posljednjeg popisa stanovništva živi više od 2/3 hrvatskog naroda.
Sve ostale osnovne izborne jedinice se ubrajaju u izbornu područje C.
Do provedbe novog popisa utvrđuje se sastav izbornih ad hoc područja A, B i C na sljedeći način:
  - a) Izbornu područje A sastoji se od osnovnih izbornih jedinica: Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Centar Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Ilidža, Ilijaš, Vogošća, Hadžići, Trnovo (FBiH), Tuzla, Živinice, Srebrenik, Lukavac, Gradačac, Čelić, Banovići, Gračanica, Kladanj, Kalesija, Doboj-Istok, Teočak, Sapna, Zenica, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Zavidovići, Visoko, Breza, Olovo, Doboj-Jug, Bihać, Sanski Most, Velika Kladuša, Cazin, Bosanska Krupa, Ključ, Bužim, Konjic, Jablanica, Bugojno, Donji Vakuf, Goražde, Pale (FBiH) i Foča (FBiH).
  - b) Izbornu područje B sastoji se od osnovnih izbornih jedinica: Široki Brijeg, Ljubuški, Posušje, Grude, Livno, Tomislavgrad, Kupres, Čapljina, Čitluk, Prozor-Rama, Neum, Ravno, Orašje, Domaljevac-Šamac, Kreševo, Dobretići i Usora.
  - c) Izbornu područje C sastoji se od osnovnih izbornih jedinica: Grad Mostar, Stolac,

Travnik, Vitez, Jajce, Kiseljak, Novi Travnik, Busovača, Gornji Vakuf-Uskoplje, Fojnica, Odžak, Žepče, Vareš, Glamoč, Drvar, Bosansko Grahovo, Bosanski Petrovac i Distrikt Brčko-opcija FBiH.

- (3) Za člana Predsjedništva BiH izabran je Bošnjak koji je osvojio najveći broj glasova među bošnjačkim kandidatima uz uvjet da je u području koje se sastoji od ad hoc izbornih područja A i C osvojio veći broj glasova nego u području koje se sastoji od ad hoc izbornih područja B i C. Ukoliko kandidat koji je osvojio najveći broj glasova ne zadovoljava navedeni uvjet, uzima se idući kandidat sa liste bošnjačkih kandidata po broju glasova i tako do kraja liste dok se ne pronađe kandidat koji zadovoljava uvjet. Ukoliko niti jedan bošnjački kandidat ne zadovoljava navedeni uvjet izabran je kandidat koji je osvojio najveći broj glasova.*
- (4) Za člana Predsjedništva BiH izabran je Hrvat koji je osvojio najveći broj glasova među hrvatskim kandidatima uz uvjet da je u području koje se sastoji od ad hoc izbornih područja B i C osvojio veći broj glasova nego u području koje se sastoji od ad hoc izbornih područja A i C. Ukoliko kandidat koji je osvojio najveći broj glasova ne zadovoljava navedeni uvjet, uzima se idući kandidat sa liste hrvatskih kandidata po broju glasova i tako do kraja liste dok se ne pronađe kandidat koji zadovoljava uvjet. Ukoliko niti jedan hrvatski kandidat ne zadovoljava navedeni uvjet izabran je kandidat koji je osvojio najveći broj glasova.*
- (5) Člana Predsjedništva BiH koji se neposredno bira s teritorije Republike Srpske- jednog Srbina- biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Republici Srpskoj. Izabran je kandidat koji dobije najveći broj glasova.*
- (6) Mandat članova Predsjedništva BiH traje četiri godine."*

Članak 2.

U Potpoglavlju B, članku 10.12. stavaku (2) rečenica:

„Svakom konstitutivnom narodu daje se jedno mjesto u svakom kantonu.“,
briše se.

Članak 3.

U Poglavlju 19 Grad Mostar članak 19.2 mijenja se i glasi:

„Članak 19.2

- (1) Gradsko vijeće Grada Mostara sastoji se od 35 vijećnika koje neposredno biraju birači koji su upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriji cijelog područja Grada Mostara.*
- (2) Određeni broj vijećnika bira se iz višečlanih izbornih jedinica prema formuli proporcionalne zastupljenosti, iz članka 9.5 ovog Zakona. Kompenzacijski mandati dodjeljuju se sa teritorije cijelog područja Grada Mostara kao cjeline, u skladu sa člankom 9.6 ovog Zakona.*
- (3) Najmanje četiri člana svakog konstitutivnog naroda i jedan pripadnik ostalih bit će zastupljeno u Gradskom vijeću.*
- (4) Birač ima jedan glasački listić za mandate proporcionalne zastupljenosti u višečlanim izbornim jedinicama za koje je birač upisan u Središnji birački popis. Ovaj glasački listić*

uzima se u obzir i za raspodjelu kompenzacijskih mandata u skladu sa člankom 10.5 ovog Zakona.“.

Članak 4.

Iza članka 19.3 dodaje se članak 19.3a, koji glasi:

„Članak 19.3a

- (1) Od 35 mandata za Gradsko vijeće Grada Mostara, između 23% i 27% su kompenzacijski mandati. Preostali mandati raspodjeljuju se u višečlanim izbornim jedinicama.*
- (2) Broj višečlanih izbornih jedinica je pet i to:*
  - 1) Prvu izbornu jedinicu čini Gradsko područje I i sastoji se od teritorija bivših gradskih područja Jugozapad, Stari Grad i Središnje zone;*
  - 2) Drugu izbornu jedinicu čini Gradsko područje II kojeg čini teritorij bivšeg Gradskog područja Zapad;*
  - 3) Treću izbornu jedinicu čini Gradsko područje III kojeg čini teritorij bivšeg Gradskog područja Jug;*
  - 4) Četvrtu izbornu jedinicu čini Gradsko područje IV kojeg čini teritorij bivšeg Gradskog područja Jugoistok;*
  - 5) Petu izbornu jedinicu čini Gradsko područje V kojeg čini teritorij bivšeg Gradskog područja Sjever.*
- (3) Broj mandata za izbornu jedinicu utvrđuje se na sljedeći način: broj birača upisanih u Središnji birački popis za Gradsko vijeće Grada Mostara, koje je utvrdilo Središnje izborno povjerenstvo BiH, dijeli se s ukupnim brojem mandata koji se raspodjeljuju u izbornim jedinicama. Kako bi se utvrdio broj mandata koji pripadaju jednoj izornoj jedinici, dijeli se broj birača upisanih u Središnji birački popis za tu izbornu jedinicu sa količnikom koji je dobiven u prethodnoj podjeli. Mandati koji se ne mogu raspodijeliti na osnovu cijelih brojeva, raspodjeljuju se izbornim jedinicama na osnovu najvećeg decimalnog ostatka.“.*

Članak 5.

Članak 19.4 mijenja se i glasi:

„Članak 19.4

- (1) Od 35 članova Gradskog vijeća, koje neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis, 26 se bira iz pet višečlanih izbornih jedinica iz članka 19.3a, a devet su kompenzacijski mandati izabrani s teritorije Grada Mostara kao cjeline.*
- (2) Ovi mandati se raspodjeljuju u skladu s člancima 9.5 do 9.8 ovog Zakona.*
- (3) Iz višečlanih izbornih jedinica za Gradsko vijeće Grada Mostara 26 mandata raspodjeljuje se na sljedeći način:*
  - Prva izborna jedinica bira 14 članova;*
  - Druga izborna jedinica bira pet članova;*

- *Treća izborna jedinica bira dva člana;*
- *Četvrta izborna jedinica bira dva člana;*
- *Peta izborna jedinica bira tri člana Gradskog vijeća Grada Mostara.*

(4) Nijedan od konstitutivnih naroda, niti iz grupe ostalih, ne mogu imati više od 15 svojih predstavnika u Gradskom vijeću.“.

Članak 6.

Članak 19.5 mijenja se i glasi:

„Članak 19.5

(1) Političke stranke, koalicije i neovisni kandidati koji su ovjereni u skladu sa odredbama ovog Zakona, mogu se kandidirati za izbore u izbornoj jedinici.

(2) Svaki neovisni kandidat za mandat u izbornoj jedinici kandidira se na jednoj kandidatskoj listi.“.

Članak 7.

Članak 19.6 mijenja se i glasi:

„Članak 19.6

U svakoj višečlanoj izbornoj jedinici mandati se raspodjeljuju prema formuli iz članka 9.5 ovog Zakona.“

Članak 8.

Članak 19.7 mijenja se i glasi:

„Članak 19.7

(1) Kompenzacijski mandati dodjeljuju se prema formuli iz članka 9.6 ovog Zakona.

(2) Kompenzacijski mandat, koji je osvojila politička stranka ili koalicija, u skladu sa člankom 10.5 ovog Zakona, raspodjeljuje se jedan po jedan neizabranim kandidatima na kandidatskoj listi političke stranke ili koalicije za kompenzacijske mandate, počevši od vrha liste, sve dok se svi mandati ne raspodijele ili dok se lista ne iscrpi.

(3) Ukoliko svaki od konstitutivnih naroda ne osvoji minimalan broj od četiri mandata, ili ne bude izabran makar jedan vijećnik iz reda ostalih, naknadni kompenzacijski mandat se dodjeljuje kandidatu relevantnog naroda ili ostalih sa kompenzacijske liste političke stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na listi ima još kvalificiranih kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili ostalih.

(4) Ukoliko politička stranka ili koalicija na svojoj kompenzacijskoj listi nema dovoljno kvalificiranih kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili ostalih da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na svojoj kompenzacijskoj listi. Ukoliko na bilo kojoj kompenzacijskoj listi nema kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili ostalih, mjesto se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i

koja ima još takvih kandidata na drugoj listi, u skladu sa člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona."

Članak 9.

Iza članka 19.7 dodaje se članak 19.7a, koji glasi:

„Članak 19.7a

(1) Ako se prilikom raspodjele u skladu sa člancima 10.4, 10.5 i 10.6 ovog Zakona dobiju identični količnici, mandat se dodjeljuje ždrijebom.

(2) Mandati koje lista dobije raspodjeljuju se među kandidatima sa liste na način utvrđen u članku 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

(3) Ako politička stranka ili koalicija nema na listi dovoljno kandidata da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandati se prenose na kandidatske liste te političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici, u skladu sa postupkom iz članka 9.7 ovog Zakona."

Članak 10.

Iza članka 19.7a dodaje se članak 19.7b, koji glasi:

„Članak 19.7b

(1) Ako mandat izabranog neovisnog kandidata prestane u skladu s odredbama članka 1.10 ovog Zakona, mandat ostaje upražnjen na način utvrđen u članku 9.9 ovog Zakona.

(2) Ako mandat kandidata političke stranke ili koalicije prestane u skladu s odredbama članka 1.10 ovog Zakona, mandat se dodjeljuje na način utvrđen u članku 9.10 ovog Zakona."

Članak 11.

Iza članka 19.7b dodaje se članak 19.7c, koji glasi:

„Članak 19.7c

(1) Pri raspodjeli mandata kako bi se popunili mandati koji su prestali u skladu s člankom 1.10 ovog Zakona, osigurava se minimalna zastupljenost od četiri člana iz reda svakog konstitutivnog naroda i jednog iz reda ostalih.

(2) Sljedeća pravila primjenjivat će se i ista derogiraju rješenja predviđena u članovima 9.9 i 9.10 ovog Zakona svaki put kada bi primjena ovih članaka svela zastupljenost jednog konstitutivnog naroda ispod minimuma određenog u članku 19.2 stavak (3) ovog Zakona:

a) Ako mandat izabranog neovisnog kandidata prestane, u skladu sa člankom 10.8 ovog Zakona, upražnjeno mjesto popunit će se iz reda političke stranke ili koalicije koja ima

najveći količnik u istoj izbornoj jedinici i koja, u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona na svojoj listi ima još kvalificiranih kandidata iz reda istog konstitutivnog naroda ili ostalih iz kojeg je bio i neovisni kandidat kojem je prestao mandat.

1) Ukoliko politička stranka ili koalicija nema dovoljno kvalificiranih kandidata na listi u istoj izbornoj jedinici da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na svojoj listi ima još takvih kandidata u bilo kojoj drugoj izbornoj jedinici u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

b) Ako mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu sa liste iste izborne jedinice koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

1) U slučaju da nema preostalih kandidata na listi iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu, mandat se dodjeljuje listi iste političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici koja je osvojila najveći broj glasova, u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

2) Ukoliko nema preostalih kandidata na listama bilo koje političke stranke ili koalicije, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji iz iste izborne jedinice koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat sa njene liste, u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

3) Ukoliko nema preostalih kandidata iz iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji u bilo kojoj izbornoj jedinici, koja je osvojila najveći broj glasova i ima kvalificirane kandidate koji pripadaju tom konstitutivnom narodu u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

c) Ako kompenzacijski mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje kandidatu sa iste liste kompenzacijskih mandata koji pripada istom konstitutivnom narodu, u skladu s člankom 9.7 ovog Zakona.

1) U slučaju da nema preostalih kvalificiranih kandidata koji pripadaju istom konstitutivnom narodu na istoj listi kompenzacijskih mandata, mandat se dodjeljuje stranci ili koaliciji koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata iz reda istog konstitutivnog naroda na svojoj listi kompenzacijskih mandata. Mandat se tada dodjeljuje u skladu s člankom 9.7 ovog Zakona.“

Članak 12.

Iza članak 19.7c dodaje se članak 19.7d, koji glasi:

„Članak 19.7d

Izuzetno od odredaba članka 13.7 ovog Zakona, gradonačelnik Grada Mostara se bira indirektno u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.“

Članak 13.

U Poglavlju 20. Prijelazne i završne odredbe u članku 20.16 A stavak (2) mijenja se i glasi:

„Članak 20.16 A

(2) Broj izaslanika iz reda svakog konstitutivnog naroda i ostalih po županijama/kantonima uzimajući u obzir posljednji popis stanovništva raspoređuje se na sljedeći način:

- a) 17 izaslanika iz reda bošnjačkog naroda se bira iz zakonodavnih tijela županija/kantona na način da Tuzlanska bira četiri izaslanika, Sarajevska četiri izaslanika, Zeničko-dobojska tri izaslanika, Unsko-sanska tri izaslanika, Hercegovačko-neretvanska jednog izaslanika, Srednjobosanska jednog izaslanika i Bosansko-podrinjska jednog izaslanika.*
- b) 17 izaslanika iz reda hrvatskog naroda se bira iz zakonodavnih tijela županija/kantona na način da Hercegovačko-neretvanska bira pet izaslanika, Srednjobosanska četiri izaslanika, Zapadnohercegovačka tri izaslanika, Hercegbosanska dva izaslanika, Zeničko-dobojska jednog izaslanika, Posavska jednog izaslanika i Tuzlanska jednog izaslanika.*
- c) 17 izaslanika iz reda srpskog naroda se bira iz zakonodavnih tijela županija/kantona na način da Sarajevska bira četiri izaslanika, Hercegbosanska tri izaslanika, Unsko-sanska tri izaslanika, Tuzlanska dva izaslanika, Hercegovačko-neretvanska dva izaslanika, Zeničko-dobojska dva izaslanika i Srednjobosanska jednog izaslanika.*
- d) 7 izaslanika iz reda ostalih se bira iz zakonodavnih tijela županija/kantona na način da Sarajevska bira tri izaslanika, Tuzlanska dva izaslanika, Zeničko-dobojska jednog izaslanika i Unsko-sanska jednog izaslanika.“.*

Članak 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH“.

Predsjedatelj Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedatelj Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

Obrazloženje

I. USTAVNA OSNOVA ZA USVAJANJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine sadržana je u odredbama članka IV.4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za „donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za izvršenje funkcija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine prema ovom Ustavu“.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog Zakona ogledaju se u provedbi odluke Ustavnog suda BiH broj 23/14 od 1.12.2016. godine, kao i zadovoljavanje općeg načela demokracije da jedan narod, drugom narodu ne bira predstavnike. Prema općem načelu demokracije pravo na demokratsko odlučivanje ostvaruje se legitimnim političkim predstavljanjem koje mora biti utemeljeno na demokratskom izboru onih koje predstavlja i čije interese zastupa. U tom smislu veza između onih koje predstavlja i njihovih političkih predstavnika na svim administrativno-političkim razinama je ta koja omogućava legitimitet predstavnicima zajednice. Dakle, samo legitimitet predstavljanja stvara temelj za stvarno sudjelovanje i odlučivanje.

Ovim zakonom rješava se na jedan pravedan način izbora članova Predsjedništva BiH, tako da se na teritoriju Federacije BiH formiraju ad hoc izborna područja i njihov sastav isključivo proizilazi iz popisa stanovništva 2013. godine, a da se pri tome ne mijenja dosadašnji način izbora srpskog člana Predsjedništva BiH, a u potpunosti se osigurava legalan i legitiman izbor bošnjačkog odnosno hrvatskog člana Predsjedništva BiH.

Predloženim izmjenama i dopunama u potpunosti se provodi odluka Ustavnog suda BiH broj 23/14 na način da se osigurava da Dom naroda Parlamenta FBiH bude dom legitimnih i legalnih predstavnika naroda.

Jednostavnim matematičkim metodama i operacijama sukladno popisu stanovništva iz 2013. godine za FBiH došlo se do izračuna broja izaslanika po županijama/kantonima, a službeni rezultati popisa su sljedeći:

	Županije/kantoni	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ostali
1	Unsko-sanska	246.012	5.073	8.452	11.539
2	Posavska	8.252	33.600	831	459
3	Tuzlanska	392.356	23.592	7.058	17.815
4	Zeničko-dobojska	299.452	43.819	5.543	12.808
5	Bosansko-podrinjska	22.313	24	885	426
6	Srednjobosanska	146.652	97.629	3.043	5.240
7	Hercegovačko-neretvanska	92.005	118.297	6.432	3.054
8	Zapadnohercegovačka	718	93.725	101	124
9	Sarajevska	346.575	17.520	13.300	28.075
10	Herceg-bosanska	8.037	64.604	10.905	298
	Ukupno:	1.562.372	497.883	56.550	79.838

Razlozi za donošenje ovog Zakona, također predstavljaju usklađivanje s odlukom Ustavnog suda BiH broj 9/09 od 26. studenog 2010. godine kojom je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da članak 19.2. st. 1. i 3., članak 19.4. stavak 1. Izbornog zakona zbog kojeg različit broj birača u izbornim jedinicama koji se zasniva na bivšim gradskim područjima u Mostaru krši članak 25. b) Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Tako je Ustavni sud utvrdio da broj glasača u izbornim jedinicama u gradskim područjima Grada Mostara varira za čak 400%, a da pri tome svaka izborna jedinica bira jednak broj vijećnika u Gradsko vijeće. To znači da je vrijednost glasa, na primjer, u dosadašnjoj Izornoj jedinici Mostar Jugoistok četiri puta veća od vrijednosti glasa u dosadašnjoj Izornoj jedinici Mostar Jugozapad. Ustavni sud je utvrdio da odredbe članka 19.2. stavka 1. i članka 19.4. od st. 2. do 8. krše članak II./4. Ustava BiH u vezi s člankom 25. b) Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

S obzirom da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine u ostavljenom roku nije izvršila navedenu Odluku, Ustavni sud BiH donio je Rješenje u predmetu broj U 9/09 od 18. siječnja 2012. godine, kojim je utvrdio da odredbe članka 19.2. stavak 1. i 2. i članka 19.4. od stavka 2. do 8. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine prestaju važiti narednog dana od dana objavljivanja ove odluke u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

III. NAČELA NA KOJIMA JE PRIJEDLOG ZAKONA UTEMELJEN

Prijedlog zakona temelji se na načelima ustavnosti, zakonitosti, ravnopravnosti i apsolutne nediskriminacije.

Ovako definiranim Prijedlogom izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH provode se odluke Ustavnog suda BiH broj U 23/14 i U 9/09.

IV. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Člankom 1. uređuje se izbor članova Predsjedništva BiH na način da se zadovoljava temeljno načelo demokracije legitimnog predstavljanja naroda, utvrđuju se ad hoc izborna područja A, B i C u FBiH za izbor jednog Hrvata i jednog Bošnjaka za člana Predsjedništva BiH, dok izbor jednog Srbina za člana Predsjedništva BiH ostaje nepromijenjen.

Člankom 2. u cijelosti se provodi odluka Ustavnog suda BiH broj U 23/14 na način da se rečenica „Svatom konstitutivnom narodu se daje jedno mjesto u svakom kantonu“ se briše.

Člankom 3. u cijelosti se provodi odluka Ustavnog suda BiH broj U 9/09 na način da se propisuje sastav Gradskog Vijeća Grada Mostara, koje biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje i da se određeni broj Vijećnika bira iz višečlanih izbornih jedinica prema formuli proporcionalne zastupljenosti. Također predloženim zakonom se uvode kompenzacijski mandati koji se dodjeljuju sa područja Grada Mostara kao cjeline.

Člankom 4. propisuje se raspodjela mandata u višečlanim izbornim jedinicama, postotak izbora kompenzacijskih mandata i broj višečlanih izbornih jedinica. Također se utvrđuje način raspodjele mandata za izbornu jedinicu.

Člankom 5. propisuje se broj neposredno izabranih članova Gradskog Vijeća i broj kompenzacijskih mandata i maksimalan broj članova Gradskog vijeća iz reda konstitutivnih naroda i ostalih.

Člankom 6. propisuje se način kandidiranja za izbore u izbornoj jedinici.

Člankom 7. propisuje se način raspodjele mandata sukladno formuli iz članka 9.5. Izbornog zakona BiH.

Člankom 8. propisuje se način dodjele kompenzacijskih mandata.

Člankom 9. se regulira način dodjele mandata ždrijebanjem ukoliko kandidati dobiju identične količnike prilikom raspodjele redovnih i kompenzacijskih mandata.

Člankom 10. se propisuju slučajevi prestanka mandata neovisnog kandidata i slučajevi prestanka mandata političke stranke ili koalicije i način dodjele zamjenskog mandata.

Člankom 11. propisuje se osiguranje minimalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i ostalih.

Člankom 12. propisuje se način izbora gradonačelnika.

Člankom 13. se regulira broj izaslanika iz svakog konstitutivnog naroda i ostalih po županijama/kantonima, te se u potpunosti implementira odluka Ustavnog suda BiH broj U 23/14 uzimajući u obzir posljednji popis stanovništva.

Člankom 14. propisuje se stupanje na snagu Zakona.

V. FINANCIJSKA SREDSTAVA POTREBNA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva.

Pregled odredbi Izbornog zakona BiH koje se mijenjaju i dopunjuju

Članak 8.1

(1) Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predsjedništvo BiH) koji se neposredno biraju s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine - jednog Bošnjaka i jednog Hrvata - biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine. Birač upisan u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine može glasovati ili za Bošnjaka ili za Hrvata, ali ne za oba. Izabran je bošnjački i hrvatski kandidat koji dobije najveći broj glasova između kandidata iz istog konstitutivnog naroda.

(2) Člana Predsjedništva BiH koji se neposredno bira s teritorije Republike Srpske - jednog Srbina - biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Republici Srpskoj. Izabran je kandidat koji dobije najveći broj glasova.

(3) Mandat članova Predsjedništva BiH traje četiri godine.

Članak 10.12

(1) Broj izaslanika iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih koji se biraju u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz zakonodavnog tijela svakog kantona razmejan je broju stanovnika kantona prema posljednjem popisu. Središnje izborno povjerenstvo BiH određuje, nakon svakog popisa, broj izaslanika koji se biraju iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih, a koji se biraju iz zakonodavnog tijela svakog kantona.

(2) Za svaki se kanton broj stanovnika iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih dijeli s brojevima 1, 3, 5, 7 itd. sve dok je to potrebno za raspodjelu. Brojevi koji se dobiju kao ishod ovih dijeljenja su količnici svakog konstitutivnog naroda i ostalih u svakom kantonu. Svi količnici konstitutivnih naroda redaju se zasebno po veličini, tako što se najveći količnik svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih stavlja na prvo mjesto. Svakom konstitutivnom narodu daje se jedno mjesto u svakom kantonu. Najveći količnik za svaki konstitutivni narod u svakom kantonu briše se s liste količnika tog konstitutivnog naroda. Preostala se mjesta daju konstitutivnim narodima i ostalima, jedno po jedno, od najvećeg k najmanjem prema preostalim količnicima na listi.

POGLAVLJE 19 GRAD MOSTAR

***Članak 19.2**

(1) U sastav Gradskog vijeća ulazi 35 članova. Vijećnici u Gradskom vijeću biraju se u gradskoj izbornoj jedinici i izbornim jedinicama gradskoga područja, na način utvrđen u članku 19.4 ovoga Zakona.

(2) *Gradska izborna jedinica*, u smislu stavka (1) ovoga članka, obuhvaća cijelo područje Grada definirano u članku 5. Statuta Grada Mostara.

(3) *Izborne jedinice gradskog područja*, u smislu stavka (1) ovoga članka, bivše su gradske općine kako je to definirano u članku 7. i 15. Statuta Grada Mostara.

* Rješenjem Ustavnog suda BiH objavljenom u Službenom glasniku BiH broj:15/12 od 27.02.2012. godine odredbe članka 19. stavak (1) i (3) Izbornoga zakona BiH prestale su da važe od 28.02.2012.godine.

Članak 19.3

Grad Mostar ima jedno izborno povjerenstvo uspostavljeno sukladno odredbama ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na općinska izborna povjerenstva.

***Članak 19.4**

(1) Iz gradske izborne jedinice bira se 17 vijećnika. Najmanje četiri vijećnika iz svakog konstitutivnog naroda i jedan vijećnik iz reda ostalih se bira iz gradske izborne jedinice.

(2) Tri se vijećnika biraju iz svake od šest izbornih jedinica gradskoga područja.

(3) Izborna jedinica gradskoga područja 1 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Sjever.

(4) Izborna jedinica gradskoga područja 2 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Stari grad.

(5) Izborna jedinica gradskoga područja 3 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Jugoistok.

(6) Izborna jedinica gradskoga područja 4 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Jug.

(7) Izborna jedinica gradskoga područja 5 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Jugozapad.

(8) Izborna jedinica gradskoga područja 6 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Zapad.

(9) Nijedan konstitutivni narod niti skupina ostalih ne mogu imati više od 15 svojih predstavnika u Gradskom vijeću.

* Rješenjem Ustavnog suda BiH objavljenom u Službenom glasniku BiH broj:15/12 od 27.02.2012.godine odredbe članka 19. stavak (2) do (8) Izbornoga zakona BiH prestale su da važe od 28.02.2012.godine.

Članak 19.5

(1) Prvo se dodjeljuju mandati koji se popunjavaju iz gradske izborne jedinice, prema formuli utvrđenoj u članku 9.5 stavak (1) ovoga Zakona. Ako dodjela mandata iz gradske izborne jedinice ne omogućuje minimalnu zastupljenost bilo kojeg od konstitutivnih naroda i/ili iz reda ostalih na način utvrđen sukladno članku 19.4 stavak (1) ovoga Zakona, primjenjivat će se sljedeća metoda:

a) Jedan ili više posljednjih mandata koji će se dodjeljivati iz gradske izborne jedinice potreban za ispunjenje kvota bilo kojega od konstitutivnih naroda odnosno iz reda ostalih dodjeljuje se jednom ili više kandidata iz odgovarajućega konstitutivnog naroda i/ili iz reda ostalih koji je, tj. koji su dobili najveći broj glasova s liste političke stranke, s liste neovisnih kandidata ili s liste koalicije, kojima je mandat dodijeljen prema članku 9.5 stavak (1) ovoga Zakona. Ukoliko se mandat utvrđen prema formuli iz članka 9.5 stavak (1) ovoga Zakona dodijeli nezavisnom kandidatu, primjenjuje se točka b) ovoga članka.

b) Ako politička stranka, lista neovisnih kandidata ili koalicija kojima je mandat dodijeljen na način utvrđen člankom 9.5 stavak (1) ovoga Zakona ne posjeduje dovoljan broj odgovarajućih kandidata na listi za svoju gradsku izbornu jedinicu ili ako bi mandat, prema članku 9.5 ovoga Zakona, bio dan jednom ili više nezavisnih kandidata, mandat se prenosi:

1) na političku stranku ili stranke, listu ili liste neovisnih kandidata ili koaliciju ili koalicije koje imaju takve preostale kandidate na svojim listama ili

2) na neovisnog kandidata ili kandidate iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih koji ima drugi po redu najveći količnik, kako je to utvrđeno člankom 9.5 ovoga Zakona.

c) Ako se nijedan kandidat iz jednog ili više konstitutivnih naroda ili iz reda ostalih ne nađe sukladno stavku a) i b) ovoga članka, mandat se prenosi na:

1) političku stranku, listu neovisnih kandidata ili listu koalicije koja raspolaže tim preostalim kandidatima na listi bilo koje druge izborne jedinice gradskoga područja nakon što su mjesta koja su popunjena iz ovih izbornih jedinica dodijeljena sukladno članku 19.6 ovoga zakona ili

2) na neovisnog kandidata ili kandidate iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih koji su se kandidirali za bilo koju izbornu jedinicu gradskoga područja, a koji ima najveći količnik, kako je to utvrđeno člankom 9.5 ovoga Zakona.

(2) Članak 9.5 stavak (2) ovoga Zakona ne primjenjuje se kada se dodjeljuju mandati iz ovoga članka.

Članak 19.6

(1) Mandati koji se popunjavaju iz izbornih jedinica gradskih područja potom se dodjeljuju prema formuli utvrđenoj u članku 9.5 ovoga Zakona. Mandati se dodjeljuju pojedinačno, počevši od najviše rangiranog kandidata u svakoj izornoj jedinici gradskoga područja i nastavlja se na sličan način kako bi se popunilo svako dostupno mjesto iz svake izborne jedinice gradskoga područja. Redoslijed popune mandata dodijeljenih svakoj izornoj jedinici gradskoga područja za svaki od tri uzastopna koraka određuje se ždrijebom. Ždrijeb organizira Središnje izorno povjerenstvo BiH.

(2) Ukoliko bi dodjela mandata iz izborne jedinice gradskih područja vodila ka zastupljenosti jednoga konstitutivnog naroda i/ili iz reda ostalih iznad kvote utvrđene prema članku 19.4 stavak (4) ovoga Zakona, primjenjivat će se sljedeća metoda:

a) Mandat će biti preraspodijeljen kandidatu koji ne pripada danome konstitutivnom narodu i/ili redu ostalih koji je dobio najveći broj glasova na listi političke stranke, liste neovisnih kandidata ili koalicije kojima je mandat dodijeljen sukladno članku 9.5 stavak (1) ovoga

Zakona. U slučaju dodjeljivanja mandata prema formuli iz članka 9.5 stavak (1) ovoga Zakona nezavisnom kandidatu, primjenjivat će se točka b) ovoga članka.

b) Ako nema takvog kandidata ili u slučaju dodjeljivanja mandata prema formuli iz članka 9.5 stavak (1) ovoga Zakona nezavisnom kandidatu, mandat se prenosi u istu izbornu jedinicu gradskoga područja ili:

1) političkoj stranci, listi neovisnih kandidata ili koalicije koja ima kandidata koji ne pripada danome konstitutivnom narodu i/ili redu ostalih, a preostao je na listi ili

2) nezavisnom kandidatu ili kandidatima koji ne pripadaju danome konstitutivnom narodu i/ili redu ostalih i imaju najveći sljedeći količnik, kako je to utvrđeno u članku 9.5 ovoga Zakona.

c) Ako nema takvoga kandidata sukladno točki a) i b) ovoga članka, mandat se prenosi na:

1) političku stranku, listu neovisnih kandidata ili koalicije koja ima takvoga kandidata koji je preostao na listi iz bilo koje druge izborne jedinice gradskoga područja nakon što su mjesta popunjena iz te izborne jedinice gradskoga područja bila dodijeljena sukladno članku 19.6 ovoga Zakona;

ili

2) neovisnog kandidata iz odgovarajućega konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih koji se kandidirao za bilo koju izbornu jedinicu gradskoga područja, a koji je dobio najveći količnik, kako je to utvrđeno u članku 9.5 ovoga Zakona.

Članak 19.7

Iznimno od odredaba članka 13.7 ovoga Zakona, gradonačelnik Grada Mostara bira se posredno sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine

Članak 20.16A

(1) Do potpune provedbe Aneksa 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini raspodjela mjesta po konstitutivnom narodu, koja je obično uređena Poglavljem 10 Potpoglavlje B. ovoga Zakona, odvija se sukladno ovome članku.

(2) Do provedbe novoga popisa, za osnovu se koristi popis iz 1991. godine, tako da svaki kanton bira sljedeći broj izaslanika:

a) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 1, Unsko-sanski kanton, bira se pet izaslanika, uključujući dva iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga i dva iz srpskoga naroda;

b) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 2, Posavski kanton, biraju se tri izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga i jednog iz srpskoga naroda;

c) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 3, Tuzlanski kanton, bira se osam izaslanika, uključujući tri iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga, dva iz srpskoga naroda i dva iz reda ostalih;

d) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 4, Zeničko-dobojski kanton, bira se osam izaslanika, uključujući tri iz bošnjačkoga, dva iz hrvatskoga, dva iz srpskoga naroda i jednog iz reda ostalih;

e) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 5, Bosansko-podrinjski kanton-Goražde, biraju se tri izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga i jednog iz srpskoga naroda;

f) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 6, Srednjobosanski kanton, bira se šest izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, tri iz hrvatskoga, jednog iz srpskoga naroda i jednog iz reda ostalih;

g) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 7, Hercegovačko-neretvanski kanton, bira se šest izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, tri iz hrvatskoga, jednog iz srpskoga naroda i jednoga iz reda ostalih;

h) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 8, Zapadnohercegovački kanton, biraju se četiri izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, dva iz hrvatskoga i jednog iz srpskoga naroda;

i) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 9, Kanton Sarajevo, bira se 11 izaslanika, uključujući tri iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga, pet iz srpskoga naroda i dva iz reda ostalih i

j) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 10, Kanton 10, biraju se četiri izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, dva iz hrvatskoga i jednog iz srpskoga naroda.

Pregled odredbi Izbornog zakona BiH s izmjenama i dopunama koje se predlažu

Članak 8.1.

(1) Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predsjedništvo BiH) koji se neposredno biraju s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine - jednog Bošnjaka i jednog Hrvata - biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine. Birač upisan u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine može glasovati ili za Bošnjaka ili za Hrvata, ali ne za oba.

(2) Za potrebe izbora članova Predsjedništva koji se neposredno biraju s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine formiraju se tri ad hoc izborna područja: A, B i C.

U izbornu područje A se ubrajaju sve osnovne izborne jedinice u kojima prema podacima sa posljednjeg popisa stanovništva živi više od 2/3 bošnjačkog naroda. U izbornu područje B se ubrajaju sve osnovne izborne jedinice u kojima prema podacima sa posljednjeg popisa stanovništva živi više od 2/3 hrvatskog naroda. Sve ostale osnovne izborne jedinice se ubrajaju u izbornu područje C.

Do provedbe novog popisa utvrđuje se sastav izbornih ad hoc područja A, B i C na sljedeći način:

a) Izorno područje A sastoji se od osnovnih izbornih jedinica: Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Centar Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Ilidža, Ilijaš, Vogošća, Hadžići, Trnovo (FBiH), Tuzla, Živinice, Srebrenik, Lukavac, Gradačac, Čelić, Banovići, Gračanica, Kladanj, Kalesija, Doboj-Istok, Teočak, Sapna, Zenica, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Zavidovići, Visoko, Breza, Olovo, Doboj-Jug, Bihać, Sanski Most, Velika Kladuša, Cazin, Bosanska Krupa, Ključ, Bužim, Konjic, Jablanica, Bugojno, Donji Vakuf, Goražde, Pale (FBiH) i Foča (FBiH).

b) Izorno područje B sastoji se od osnovnih izbornih jedinica: Široki Brijeg, Ljubuški, Posušje, Grude, Livno, Tomislavgrad, Kupres, Čapljina, Čitluk, Prozor-Rama, Neum, Ravno, Orašje, Domaljevac-Šamac, Kreševo, Dobretići i Usora.

c) Izorno područje C sastoji se od osnovnih izbornih jedinica: Grad Mostar, Stolac, Travnik, Vitez, Jajce, Kiseljak, Novi Travnik, Busovača, Gornji Vakuf-Uskoplje, Fojnica, Odžak, Žepče, Vareš, Glamoč, Drvar, Bosansko Grahovo, Bosanski Petrovac i Distrikt Brčko-opcija FBiH.

(3) Za člana Predsjedništva BiH izabran je Bošnjak koji je osvojio najveći broj glasova među bošnjačkim kandidatima uz uvjet da je u području koje se sastoji od ad hoc izbornih područja A i C osvojio veći broj glasova nego u području koje se sastoji od ad hoc izbornih područja B i C. Ukoliko kandidat koji je osvojio najveći broj glasova ne zadovoljava navedeni uvjet, uzima se idući kandidat sa liste bošnjačkih kandidata po broju glasova i tako do kraja liste dok se ne pronađe kandidat koji zadovoljava uvjet. Ukoliko niti jedan bošnjački kandidat ne zadovoljava navedeni uvjet izabran je kandidat koji je osvojio najveći broj glasova.

(4) Za člana Predsjedništva BiH izabran je Hrvat koji je osvojio najveći broj glasova među hrvatskim kandidatima uz uvjet da je u području koje se sastoji od ad hoc izbornih područja B i C osvojio veći broj glasova nego u području koje se sastoji od ad hoc izbornih područja A i C. Ukoliko kandidat koji je osvojio najveći broj glasova ne zadovoljava navedeni

uvjet, uzima se idući kandidat sa liste hrvatskih kandidata po broju glasova i tako do kraja liste dok se ne pronađe kandidat koji zadovoljava uvjet. Ukoliko niti jedan hrvatski kandidat ne zadovoljava navedeni uvjet izabran je kandidat koji je osvojio najveći broj glasova.

(5) Člana Predsjedništva BiH koji se neposredno bira s teritorije Republike Srpske-jednog Srbina- biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Republici Srpskoj. Izabran je kandidat koji dobije najveći broj glasova.

(6) Mandat članova Predsjedništva BiH traje četiri godine."

Članak 10.12. - (stavak 2)

(2) Za svaki se kanton broj stanovnika iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih dijeli s brojevima 1, 3, 5, 7 itd. sve dok je to potrebno za raspodjelu. Brojevi koji se dobiju kao ishod ovih dijeljenja su količnici svakog konstitutivnog naroda i ostalih u svakom kantonu. Svi količnici konstitutivnih naroda redaju se zasebno po veličini, tako što se najveći količnik svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih stavlja na prvo mjesto. Najveći količnik za svaki konstitutivni narod u svakom kantonu briše se s liste količnika tog konstitutivnog naroda. Preostala se mjesta daju konstitutivnim narodima i ostalima, jedno po jedno, od najvećeg k najmanjem prema preostalim količnicima na listi.

Članak 19.2

(1) Gradsko vijeće Grada Mostara sastoji se od 35 vijećnika koje neposredno biraju birači koji su upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriji cijelog područja Grada Mostara.

(2) Određeni broj vijećnika bira se iz višečlanih izbornih jedinica prema formuli proporcionalne zastupljenosti, iz članka 9.5 ovog Zakona. Kompenzacijski mandati dodjeljuju se sa teritorije cijelog područja Grada Mostara kao cjeline, u skladu sa člankom 9.6 ovog Zakona.

(3) Najmanje četiri člana svakog konstitutivnog naroda i jedan pripadnik ostalih bit će zastupljeno u Gradskom vijeću.

(4) Birač ima jedan glasački listić za mandate proporcionalne zastupljenosti u višečlanim izbornim jedinicama za koje je birač upisan u Središnji birački popis. Ovaj glasački listić uzima se u obzir i za raspodjelu kompenzacijskih mandata u skladu sa članom 10.5 ovog Zakona.

Članak 19.3a

(1) Od 35 mandata za Gradsko vijeće Grada Mostara, između 23% i 27% su kompenzacijski mandati. Preostali mandati raspodjeljuju se u višečlanim izbornim jedinicama.

(2) Broj višečlanih izbornih jedinica je pet.

- 1) Prvu izbornu jedinicu čini Gradsko područje I i sastoji se od teritorija bivših gradskih područja Jugozapad, Stari Grad i Središnje zone;*
- 2) Drugu izbornu jedinicu čini Gradsko područje II kojeg čini teritorij bivšeg Gradskog područja Zapad;*

- 3) Treću izbornu jedinicu čini Gradsko područje III kojeg čini teritorij bivšeg Gradskog područja Jug;
- 4) Četvrtu izbornu jedinicu čini Gradsko područje IV kojeg čini teritorij bivšeg Gradskog područja Jugoistok;
- 5) Petu izbornu jedinicu čini Gradsko područje V kojeg čini teritorij bivšeg Gradskog područja Sjever.

(3) Broj mandata za izbornu jedinicu utvrđuje se na sljedeći način: broj birača upisanih u Središnji birački popis za Gradsko vijeće Grada Mostara, koji je utvrdila Središnje izborno povjerenstvo BiH, dijeli se s ukupnim brojem mandata koji se raspodjeljuju u izbornim jedinicama. Kako bi se utvrdio broj mandata koji pripadaju jednoj izbornoj jedinici, dijeli se broj birača upisanih u Središnji birački popis za tu izbornu jedinicu sa količnikom koji je dobiven u prethodnoj podjeli. Mandati koji se ne mogu raspodijeliti na osnovu cijelih brojeva, raspodjeljuju se izbornim jedinicama na osnovu najvećeg decimalnog ostatka.

Članak 19.4

- (1) Od 35 članova Gradskog vijeća, koje neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis, 26 se bira iz pet višečlanih izbornih jedinica iz članka 19.3, a devet su kompenzacijski mandati izabrani s teritorije Grada Mostara kao cjeline.
- (2) Ovi mandati se raspodjeljuju u skladu s člancima 9.5 do 9.8 ovog Zakona.
- (3) Dvadeset šest mandata iz višečlanih izbornih jedinica za Gradsko vijeće Grada Mostara raspodjeljuje se na sljedeći način:
  - Prva izborna jedinica bira 14 članova;
  - Druga izborna jedinica bira pet članova;
  - Treća izborna jedinica bira dva člana;
  - Četvrta izborna jedinica bira dva člana;
  - Peta izborna jedinica bira tri člana Gradskog vijeća Grada Mostara.
- (4) Nijedan od konstitutivnih naroda, niti iz grupe ostalih, ne mogu imati više od 15 svojih predstavnika u Gradskom vijeću.

Članak 19.5

- (1) Političke stranke, koalicije i nezavisni kandidati koji su ovjereni u skladu sa odredbama ovog Zakona, mogu se kandidirati za izbore u izbornoj jedinici.
- (2) Svaki nezavisni kandidat za mandat u izbornoj jedinici kandidira se na jednoj kandidatskoj listi.

Članak 19.6

U svakoj višečlanoj izbornoj jedinici mandati se raspodjeljuju prema formuli iz članka 9.5 ovog Zakona.

Članak 19.7

(1) Kompenzacijski mandati dodjeljuju se prema formuli iz članka 9.6 ovog Zakona.

(2) Kompenzacijski mandat, koji je osvojila politička stranka ili koalicija, u skladu sa člankom 10.5 ovog Zakona, raspodjeljuje se jedan po jedan neizabranim kandidatima na kandidatskoj listi političke stranke ili koalicije za kompenzacijske mandate, počevši od vrha liste, sve dok se svi mandati ne raspodijele ili dok se lista ne iscrpi.

(3) Ukoliko svaki od konstitutivnih naroda ne osvoji minimalan broj od četiri mandata, ili ne bude izabran makar jedan vijećnik iz reda ostalih, naknadni kompenzacijski mandat se dodjeljuje kandidatu relevantnog naroda ili ostalih sa kompenzacijske liste političke stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na listi ima još kvalificiranih kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili ostalih.

(4) Ukoliko politička stranka ili koalicija na svojoj kompenzacijskoj listi nema dovoljno kvalificiranih kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili ostalih da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na svojoj kompenzacijskoj listi. Ukoliko na bilo kojoj kompenzacijskoj listi nema kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili ostalih, mjesto se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na drugoj listi, u skladu sa člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

Članak 19.7a

(1) Ako se prilikom raspodjele u skladu sa člancima 10.4, 10.5 i 10.6 ovog Zakona dobiju identični količnici, mandat se dodjeljuje ždrijebom.

(2) Mandati koje lista dobije raspodjeljuju se među kandidatima sa liste na način utvrđen u članku 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

(3) Ako politička stranka ili koalicija nema na listi dovoljno kandidata da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandati se prenose na kandidatske liste te političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici, u skladu sa postupkom iz članka 9.7 ovog Zakona.

Članak 19.7b

(1) Ako mandat izabranog nezavisnog kandidata prestane u skladu s odredbama članka 1.10 ovog Zakona, mandat ostaje upražnjen na način utvrđen u članu 9.9 ovog Zakona.

(2) Ako mandat kandidata političke stranke ili koalicije prestane u skladu s odredbama članka 1.10 ovog Zakona, mandat se dodjeljuje na način utvrđen u članku 9.10 ovog Zakona.

Članak 19.7c

(1) Pri raspodjeli mandata kako bi se popunili mandati koji su prestali u skladu s člankom 1.10 ovog Zakona, osigurava se minimalna zastupljenost od četiri člana iz reda svakog konstitutivnog naroda i jednog iz reda ostalih.

(2) Sljedeća pravila primjenjivat će se i ista derogiraju rješenja predviđena u članovima 9.9 i 9.10 ovog Zakona svaki put kada bi primjena ovih članaka svela zastupljenost jednog konstitutivnog naroda ispod minimuma određenog u članku 19.2 stavak (3) ovog Zakona:

a) Ako mandat izabranog nezavisnog kandidata prestane, u skladu sa člankom 10.8 ovog Zakona, upražnjeno mjesto popunit će se iz reda političke stranke ili koalicije koja ima najveći količnik u istoj izbornoj jedinici i koja, u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona na svojoj listi ima još kvalificiranih kandidata iz reda istog konstitutivnog naroda ili ostalih iz kojeg je bio i nezavisni kandidat kojem je prestao mandat.

1.) Ukoliko politička stranka ili koalicija nema dovoljno kvalificiranih kandidata na listi u istoj izbornoj jedinici da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na svojoj listi ima još takvih kandidata u bilo kojoj drugoj izbornoj jedinici u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

b) Ako mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu sa liste iste izborne jedinice koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

1.) U slučaju da nema preostalih kandidata na listi iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu, mandat se dodjeljuje listi iste političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici koja je osvojila najveći broj glasova, u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

2.) Ukoliko nema preostalih kandidata na listama bilo koje političke stranke ili koalicije, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji iz iste izborne jedinice koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat sa njene liste, u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

3.) Ukoliko nema preostalih kandidata iz iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji u bilo kojoj izbornoj jedinici, koja je osvojila najveći broj glasova i ima kvalificirane kandidate koji pripadaju tom konstitutivnom narodu u skladu s člankom 9.8 stavak (2) ovog Zakona.

c) Ako kompenzacijski mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje kandidatu sa iste liste kompenzacijskih mandata koji pripada istom konstitutivnom narodu, u skladu s člankom 9.7 ovog Zakona.

- 1.) *U slučaju da nema preostalih kvalificiranih kandidata koji pripadaju istom konstitutivnom narodu na istoj listi kompenzacijskih mandata, mandat se dodjeljuje stranci ili koaliciji koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata iz reda istog konstitutivnog naroda na svojoj listi kompenzacijskih mandata. Mandat se tada dodjeljuje u skladu s člankom 9.7 ovog Zakona.*

Članak 19.7d

Izuzetno od odredaba članka 13.7 ovog Zakona, gradonačelnik Grada Mostara se bira indirektno u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 20.16 A- stavak (2)

(2) Broj izaslanika iz reda svakog konstitutivnog naroda i ostalih po županijama/kantonima uzimajući u obzir posljednji popis stanovništva raspoređuje se na sljedeći način:

- a) *17 izaslanika iz reda bošnjačkog naroda se bira iz zakonodavnih tijela županija/kantona na način da Tuzlanska bira četiri izaslanika, Sarajevska četiri izaslanika, Zeničko-dobojska tri izaslanika, Unsko-sanska tri izaslanika, Hercegovačko-neretvanska jednog izaslanika, Srednjobosanska jednog izaslanika i Bosansko-podrinjska jednog izaslanika.*
- b) *17 izaslanika iz reda hrvatskog naroda se bira iz zakonodavnih tijela županija/kantona na način da Hercegovačko-neretvanska bira pet izaslanika, Srednjobosanska četiri izaslanika, Zapadnohercegovačka tri izaslanika, Hercegbosanska dva izaslanika, Zeničko-dobojska jednog izaslanika, Posavska jednog izaslanika i Tuzlanska jednog izaslanika.*
- c) *17 izaslanika iz reda srpskog naroda se bira iz zakonodavnih tijela županija/kantona na način da Sarajevska bira četiri izaslanika, Hercegbosanska tri izaslanika, Unsko-sanska tri izaslanika, Tuzlanska dva izaslanika, Hercegovačko-neretvanska dva izaslanika, Zeničko-dobojska dva izaslanika i Srednjobosanska jednog izaslanika.*
- d) *7 izaslanika iz reda ostalih se bira iz zakonodavnih tijela županija/kantona na način da Sarajevska bira tri izaslanika, Tuzlanska dva izaslanika, Zeničko-dobojska jednog izaslanika i Unsko-sanska jednog izaslanika."*

**IZBORNI ZAKON
BOSNE I HERCEGOVINE
(Neslužbeni pročišćeni tekst¹)**

**POGLAVLJE 1
TEMELJNE ODREDBE**

Članak 1.1

Ovim se Zakonom uređuje izbor članova i izaslanika Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine, te utvrđuju načela koja vrijede za izbore na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini.

Članak 1.1a

Pojedini izrazi korišteni u ovome Zakonu znače:

1) "Politički subjekt" podrazumijeva političku stranku, nezavisnoga kandidata, koaliciju ili listu neovisnih kandidata, ovjerenu za sudjelovanje na izborima sukladno ovome Zakonu.

2) "Izborna jedinica" podrazumijeva:

a) osnovnu izbornu jedinicu koja podrazumijeva općinu, grad Banju Luku, Brčko Distrikt BiH, gradsku izbornu jedinicu Grada Mostara i izborne jedinice gradskoga područja Grada Mostara u kojoj se bira i konstituira ukupan broj zastupnika za određenu razinu vlasti i koje unutar sebe nemaju višečlane izborne jedinice,

b) kantonalnu izbornu jedinicu u kojoj se bira i konstituira ukupan broj zastupnika za određenu razinu vlasti i koje unutar sebe nemaju višečlane izborne jedinice,

---

¹ Ovaj neslužbeni pročišćeni tekst sadrži tekst Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01), Odluku o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 7/02), Odluku o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 9/02), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 20/02), Ispravka zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 25/02), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 4/04), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 20/04), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 25/05), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 52/05), Ispravka zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 65/05), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 77/05), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 11/06), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 24/06), Zakon o usvajanju zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/07), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 33/08), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 37/08), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/10), Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 18/13); Zakon o izmjeni i dopuni Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH broj 7/14) i Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH broj 31/16)

- c) entitetsku izbornu jedinicu u kojoj se bira i konstituira entitetska razina vlasti, koje unutar sebe imaju višečlane izborne jedinice i
- d) entitetsku izbornu jedinicu u kojoj se bira državna razina vlasti.
- 3) "Višečlana izborna jedinica" podrazumijeva izbornu jedinicu u kojoj se bira više od jednoga a manje od ukupnoga broja zastupnika za određenu razinu vlasti.
- 4) "Izborni ciklus" podrazumijeva mandatno razdoblje koje se odnosi na određenu razinu vlasti.
- 5) "Izborni prag" podrazumijeva određeni postotak osvojenih glasova (važećih glasačkih listića) koji mora osvojiti politički subjekt da bi stekao pravo sudjelovanja u raspodjeli mandata.
- 6) "Izborna kampanja" podrazumijeva radnje i postupke u razdoblju utvrđenom ovim Zakonom u kojem politički subjekt na zakonom utvrđeni način upoznaje birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za predstojeće izbore.
- 7) "Kompenzacijski mandati" podrazumijevaju mandate koji se raspodjeljuju na liste političkih stranaka ili koalicija prema broju dobivenih važećih glasova i služe da kompenziraju nedovoljnu proporcionalnost na entitetskoj razini, a koja nastaje zbrajanjem rezultata za pojedine višečlane izborne jedinice u entitetu.
- 8) "Pripadnik nacionalne manjine" podrazumijeva državljanina Bosne i Hercegovine koji ne pripada nijednom od triju konstitutivnih naroda. Nacionalnu manjinu čine ljudi istoga ili sličnoga etničkoga podrijetla, iste ili slične tradicije, običaja, vjerovanja, jezika, kulture i duhovnosti i bliske ili srodne povijesti i drugih obilježja.
- 9) "Raseljena osoba" podrazumijeva državljanina Bosne i Hercegovine kojem je status raseljene osobe utvrdilo nadležno tijelo uprave za pitanja raseljenih osoba sukladno zakonu.
- 10) "Izbjeglika osoba" podrazumijeva državljanina Bosne i Hercegovine koji ima biračko pravo i boravi u inozemstvu u statusu izbjegle osobe iz Bosne i Hercegovine.
- 11) "Parlamentarna stranka" podrazumijeva političku stranku koja je zastupljena u zastupničkim ili zakonodavnim tijelima vlasti.
- 12) "Izborna razdoblje" podrazumijeva razdoblje od dana raspisivanja izbora do dana potvrđivanja izbornih rezultata.
- 13) "Izborna godina" je razdoblje koji se podudara s kalendarskom godinom u kojoj je predviđeno održavanje izbora.
- 14) "Birač" u smislu ovoga zakona je državljanin Bosne i Hercegovine koji je upisan u Središnji birački popis.
- 15) "Glasač" u smislu ovoga zakona je državljanin Bosne i Hercegovine koji je upisan u Središnji birački popis i koji je ostvario aktivno biračko pravo.

Članak 1.2

(1) Sredstva za provedbu izbora su sredstva za materijalne troškove i sredstva za naknade za rad tijela za provedbu izbora.

(2) Sredstva za materijalne troškove su sredstva za osiguranje provođenja ovlasti tijela za provedbu izbora iz članka 2.9 i članka 2.13 ovoga Zakona i Odluke Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborni povjerenstvo BiH), kojom se utvrđuje nadležnost entitetskih izbornih povjerenstava, sukladno članku 2.21 ovoga Zakona.

(3) Sredstva za naknade za rad tijela za provedbu izbora su sredstva utvrđena u članku 2.12 stavak (9) i članku 2.19 stavak st. (16) i (17) ovoga Zakona.

Članak 1.2a

(1) U proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Proračun BiH) osiguravaju se sredstva za provođenje ovlasti Središnjega izbornog povjerenstva BiH iz članka 2.9 i članka 2.19 stavak (17) ovoga Zakona.

(2) U proračunu entiteta i kantona osiguravaju se sredstva za provođenje ovlasti izbornih tijela iz članka 2.21 ovoga Zakona, sukladno Odluci Središnjega izbornog povjerenstva BiH kojom se utvrđuje nadležnost ovih izbornih tijela, kao i nedostajuća sredstva za financiranje obveza iz stavka (3) ovoga članka.

(3) U proračunu općina i grada osiguravaju se sredstva za provođenje ovlasti općinskih izbornih povjerenstava iz članka 2.13 i sredstva za naknade iz članka 2.12 stavak (9) i članka 2.19 stavak (16) ovoga Zakona.

(4) U proračunu Brčko Distrikta BiH osiguravaju se sredstva za provođenje ovlasti izbornoga povjerenstva Brčko Distrikta BiH i sredstva za naknade za rad izbornog povjerenstva i biračkih odbora Brčko Distrikta BiH sukladno Izbornome zakonu Brčko Distrikta BiH.

(5) Sredstvima za provođenje ovlasti i provedbu izbora samostalno raspolaže u okviru odobrenog proračuna izborni povjerenstvo iz stavka (1), (2), (3) i (4) ovoga članka, koje je ovlašteno odrediti način korištenja sredstava i provoditi nadzor nad njihovom raspodjelom i korištenjem.

(6) Sredstva za provedbu izbora moraju osigurati institucije iz st. (1), (2), (3) i (4) ovoga članka u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o raspisivanju izbora.

Članak 1.2b

Kada načelniku općine odnosno gradonačelniku koji je neposredno izabran prestane mandat sukladno zakonu, sredstva za provedbu novih izbora osigurati će se u proračunu općine odnosno grada za koje se provodi izbor za načelnika općine odnosno za gradonačelnika.

Članak 1.3

Izbor članova svih tijela vlasti provodi se temeljem slobodnih izbora, općega i jednakoga biračkog prava neposredno od birača tajnim glasovanjem, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 1.3a

(1) Članovi zastupničkih tijela izabrani sukladno ovome Zakonu, osim u slučajevima utvrđenim člankom 1.10 ovoga Zakona, ne mogu se opozvati.

(2) Mandat članova zastupničkih tijela izabranih na redovitim izborima traje četiri godine i teče od dana objave rezultata izbora u „Službenom glasniku BiH”.

(3) Izabrani nositelj mandata, izabran na neposrednim i posrednim izborima, dužan je potpisati izjavu kojom odbija ili prihvaća mandat na obrascu koji propisuje Središnje izborno povjerenstvo BiH, u roku od sedam dana od zaprimanja izjave.

Članak 1.4

(1) Svaki državljanin Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: državljanin BiH) s navršenih 18 godina života ima pravo glasovati i biti biran (u daljnjem tekstu: biračko pravo), sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Da bi ostvario svoje biračko pravo, državljanin BiH mora biti upisan u Središnji birački popis, sukladno ovome Zakonu.

Članak 1.5

(1) Državljanin BiH koji imaju biračko pravo, sukladno ovome Zakonu, imaju pravo glasovati osobno u općini u kojoj imaju prebivalište.

(2) Državljanin BiH koji privremeno živi u inozemstvu i ima biračko pravo, ima pravo glasovati osobno (dolaskom na odgovarajuće biračko mjesto u BiH ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inozemstvu) ili poštom (slanjem glasačkog listića poštom) za općinu u kojoj je imao prebivalište prije odlaska u inozemstvo, ako u toj općini ima prijavljeno prebivalište u trenutku podnošenja prijave za glasovanje izvan zemlje.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH će zasebnim propisom, sukladno ovome Zakonu, urediti cjeloviti postupak glasovanja u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH (postupak i rokove prijave za glasovanje, imenovanje biračkih odbora, utvrđivanje broja i rasporeda biračkih mjesta i postupak provedbe izbora).

(4) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrdit će broj i raspored biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH prema kriterijima iz članka 5.2 ovoga Zakona.

(5) Središnje izborno povjerenstvo BiH imenovat će biračke odbore za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, tako da se u svakom biračkom odboru osigura zastupljenost članova iz svakog konstitutivnog naroda.

Članak 1.6

(1) Nijedna osoba koja je na izdržavanju kazne izrečene od Međunarodnoga suda za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju i nijedna osoba koja je pod optužnicom Suda, a koja se nije povinovala naredbi da se pojavi pred Sudom, ne može biti upisana u Središnji birački popis, niti može biti kandidat (pojam kandidata u smislu ovoga Zakona odnosi se na osobe oba spola), niti imati bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu dužnost na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(2) Sve dok neka politička stranka ili koalicija ima na dužnosti ili položaju u političkoj stranci osobu iz stavka (1) ovoga članka, smatrat će se da ne ispunjava uvjete za sudjelovanje na izborima.

Članak 1.7

Nijedna osoba koja je na izdržavanju kazne koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ili koja se nije povinovala naredbi da se pojavi pred Sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine zbog ozbiljnih povreda humanitarnoga prava, a Međunarodni sud za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju razmatrao je njegov dosje prije uhićenja i utvrdio da zadovoljava međunarodne pravne standarde, ne može biti upisana u Središnji birački popis, niti može biti kandidat, niti imati bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu dužnost na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 1.7a

Nijedna osoba koja je na izdržavanju kazne koju je izrekao sud druge države ili osoba koja se nije povinovala naredbi da se pojavi pred sudom druge države zbog ozbiljnih povreda humanitarnoga prava, a Međunarodni sud za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju razmatrao je njegov dosje prije uhićenja i utvrdio da zadovoljava međunarodne pravne standarde, ne može biti upisana u Središnji birački popis, niti može biti kandidat, niti imati bilo koju imenovanu, izbornu ni drugu javnu dužnost na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 1.8

(1) Suci redovnih i ustavnih sudova, tužitelji i njihovi zamjenici, pravobranitelji i njihovi zamjenici, ombudsmani i njihovi zamjenici, članovi sudova/domova/vijeća za ljudska prava, bilježnici, policijski službenici, državni službenici, glavni revizori i zamjenici glavnog revizora u institucijama u Bosni i Hercegovini i guverner i viceguverneri Centralne banke BiH, pripadnici Oružanih snaga BiH, pripadnici Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, kao i diplomatski i konzularni predstavnici BiH u inozemstvu, koji imaju diplomatski status sukladno Bečkoj konvenciji o diplomatskim odnosima (iz 1961.godine), mogu se kandidirati za javnu izbornu dužnost samo ako prethodno podnesu ostavku na taj položaj ili postupe sukladno zakonima koji reguliraju njihov status. Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrdi da osoba iz ovog stavka nije podnijela ostavku na položaj ili nije postupila sukladno zakonu kojim se uređuje njezin status u razdoblju od ovjere kandidature do tiskanja glasačkih listića, uklonit će se ime ove osobe s ovjerenih kandidacijskih lista, a ukoliko se isto utvrdi nakon tiskanja glasačkih listića, takvoj osobi neće biti dodijeljen mandat ako ga osvoji.

(2) Ako izaslanik u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine istovremeno ima mandat člana Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodne skupštine Republike Srpske ili kantonalne skupštine, dužan je u roku od tri dana u pisanom obliku obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo BiH za koji se mandat odlučio, čime mu drugi mandati koje ima prestaju.

(3) Ako izaslanik u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine stekne pravo na mandat u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnoj skupštini

Republike Srpske ili kantonalnoj skupštini sukladno članku 9.10 ovoga Zakona, a u pisanom obliku u roku od tri dana, ne obavijesti Središnje izborno povjerenstvo BiH o odricanju toga prava, mandat mu neće biti dodijeljen već će biti dodijeljen sljedećem kvalificiranom kandidatu s liste iste izborne jedinice, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona. Ako se nakon upita Središnjega izbornog povjerenstva BiH izaslanik odluči za korištenje toga prava, prestaje mu mandat izaslanika u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

(4) Jedna osoba može obavljati najviše jednu neposredno izabranu javnu dužnost ili najviše jednu neposredno i jednu posredno izabranu dužnost, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Nespojivo je istodobno obnašanje ovih dužnosti s obnašanjem dužnosti u izvršnim tijelima vlasti osim u razdoblju dok se ne konstituiraju izvršna tijela vlasti izabrana na redovnim izborima u istom izbornom ciklusu. Također je nespojivo istodobno obnašanje više od jedne dužnosti u izvršnim tijelima vlasti.

(5) Jedna osoba ne može istodobno obnašati javnu izabranu dužnost u Bosni i Hercegovini i javnu izabranu ili politički imenovanu dužnost u drugoj državi. Nositelj izborne ili politički imenovane dužnosti u drugoj državi dužan je, u roku od 48 sati nakon potvrde njegovog mandata u Bosni i Hercegovini, vratiti jedan od ova dva mandata. Nositelj javne izborne dužnosti u Bosni i Hercegovini, koji je izabran ili imenovan na politički imenovanu dužnost u drugoj državi, dužan je u roku od 48 sati od izbora ili imenovanja u drugoj državi vratiti mandat u Bosni i Hercegovini.

(6) Pod izvršnom dužnosti, u smislu ovoga članka, podrazumijeva se Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, predsjednik i potpredsjednici Federacije Bosne i Hercegovine, predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, uključujući premijera, Vlada Republike Srpske, uključujući predsjednika Vlade, Vlada Brčko Distrikta BiH, kantonalna vlada, gradonačelnik, zamjenik gradonačelnika, gradska vlada, načelnik općine, zamjenik načelnika općine, rukovodeći službenici koje je imenovao načelnik općine, te ostale izvršne dužnosti utvrđene zakonom.

Članak 1.9

(1) Mandat pripada izabranom nositelju mandata, a ne političkoj stranci, koaliciji ili listi nezavisnih kandidata koja ga je predložila na kandidatskoj listi. Mandat ne može prestati, osim u zakonom predviđenim slučajevima.

(2) Ukoliko izabrani nositelj mandata, tijekom trajanja mandata, istupi iz političke stranke, koalicije ili s liste nezavisnih kandidata koja je sudjelovala na izborima i na čijoj je kandidatskoj listi bio izabrani nositelj mandata, postaje samostalni vijećnik/odbornik, odnosno poslanik/zastupnik.

Članak 1.10

(1) Izabranom članu tijela vlasti na svim razinama prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1. danom podnošenja ostavke;
2. ako je opozvan sukladno zakonu;
3. danom smrti;
4. danom pravomoćnosti sudske presude kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili

duže;

5. danom pravomoćnosti sudske odluke kojom je lišen poslovne sposobnosti (proglašen mentalno nesposobnim);

6. danom kada je izabran ili imenovan na dužnost čije je obnašanje nespojivo s dužnosti izabranog

člana određenoga tijela, kao što je predviđeno zakonom;

7. ako odjavi prebivalište s područja izborne jedinice u kojoj je upisan u Središnji birački popis za

glasovanje i u kojoj je izabran, istekom roka od šest mjeseci od dana odjave prebivališta, ili

8. ako iz razloga utvrđenih zakonom izgubi pravo biti biran.

(2) Izabranom članu tijela vlasti na bilo kojoj razini prestaje mandat danom nastupanja nekog od razloga za prestanak mandata utvrđenih zakonom. Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi odluku o prestanku mandata izabranom članu tijela vlasti u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana kada su nastupili razlozi za prestanak mandata, odnosno od saznanja o razlogu za prestanak mandata i o tome izvješćuje tijelo vlasti u kojem je izabrani član imao mandat.

(3) Ako izabrani član tijela vlasti podnese ostavku, dužan je podnijeti je na obrascu koji utvrdi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Članak 1.11

Kandidati svih političkih stranaka, koalicija, liste neovisnih kandidata, kao i neovisni kandidati i drugi sudionici u izbornom procesu imaju potpunu slobodu da tijekom izborne kampanje provode izborne aktivnosti na teritoriju cijele Bosne i Hercegovine. Nadležna tijela osigurat će slobodu kretanja kandidata, pristalica i birača tijekom cijelog izbornog procesa.

Članak 1.12

Nadležna tijela na svim razinama vlasti ne smiju diskriminirati osobe zbog pripadnosti nekoj političkoj stranci ili koaliciji, ili zbog davanja podrške nezavisnom kandidatu ili listi nezavisnih kandidata.

Članak 1.13

Prijava za ovjeru za sudjelovanje na izborima uključuje izjavu, potpisanu od predsjednika političke stranke, koalicije ili nezavisnog kandidata, da će se ta politička stranka, koalicija ili nezavisni kandidat u svojim aktivnostima pridržavati Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini.

Članak 1.14

(1) Izbori na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini održavaju se prve nedjelje u listopadu, osim ako se ovaj datum ne podudara s obilježavanjem vjerskih blagdana jednog od konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine. Izbore koje nije moguće održati prve nedjelje u listopadu, zbog podudaranja s vjerskim blagdanom, Središnje izborno povjerenstvo BiH zakazuje za nedjelju nakon prve nedjelje u listopadu koja se ne podudara s vjerskim blagdanom.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH raspisuje izbore sukladno ovome Zakonu, izvješćuje sva nadležna tijela na svim razinama vlasti i javnost o datumu održavanja izbora najmanje

150 dana prije održavanja izbora, osim ako odredbama Poglavlja 14. ovoga Zakona nije drukčije određeno.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH objavljuje datume izbora za sve razine vlasti u "Službenom glasniku BiH", u službenim glasilima entiteta i "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH" i sredstvima javnog informiranja.

POGLAVLJE 2 TIJELA ZA PROVEDBU IZBORA

Članak 2.1

(1) Tijela nadležna za provedbu izbora su izborna povjerenstva i birački odbori.

(2) Izborna povjerenstva i birački odbori neovisni su i nepristrani u svome radu. Član izbornoga povjerenstva ili biračkog odbora neće sudjelovati u donošenju odluke kada taj član ili član njegove uže obitelji ima osobni ili financijski interes, ili ako postoji drugi sukob interesa koji može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrano. Članovima uže obitelji smatraju se članovi obitelji u smislu članka 15.7 stavak (2) ovoga Zakona.

(3) Sva tijela vlasti na svim razinama i dužnosnici u Bosni i Hercegovini i diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH obvezni su pomagati tijelima nadležnim za provedbu izbora.

Članak 2.2

(1) Član izbornoga povjerenstva i biračkog odbora je osoba s pravom glasa.

(2) Član izbornog povjerenstva je osoba s odgovarajućom strukovnom spremom i iskustvom u provođenju izbora, a član biračkog odbora je osoba s odgovarajućom strukovnom spremom.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje koje su kvalifikacije potrebne za člana izbornoga povjerenstva i biračkog odbora u smislu iz stavka (2) ovoga članka.

(4) U sastavu općinskoga izbornog povjerenstva i biračkog odbora osigurat će se zastupljenost spolova sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, osim ako se izborno povjerenstvo i birački odbor sastoji od tri kandidata, tada ravnopravna zastupljenost postoji u slučaju kada je jedan od spolova zastupljen s 1/3 od ukupnoga broja članova.

(5) Članovi tijela za provedbu izbora obvezni su stalno se obučavati tijekom obavljanja mandata sukladno planu i programu izobrazbe koje donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(6) Ukoliko član izbornoga povjerenstva i biračkog odbora tijekom mandata ne pohađa obuku iz stavka (5) ovoga članka, bit će razriješen dužnosti.

Članak 2.3

(1) Članom izbornoga povjerenstva ili biračkog odbora ne može biti imenovana osoba:

1. koja se ne može kandidirati u smislu odredaba članova 1.6, 1.7 i 1.7a ovoga Zakona;
2. koja je član najvišeg izvršno-političkog tijela političke stranke ili koalicije (predsjednik, potpredsjednik, glavni tajnik ili član izvršnog odbora ili glavnog odbora);
3. koja je nositelj izabranog mandata ili je član izvršnog tijela vlasti, osim u slučajevima predviđenim člankom 2.12 stavak (4) ovoga Zakona;
4. koja je izborni kandidat za bilo koju razinu vlasti i
5. kojoj je u posljednje četiri godine izrečena kazna za radnju koja predstavlja težu povredu izbornih zakona ili propisa, za koju je osobno odgovorna, računajući od dana pravomoćnosti odluke.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH odlučit će da li težina povrede ili osobna odgovornost, u smislu točke e) ovoga članka, čine osobu nepodobnom da bude član izbornog povjerenstva ili biračkog odbora.

Članak 2.4

- (1) Član izbornoga povjerenstva imenuje se na sedam godina.
- (2) Član biračkoga odbora imenuje se za svake izbore.

Članak 2.5

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH ima sedam članova: dva Hrvata, dva Bošnjaka, dva Srbina i jednog iz reda ostalih.

(2) Kandidate za Središnje izborno povjerenstvo BiH zajedno predlažu članovi povjerenstva za izbor i imenovanje. Kandidati za Središnje izborno povjerenstvo BiH bit će pravni stručnjaci s iskustvom u provedbi izbora ili izborni stručnjaci, i ne mogu obnašati dužnost u tijelima stranke, udruge ili zaklade koja je organizacijski ili financijski povezana sa strankom niti mogu biti uključeni u bilo kakvu stranačku aktivnost.

(3) Povjerenstvo za izbor i imenovanje ima sedam članova, od kojih dva imenuje predsjednik Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća između članova Vijeća, tri imenuje Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine između članova Povjerenstva iz Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i dva imenuje predsjednik Središnjega izbornog povjerenstva BiH između članova Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

(4) U povjerenstvu za izbor i imenovanje moraju biti zastupljeni konstitutivni narodi: dva Bošnjaka, dva Srbina i dva Hrvata i jedan iz reda ostalih.

(5) Povjerenstvo za izbor i imenovanje sastaje se radi odlučivanja o pitanjima imenovanja koja se uređuju ovim Zakonom. Postupak oglašavanja i utvrđivanja prijedloga kandidata provodi se sukladno poslovniku koji donosi povjerenstvo za izbor i imenovanje. Odluka o kandidatskoj listi za Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi se dvotrećinskom većinom glasova.

(6) Sukladno svojoj proceduri, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine imenuje članove Središnjega izbornog povjerenstva BiH s kandidatske liste. Ako

se ova lista ne dostavi Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana prije isteka mandata članova Središnjega izbornog povjerenstva BiH, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine predlaže i imenuje članove Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

(7) Povjerenstvo za izbor i imenovanje dužno je dostaviti kandidatsku listu Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine najkasnije 30 dana prije isteka mandata članova Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(8) U slučaju kada član Središnjega izbornog povjerenstva BiH ne može obavljati dužnost iz razloga utvrđenih člankom 2.15 ovoga Zakona, Središnje izbornog povjerenstvo BiH izvješćuje Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u tom slučaju imenuje novoga člana iz istog konstitutivnog naroda, uključujući i ostale, iz kojeg je bio prethodni član. Novi član imenuje se s kandidatske liste koju je dostavilo povjerenstvo za izbor i imenovanje.

(9) U slučaju kada Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH ne provede postupak iz stavka (6) ovoga članka, članovi Središnjega izbornog povjerenstva BiH nastavit će obavljati svoju dužnost do imenovanja novih članova Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(10) Sredstva za troškove objavljivanja javnog natječaja osiguravaju se u proračunu Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Članak 2.6

Predsjednik Središnjeg izbornog povjerenstva BiH bira se između članova Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Po jedan član Središnjeg izbornog povjerenstva BiH iz hrvatskog, bošnjačkog i srpskog naroda i član iz reda ostalih obnašat će dužnost predsjednika Središnjega izbornog povjerenstva BiH po sustavu rotacije, i to jedanput u sedam godina u trajanju od 21 mjeseca.

Članak 2.6a

(1) Član Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ostvaruje prava iz radnog odnosa u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH sukladno zakonu.

(2) Akt o izboru i stupanju na dužnost i prestanku dužnosti člana Središnjeg izbornog povjerenstva BiH donosi Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH.

(3) Član Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ima pravo na plaću i druga primanja koja proizlaze iz statusa radnog odnosa u visini koja je utvrđena Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH.

Članak 2.7

Središnje izbornog povjerenstvo BiH donosi propise kojima uređuje svoj način rada, uključujući i izbor predsjednika.

Članak 2.8

(1) Za postupke učinjene u granicama dužnosti i obveza, a koje su utvrđene ovim i drugim zakonima, članovi Središnjega izbornog povjerenstva BiH neće biti kazneno i građanski odgovorni.

(2) Članovi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u bilo koje vrijeme mogu se pozvati na imunitet iz stavka (1) ovoga članka za postupke učinjene u granicama njihovih dužnosti i obveza u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, ali se on ne može smatrati općom preprekom za kazneni progon ili pokretanje parničnoga postupka.

Članak 2.9

Središnje izborno povjerenstvo BiH neovisno je tijelo koje podnosi izvješće neposredno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i čije ovlasti iz nje proizlaze. Središnje izborno povjerenstvo BiH:

1. koordinira, nadgleda i regulira zakonitost rada svih izbornih povjerenstava i biračkih odbora sukladno ovome Zakonu;
2. donosi administrativne propise za provedbu ovoga Zakona;
- 2.a donosi odluku o održavanju neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, propisanih ovim Zakonom;
3. predlaže proračun za Središnje izborno povjerenstvo BiH i podnosi izvješće o izvršenju proračuna;
4. odgovorno je za točnost, ažurnost i ukupni integritet Središnjeg biračkog popisa za teritoriju Bosne i Hercegovine;
- 4.a osigurava statističke evidencije razvrstane po spolu, dobi, razvrstani po izbornim jedinicama za svaki dio izbornoga procesa;
5. ovjerava političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata i neovisne kandidate za sudjelovanje na svim razinama neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
6. potvrđuje i ovjerava kandidacijske liste i kandidate za sve razine neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom;
7. odgovorno je za pravodobno tiskanje, distribuciju i sigurnost glasačkih listića i obrazaca za neposredne izbore na svim razinama u Bosni i Hercegovini;
8. utvrđuje sadržaj i oblik glasačkih listića za sve razine neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
9. utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom, ovjerava da su ti izbori provedeni sukladno ovome Zakonu i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom;
10. izdaje uvjerenje osobama koje su dobile mandat na svim razinama neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom;
11. izvješćuje izborno povjerenstvo ili birački odbor ili bilo koje drugo tijelo nadležno za provedbu izbora o tome da ne postupa sukladno odredbama ovoga Zakona ili ih krši i nadležnome tijelu nalaže poduzimanje odgovarajućih mjera;
12. objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informiranja u Bosni i Hercegovini i izvan nje poslovnike, propise i izborne rezultate neposrednih i posrednih izbora u Bosni i

Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom, obavijesti za birače, te ostale obavijesti potrebne za provedbu ovoga i svih izbornih zakona;

13. obavlja sve izborne aktivnosti za izbor članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine i članova Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;

14. donosi odluku o prestanku mandata izabranog dužnosnika na svim razinama neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom, a vodi i prethodni postupak, kada je to potrebno, o utvrđivanju činjeničnog stanja (u slučaju kada je izabrani dužnosnik podnio ostavku, da je to učinio svojom voljom);

15. provjerava odluku nadležnoga tijela o prestanku mandata izabranog dužnosnika, kako bi se osiguralo da je mandat izabranog dužnosnika prestao sukladno ovome Zakonu;

16. podnosi godišnje izvješće Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, o provedbi ovoga Zakona i inicira izmjene ovoga Zakona i

17. obavlja sve druge poslove utvrđene zakonom.

Članak 2.10

Središnje izborno povjerenstvo BiH poništiti će izbore u izbornoj jedinici ili na nekom biračkom mjestu ako ustanovi da je za vrijeme glasovanja ili brojanja glasačkih listića došlo do nepravilnosti koje mogu utjecati na izborne rezultate.

Članak 2.11

(1) Administrativno-tehničke i stručne poslove za Središnje izborno povjerenstvo BiH obavlja Tajništvo Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, koje osniva Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(2) Tajništvo Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ima glavnog tajnika, kojega imenuje Središnje izborno povjerenstvo BiH po postupku i na način utvrđen zakonom.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH na prijedlog glavnog tajnika, uz prethodnu suglasnost Vijeća ministara BiH.

Članak 2.12

(1) Općinsko izborno povjerenstvo ima tri, pet ili sedam članova. Općinsko izborno povjerenstvo može imati tajnika općinskoga izbornog povjerenstva za obavljanje administrativno-tehničkih poslova.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje broj članova općinskoga izbornog povjerenstva prema broju birača upisanih u Središnji birački popis i veličini općine.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH može koristiti druge kriterije pri utvrđivanju broja članova općinskoga izbornog povjerenstva.

(4) Član općinskoga izbornog povjerenstva može biti predsjednik ili sudac redovnog suda, tajnik općinskoga vijeća odnosno skupštine općine i gradskog vijeća, osoba profesionalno zaposlena u općinskim tijelima uprave i druge osobe ako ispunjavaju uvjete određene člankom 2.2 ovoga Zakona, a nemaju smetnji iz članka 2.3 ovoga Zakona.

(5) Članove općinskoga izbornog povjerenstva imenuje općinsko vijeće odnosno skupština općine, uz suglasnost Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, temeljem javnog natječaja po postupku koji utvrđuje Središnje izbornog povjerenstvo BiH zasebnim propisom.

(6) Članove općinskog izbornog povjerenstva razrješuje općinsko vijeće odnosno skupština općine, uz suglasnost Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(7) Član općinskog izbornog povjerenstva ne može biti zastupnik odnosno punomoćnik političkog subjekta koji sudjeluje na izborima niti osoba koja je pravomoćnom sudskom presudom osuđena na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže.

(8) Općinsko vijeće odnosno skupština općine imenuje predsjednika između članova općinskog izbornog povjerenstva iz stavka (5) ovog članka, uz suglasnost Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(9) Članovi izbornih povjerenstava osnovne izborne jedinice imaju pravo na stalnu mjesečnu naknadu za svoj rad. Visinu naknade utvrđuje Središnje izbornog povjerenstvo BiH svojim propisom, tako da se u izbornome razdoblju ona isplaćuje najviše u visini isplaćenog paušala odbornika, odnosno vijećnika u toj osnovnoj izbornoj jedinici, a izvan izbornog razdoblja 30% od tog iznosa.

Članak 2.13

Općinsko izbornog povjerenstvo:

1. nadgleda i kontrolira rad Centra za birački popis iz članka 3.8 ovoga Zakona;
2. određuje biračka mjesta na području općine za glasovanje na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini;
3. provodi postupak imenovanja, imenuje i obučava članove biračkog odbora;
4. brine o sigurnosti i dostavljanju biračkim odborima izbornog materijala za glasovanje na svim razinama izbora u Bosni i Hercegovini;
5. obavještava birače o svim informacijama potrebnim za provedbu izbora, sukladno propisima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH;
6. odgovorno je za uređenje biračkog mjesta i druge tehničke pripreme za izbore;
7. odgovorno je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje;
8. objedinjuje rezultate izbora sa svih biračkih mjesta u općini, zasebno za svako tijelo za koje su provedeni izbori, i dostavlja ih Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i
9. obavlja druge poslove sukladno zakonu i propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Članak 2.14

(1) Sastav izbornoga povjerenstva je multietničan, tako da odražava zastupljenost konstitutivnih naroda, uključujući i ostale, u izbornoj jedinici za koju se tijelo nadležno za provedbu izbora osniva, vodeći računa o posljednjem popisu stanovništva provedenom na

državnoj razini. U sastavu izbornog povjerenstva nastojat će se osigurati zastupljenost spolova sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, osim ako se izorno povjerenstvo sastoji od tri člana, tada ravnopravna zastupljenost postoji u slučaju kada je jedan od spolova zastupljen s 1/3 od ukupnoga broja članova.

(2) Ako sastav izbornoga povjerenstva ne bude sukladan stavku (1) ovog članka, Središnje izorno povjerenstvo BiH poništiti će imenovanje članova i o tome obavijestiti tijelo nadležno za imenovanje. Tijelo nadležno za imenovanje će, u roku od 15 dana od dana donošenja odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH, provesti ponovno imenovanje tijela sukladno kriteriju iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Ako izorno povjerenstvo ponovno ne bude odgovarajućega sastava, Središnje izorno povjerenstvo BiH imenuje članove izbornoga povjerenstva sukladno stavku (1) ovoga članka.

Članak 2.15

(1) U slučaju kada član izbornoga povjerenstva podnese ostavku, umre, bude spriječen obavljati dužnost, bude smijenjen s dužnosti člana povjerenstva ili ne može biti članom izbornoga povjerenstva ili biračkog odbora u smislu članka 2.3 ovoga Zakona, novi član toga tijela imenuje se na način i po postupku kako je propisano člankom 2.12. stavak (5) ovoga Zakona.

(2) Novi član općinskog izbornog povjerenstva imenuje se u roku koji ne može biti duži od 30 dana od dana prestanka mandata prethodnoga člana, a u izbornome razdoblju, općinsko vijeće, odnosno skupština općine imenuje zamjenskog člana općinskog izbornog povjerenstva, bez provedbe postupka izbora propisanog u članku 2.12 stavak (5) ovoga Zakona, najkasnije u roku od sedam dana od dana prestanka mandata iz stavka (1) ovoga članka. Ako se ne imenuje novi član općinskog izbornog povjerenstva u roku od 30 dana, Središnje izorno povjerenstvo BiH može imenovati novog člana općinskog izbornog povjerenstva.

(3) Mandat zamjenskog člana iz stavka (2) ovoga članka traje do povratka redovnog člana, odnosno do izbora novog člana po postupku propisanom člankom 2.12 stavak (5) ovoga Zakona.

(4) Ako članu izbornoga povjerenstva mandat ističe u izbornom razdoblju, mandat mu se produžava do isteka izbornoga razdoblja, odnosno do potvrđivanja izbornih rezultata, nakon čega će se imenovati novi član izbornoga povjerenstva po postupku propisanom ovim Zakonom.

Članak 2.16

(1) Ako je član općinskog izbornog povjerenstva duže odsutan iz neopravdanih razloga, onemogućava rad povjerenstva ili krši odredbe ovoga Zakona ili druge propise, toga člana može smijeniti općinsko vijeće/skupština općine uz prethodno pribavljenu suglasnost Središnjega izbornog povjerenstva BiH odnosno Središnje izorno povjerenstvo BiH. Sukladno članku 2.12 stavak (5) ovoga Zakona, imenovati će se novi član općinskoga izbornog povjerenstva.

(2) Ako je član općinskog izbornog povjerenstva duže odsutan iz opravdanih razloga, sukladno članku 2.12 stavak (5) ovoga Zakona, imenovati će se novi član općinskog izbornog povjerenstva koji će za vrijeme odsutnosti zamjenjivati imenovanoga člana općinskog izbornog povjerenstva.

(3) Kao opravdani razlog odsutnosti iz stavka (2) ovoga članka podrazumijeva se bolest, školovanje, strukovno usavršavanje kao i drugi razlozi koje cijeni tijelo nadležno za imenovanje općinskoga izbornog povjerenstva.

Članak 2.17

Sjednice izbornih povjerenstava su javne, osim ako nije drukčije određeno propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH. Izorno povjerenstvo dužno je osigurati da javnost bude pravodobno obaviješteno o održavanju njegovih sjednica.

Članak 2.18

(1) Izborna povjerenstva i birački odbori, osim Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, donose odluke natpolovičnom većinom od ukupnoga broja članova, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Središnje izorno povjerenstvo BiH donosi odluke dvotrećinskom većinom od ukupnoga broja članova, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Ako se odluka ne može donijeti dvotrećinskom većinom od ukupnoga broja članova na prvom sastanku, na drugom sastanku odluka se donosi većinom glasova.

Članak 2.19

(1) Birački odbor ima tri ili pet članova, od kojih je jedan predsjednik.

(2) Predsjednik i članovi biračkog odbora imaju zamjenike.

(3) Predsjednika i članove biračkog odbora te njihove zamjenike imenuje općinsko izorno povjerenstvo najkasnije u roku od 30 dana prije dana održavanja izbora.

(4) Na odluku općinskog izbornog povjerenstva o imenovanju predsjednika, članova biračkih odbora i njihovih zamjenika može se uložiti prigovor općinskom izbornom povjerenstvu. Na odluku općinskog izbornog povjerenstva, kojom je odlučeno o prigovoru, može se uložiti žalba Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(5) Politička stranka, koja je članica koalicije ili neovisni kandidat koji je član liste neovisnih kandidata nema pravo samostalno sudjelovati u postupku ždrijeba i imenovanja za članove biračkog odbora u toj izornoj jedinici.

(6) Politička stranka koja je članica više ovjerenih koalicija za različita tijela vlasti ima pravo sudjelovati u postupku ždrijeba u sklopu koalicije koja je ovjerena za najviše tijelo koje uključuje izorne jedinice nižeg tijela vlasti.

(7) Ako općinsko izorno povjerenstvo ne imenuje članove biračkog odbora i njihove zamjenike sukladno stavku (3) ovoga članka, članove biračkog odbora i njihove zamjenike imenovat će Središnje izorno povjerenstvo BiH.

(8) Politički subjekt u toj izornoj jedinici koji ima ovjerenu kandidacijsku listu ili kandidata za sudjelovanje na izborima, sukladno ovome Zakonu, ima pravo sudjelovati u postupku ždrijeba za dodjelu mjesta u biračkom odboru.

(9) Postupak ždrijeba iz stavka (8) ovoga članka obavlja općinsko izborno povjerenstvo u roku koji ne smije biti kraći od 60 dana prije dana održavanja izbora.

(10) Nakon provođenja ždrijeba, a najkasnije u roku od sedam dana, politički subjekt koji je sudjelovao u ždrijebu dostavit će općinskom izbornom povjerenstvu imena kandidata za članove biračkog odbora u kojem su ždrijebom osvojili mjesto.

(11) Ako politički subjekt ne dostave imena kandidata za članove biračkog odbora u roku iz stavka (10) ovoga članka, to će se smatrati odustajanjem od dodijeljenog mjesta u biračkom odboru, ili ako je broj kandidata za članove biračkog odbora koje je predložila ovjerena politička stranka manji od broja članova biračkog odbora, općinsko izborno povjerenstvo samostalno će imenovati članove biračkog odbora, vodeći računa o multietničnom sastavu biračkog odbora, gdje je to moguće.

(12) Postupak ždrijeba provodi se sukladno obveznoj uputi koju donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(13) Samo jedan predstavnik jednog političkog subjekta može biti u sastavu jednog biračkog odbora.

(14) Kandidati koji su imenovani za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora obvezni su pohađati posebnu obuku za rad u biračkom odboru koju organizira općinsko izborno povjerenstvo. Općinsko izborno povjerenstvo će, nakon što obavi provjeru znanja, uspješnim predsjednicima i njihovim zamjenicima dodijeliti certifikate.

(15) Predsjednici i zamjenici predsjednika biračkih odbora koji su dobili certifikat dužni su sudjelovati u obuci članova biračkih odbora, koju organizira općinsko izborno povjerenstvo. Općinsko izborno povjerenstvo će, nakon što obavi provjeru znanja, uspješnim članovima biračkih odbora i njihovim zamjenicima također dodijeliti certifikate.

(16) Članovi biračkih odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad. Odluku o visini ove naknade donosi općinsko izborno povjerenstvo.

(17) Za provedbu općih izbora odluku o visini naknade za rad članova biračkih odbora donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Članak 2.20

(1) Birački odbor neposredno rukovodi radom biračkog mjesta, osigurava pravilnost i tajnost glasovanja i evidentira rezultate glasovanja na biračkom mjestu.

(2) Predsjednik biračkog odbora osigurava da se proces glasovanja na biračkom mjestu odvija neometano, sukladno odredbama Poglavlja 5. i 7. ovoga Zakona.

Članak 2.21

(1) Entitetska izborna povjerenstva osnivaju se prema entitetskom zakonu, a sukladno ovome Zakonu. Njihovu nadležnost utvrđuje Središnje izborno povjerenstvo BiH sukladno ovome Zakonu.

(2) Način izbora i sastav svih drugih izbornih povjerenstava utvrđuje se entitetskim zakonom, a sukladno odredbama ovoga Zakona.

POGLAVLJE 3 BIRAČKI POPIS

Članak 3.1

(1) Središnji birački popis je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo sukladno ovome Zakonu i ustrojava se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provedbe izbora sukladno zakonu, za provedbu referenduma, za provedbu opoziva izabranog dužnosnika i izbora za tijela lokalne samouprave sukladno zakonu.

(2) Središnji birački popis i izvadak iz Središnjeg biračkog popisa su javni.

(3) Pravo uvida u Središnji birački popis ostvaruje se sukladno ovome Zakonu.

(4) Političkim subjektima koji su ovjereni za sudjelovanje na izborima i kojima je ovjerena kandidatska lista za sudjelovanje na izborima sukladno ovome Zakonu osigurat će se, na njihov zahtjev, izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za razinu vlasti odnosno izbornu jedinicu u kojoj sudjeluju na izborima, u elektroničkom obliku ili u ispisu.

Članak 3.2

(1) Središnji birački popis je jedinstven, stalan i redovito se ažurira.

(2) U Središnji birački popis upisuju se državljani BiH:

a) koji su navršili 18 godina;

b) koji će na dan održavanja izbora navršiti 18 godina;

c) koji imaju biračko pravo sukladno ovome Zakonu, a privremeno žive u inozemstvu i

d) koji imaju biračko pravo sukladno članku 20.8 stavak (6) ovoga Zakona.

(3) Središnji birački popis ne sadrži imena državljana BiH koji su pravomoćnom odlukom nadležnog tijela lišeni potpune poslovne sposobnosti. Ako je ovakva osoba upisana, brisat će se iz Središnjeg biračkog popisa, a ako se osobi pravomoćnom odlukom mjerodavnog tijela vrati poslovna sposobnost, bit će upisana u Središnji birački popis.

Članak 3.3

Središnji birački popis sastavlja se i vodi na temelju podataka iz službenih evidencija o prebivalištu i boravištu državljana BiH koje vodi nadležno državno tijelo, drugih javnih isprava i službenih evidencija o državljanima BiH koje vode Središnje izborni povjerenstvo BiH i druga nadležna tijela i na temelju javnih isprava i podataka koji se dobiju neposredno od građana.

Članak 3.4

(1) Središnji birački popis vodi se i obrađuje u elektroničkom obliku.

(2) Evidenciji Središnjeg biračkog popisa ili njegovim izvadcima pristupa se i podaci se obrađuju istom metodologijom i uporabom istog računalnog programa na svim mjestima na kojima se obavljaju poslovi obrade i pribavljaju podaci za potrebe vođenja Središnjeg biračkog popisa.

(3) Evidencija Središnjeg biračkog popisa obrađuje se i vodi primjenom računalne obrade podataka, po jedinstvenoj metodologiji i programu, čiji se sadržaj i način korištenja utvrđuje između nadležnog tijela Bosne i Hercegovine i Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Članak 3.5

(1) Središnji birački popis vodi se po službenoj dužnosti.

(2) Središnje izorno povjerenstvo BiH vodi Središnji birački popis za teritorij Bosne i Hercegovine na temelju evidencije nadležnoga državnog tijela koje vodi registar građana Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu o središnjoj evidenciji i razmjeni podataka, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(3) Nadležno državno tijelo iz stavka (2) ovoga članka održava i odgovorno je za cjelokupnu tehničku obradu svih podataka značajnih za evidenciju Središnjega biračkog popisa (u daljnjem tekstu: tijelo koje tehnički održava evidenciju Središnjeg biračkog popisa).

(4) Nadležnome tijelu koje vodi evidencije o državljanima BiH sukladno odredbama Zakona o jedinstvenom matičnom broju, Zakona o prebivalištu i boravištu državljana BiH i Zakona o osobnoj iskaznici državljana BiH podatke dostavljaju:

- a) nadležni matični ured o smrti građanina starijeg od 18 godina i
- b) nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine o ispisu iz državljanstva BiH.

(5) Tijelu koje tehnički održava evidenciju Središnjeg biračkog popisa podatke, sukladno Zakonu o središnjoj evidenciji i razmjeni podataka kao i odredbama Zakona o jedinstvenom matičnom broju, Zakona o prebivalištu i boravištu državljana BiH i Zakona o osobnoj iskaznici državljana BiH, dostavlja nadležno tijelo koje vodi evidencije o promjenama prebivališta i boravišta.

(6) Tijelu koje tehnički održava evidenciju Središnjeg biračkog popisa podatke dostavljaju:

- a) općinska izborna povjerenstva o biračkim mjestima i
- b) Središnje izorno povjerenstvo BiH i općinska izborna povjerenstva o promjenama biračke opcije.

(7) Za točnost i ažurnost podataka potrebnih za izradu Središnjeg biračkog popisa odgovorno je tijelo nadležno za vođenje službenih evidencija o tim podacima.

(8) Nadležni matični uredi dužni su mjerodavnom tijelu koje vodi službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana BiH dostaviti sve promjene koje utječu na ažurnost Središnjeg biračkog popisa u pisanom obliku najkasnije u roku od sedam dana od dana kada je promjena nastala.

(9) Nadležna tijela koja vode službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana BiH odgovorna su za ažurnost i ispravnost navedene evidencije, te su dužna čuvati dosjee dokumenata, javnih isprava i zahtjeva građana temeljem kojih se vodi i ažurira Središnji birački popis i, na zahtjev Središnjega izbornog povjerenstva BiH, osigurati pristup i uvid u ove dokumente.

Članak 3.6

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH odgovorno je za točnost, ažurnost i ukupni integritet Središnjeg biračkog popisa.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH u vođenju Središnjeg biračkog popisa:

- a) izvješćuje nadležna tijela o uočenim nedostacima i poduzima odgovarajuće mjere i radnje radi otklanjanja nepravilnosti i uspostavljanja točnosti i ažurnosti Središnjeg biračkog popisa;
- b) izrađuje izvatke iz Središnjeg biračkog popisa za raseljene osobe u Bosni i Hercegovini;
- c) izrađuje izvatke iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji glasuju izvan Bosne i Hercegovine;
- d) vodi posebne evidencije o osobama kojima je temeljem zakona oduzeto pravo glasovanja i
- e) zaključuje i potvrđuje konačne izvatke iz Središnjeg biračkog popisa koji se koriste za izbore.

(3) Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za birače iz stavka (2) točka b) ovoga članka izrađuje se temeljem podataka koje dostavljaju nadležna državna tijela i podataka koje dostavljaju građani sukladno ovome Zakonu.

(4) Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za birače iz stavka (2) točka c) ovoga članka izrađuje se temeljem podataka koje ima Središnje izborno povjerenstvo BiH i podataka koje dostavljaju građani koji glasuju izvan Bosne i Hercegovine.

(5) Nadležna tijela iz stava (3) i (4) ovoga članka odgovorna su za točnost, ažurnost i pravodobno dostavljanje podataka potrebnih za izradu izvotka iz Središnjeg biračkog popisa.

(6) Središnje izborno povjerenstvo BiH svojim propisima utvrdit će:

- a) rokove i način za zaključivanje i potvrđivanje konačnog Središnjeg biračkog popisa i
- b) rokove za dostavljanje podataka o promjenama u evidencijama raseljenih osoba i evidenciji državljana koji glasuju izvan Bosne i Hercegovine.

Članak 3.7

(1) Temeljem podataka sadržanih u evidenciji Središnjeg biračkog popisa, Središnje izborno povjerenstvo BiH za svaku osnovnu izbornu jedinicu izrađuje izvadak iz Središnjeg biračkog popisa koji sadrži podatke o svim biračima s pravom glasa za tu osnovnu izbornu jedinicu, koji se općinskom izbornom povjerenstvu dostavlja najkasnije u roku od 20 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Izvadak iz Središnjeg biračkog popisa vodi se prema mjestu prebivališta državljana BiH, i to po biračkim mjestima.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH može utvrditi izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i za drugu izbornu jedinicu za koju se provode određeni izbori, za potrebe provedbe postupka opoziva izabranog dužnosnika i za provedbu referenduma temeljem podataka sadržanih u Središnjem biračkom popisu.

(4) Državljanin BiH nalazi se u jednom izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, za jednu osnovnu izbornu jedinicu i na jednom biračkom mjestu.

Članak 3.8

(1) U svakoj općini nadležno općinsko tijelo uspostavlja Centar za birački popis.

(2) Nadležno općinsko tijelo obučava osoblje Centra za birački popis, u suradnji s općinskim izbornim povjerenstvom.

(3) Centar za birački popis:

a) pruža tehničku pomoć općinskom izbornom povjerenstvu u određivanju biračkih mjesta na teritoriju općine i u raspoređivanju birača po biračkim mjestima;

b) ažurira podatke iz točke a) ovoga stavka sukladno promjeni broja birača i propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH;

c) osigurava uvid u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa na teritoriju svoje općine;

d) osigurava podatke za Središnji birački popis koji su utvrđeni propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH;

e) pruža tehničku pomoć općinskom izbornom povjerenstvu u vezi sa zahtjevom i prigovorom birača koji se odnose na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i

f) obavlja i druge poslove koje mu odredi Središnje izborno povjerenstvo BiH i općinsko izborno povjerenstvo, sukladno propisima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(4) Centar za birački popis vodi evidenciju podnesenih zahtjeva i prigovora iz stavka (2) točke d) i e) ovoga članka i dužan je čuvati dokumentaciju priloženu uz te zahtjeve i prigovore.

(5) Središnje izborno povjerenstvo BiH svojim će propisima pobliže utvrditi način, odgovornost za rad, rok za uspostavu i sva druga pitanja bitna za rad Centra za birački popis.

Članak 3.9

(1) Državljanin BiH koji ima biračko pravo upisuje se u Središnji birački popis za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj ima prijavljeno prebivalište u Bosni i Hercegovini, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Državljanin BiH koji ima biračko pravo sukladno ovome Zakonu i privremeno živi u inozemstvu upisuje se u Središnji birački popis za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj je imao prijavljeno prebivalište u Bosni i Hercegovini prije odlaska u inozemstvo.

(3) Državljanin BiH koji ima biračko pravo sukladno ovome Zakonu i koji ima status izbjeglice iz Bosne i Hercegovine upisuje se u Središnji birački popis za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj je imao prebivalište sukladno odredbama članka 2.8 ovoga Zakona.

(4) Državljanin BiH koji ima biračko pravo sukladno ovome Zakonu i koji ima status raseljene osobe upisuje se u Središnji birački popis za osnovnu izbornu jedinicu na temelju izražene biračke opcije, sukladno odredbama članka 2.8 ovoga Zakona.

(5) Zahtjev za određivanje ili promjenu biračke opcije u smislu stavka (4) ovoga članka podnosi osobno podnositelj zahtjeva u roku i na obrascima koje određuje i propisuje Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(6) Ako državljani BiH ne podnese zahtjev za određivanje ili promjenu biračke opcije u smislu stavka (5) ovoga članka, bit će upisan u Središnji birački popis za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj je bio upisan na posljednjim izborima, a ako uopće nije bio upisan u Središnji

birački popis, bit će upisan u Središnji birački popis za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Članak 3.10

(1) Evidencija Središnjeg biračkog popisa sadrži sljedeće podatke o državljanima BiH koji imaju biračko pravo:

- a) prezime i ime i ime jednog roditelja,
- b) datum rođenja,
- c) jedinstveni matični broj,
- d) spol,
- e) naziv općine u kojoj birač ima prebivalište ili boravište,
- f) adresa prebivališta odnosno boravišta (ulica, kućni broj i mjesto),
- g) naziv općine odnosno izborne jedinice za koju osoba ima pravo glasa,
- h) biračka opcija,
- i) biračko mjesto,
- j) datum prijave prebivališta ili boravišta i
- k) rubriku "napomena".

(2) Na temelju elektroničke evidencije Središnjeg biračkog popisa, izrađuju se izvadci iz Središnjeg biračkog popisa.

(3) Oblik i sadržaj izvotka iz Središnjeg biračkog popisa koji se koristi za provedbu izbora utvrđuje Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Članak 3.11

Objava podataka iz Središnjeg biračkog popisa i stavljanje sadržaja na uvid javnosti vrši se vodeći računa o načelima zaštite osobnih podataka, a sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka.

Članak 3.12

(1) Prebivalište je općina u kojoj se državljanin BiH nastanio s namjerom da tu stalno živi i u kojoj je prijavio prebivalište sukladno Zakonu o prebivalištu i boravištu državljana BiH.

(2) Državljaninu BiH koji ima status raseljene ili izbjegle osobe prebivalište je mjesto boravka u kojem je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina.

Članak 3.12a

(1) Birač koji promijeni prebivalište u razdoblju od 45 dana prije održavanja izbora do dana održavanja izbora naći će se na izvotku iz Središnjeg biračkog popisa na redovnom biračkom mjestu u općini u kojoj je imao prebivalište do dana promjene prebivališta.

(2) Nadležno tijelo koje vodi evidenciju o promjenama prebivališta i boravišta provodi provjeru točnosti podataka o promjeni prebivališta i boravišta, o čemu se sastavlja službeno izvješće.

Članak 3.13

(1) Upis u Središnji birački popis obavljaju nadležna tijela sukladno odredbama članka 3.5 ovoga Zakona.

(2) Svaki državljanin BiH ima pravo na uvid u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i zahtijevati njegov ispravak ako je riječ o ispravku njegovih osobnih podataka. Zahtjev se podnosi u pisanom obliku tijelu iz stavka (4) ovoga članka.

(3) Osobni podaci u smislu stavka (2) ovoga članka su podaci iz članka 3.10 stavak (1) toč. a), b), c), e) i j) ovoga Zakona.

(4) Ispravak osobnih podataka u Središnjem biračkom popisu vrši se kod nadležnog tijela koje je odgovorno za vođenje evidencija o tim podacima.

Članak 3.14

Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise kojima utvrđuje način i postupak izrade izvataka iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji su:

- a) vezani za svoje domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta i
- b) zatvorenici ili su vezani za ustanove, a imaju pravo glasovanja.

Članak 3.15

(1) Državljanin BiH koji privremeno živi u inozemstvu, a koji ima biračko pravo sukladno ovome Zakonu i upisan je u Središnji birački popis, da bi bio uvršten na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine, dužan je za svake izbore podnijeti prijavu Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Prijava mora biti zaprimljena prije roka koji utvrdi Središnje izborno povjerenstvo BiH u razdoblju nakon raspisivanja izbora. Uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, podnositelj prijave prilaže i dokaz o identitetu podnositelja prijave predviđen ovim Zakonom i podatke o točnoj adresi u inozemstvu, te izjašnjenje o opciji glasovanja u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH ili poštom.

(2) Državljanin BiH koji ima status izbjeglice iz Bosne i Hercegovine, a koji ima biračko pravo sukladno ovome Zakonu i upisan je u Središnji birački popis, da bi bio uvršten na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine, dužan je za svake izbore podnijeti prijavu Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Prijava mora biti zaprimljena prije roka koji utvrdi Središnje izborno povjerenstvo BiH u razdoblju nakon raspisivanja izbora, te sadržavati izjašnjenje o opciji glasovanja u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH ili poštom. Uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, podnositelj prijave prilaže i:

- a) dokaz o identitetu podnositelja prijave predviđen ovim Zakonom;
- b) podatke o točnoj adresi u inozemstvu i
- c) dokaz o prebivalištu u Bosni i Hercegovini sukladno članku 20.8 ovoga Zakona, ako želi izvršiti promjenu u podacima pod kojim je upisan u Središnji birački popis za osnovnu izbornu jedinicu za koju ima pravo glasa.

(3) Da bi izbjegla osoba iz Bosne i Hercegovine koja nije uvrštena na Središnji birački popis bila upisana u Središnji birački popis i time ostvarila biračko pravo sukladno ovome Zakonu, dužna je podnijeti prijavu Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Uz ispunjenu prijavu, koju potpisuje, podnositelj prijave prilaže i:

- a) dokaz o identitetu podnositelja prijave,
- b) dokaz o državljanstvu Bosne i Hercegovine,
- c) dokaz o promjeni prebivališta u Bosni i Hercegovini sukladno članku 20.8 ovoga Zakona,
- d) podatke o točnoj adresi u inozemstvu.

(4) Dokaz o identitetu podnositelja prijave u smislu točke a) stavak (3) ovoga članka jedan je od sljedećih valjanih isprava:

- a) putovnica,
- b) vozačka dozvola,
- c) valjana osobna isprava koju je izdala zemlja domaćin i
- d) izbjeglički karton koji je izdala vlada zemlje domaćina ili druga međunarodna organizacija.

(5) Popunjenu i potpisanu prijavu i potrebne dokumente podnositelj prijave može poslati telefaksom i elektroničkim putem. Postupak i način slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektroničkih prijava i dokumenata utvrđuje Središnje izborno povjerenstvo BiH zasebnim propisom.

(6) Ako ispuni propisane uvjete iz stavka (1), (2) i (3) ovoga članka, podnositelj prijave bit će uvršten na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine.

(7) Podnositelj prijave iz stavka (1), (2) i (3) ovoga članka odgovoran je za vjerodostojnost podataka koje podnosi uz prijavu.

(8) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje oblik obrasca prijave iz stavka (1), (2) i (3) ovoga članka, način i postupak kojim se provjerava točnost podataka u dokumentima koje podnesu izbjegle osobe iz Bosne i Hercegovine koje zahtijevaju da budu upisane u Središnji birački popis, provjerava dokaze kojim se dokazuje identitet i prebivalište za izbjegle osobe i donosi odgovarajuće upute u vezi s postupkom upisa birača u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine.

(9) Upis u Središnji birački popis državljana BiH koji imaju status izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, a koji imaju biračko pravo sukladno ovome Zakonu, stalni je proces koji se odvija tijekom cijele godine, uz priloženu dokumentaciju iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 3.16

(1) Državljanin BiH iz članka 3.15 stavka (1), (2) i (3) ovoga Zakona dužan je dostaviti sve izmjene koje se odnose na podatke što ih je prethodno dostavio Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i temeljem kojih je uvršten na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine. Izmjene o podacima dostavljaju se najkasnije do isteka roka utvrđenog za podnošenje prijave za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine za sljedeće izbore.

(2) Ako državljanin BiH iz članka 3.15 stavak (1) ovoga Zakona ne podnese prijavu prije isteka roka utvrđenog za podnošenje prijave za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine na sljedećim izborima, bit će upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje na odgovarajućem biračkom mjestu u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj ima prebivalište.

(3) Ako državljanin BiH iz članka 3.15 stavak (2) ovoga Zakona ne dostavi dokaze o prebivalištu u Bosni i Hercegovini sukladno članku 20.8 ovoga Zakona, bit će upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine, s pravom glasa za osnovnu izbornu jedinicu u kojoj ima prebivalište prema podacima kojim raspolaže tijelo koje tehnički održava evidenciju Središnjeg biračkog popisa.

(4) Ako se državljanin BiH koji je upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan zemlje vratio u Bosnu i Hercegovinu prije roka utvrđenog za zaključenje

izvatka iz konačnog Središnjeg biračkog popisa za sljedeće izbore, dužan je podnijeti zahtjev za promjenu biračke opcije nadležnome centru za birački popis.

(5) Centar za birački popis putem općinskog izbornog povjerenstva zaprima i obrađuje sve zahtjeve iz stavka (4) ovoga članka sukladno propisima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i te podatke dostavlja Središnjem izbornom povjerenstvu BiH radi evidentiranja nastalih promjena na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine.

(6) Ako se državljanin BiH koji je upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan zemlje vratio u Bosnu i Hercegovinu nakon isteka roka utvrđenog za zaključenje izvatka iz konačnog Središnjeg biračkog popisa za sljedeće izbore, bit će mu dozvoljeno glasovanje nepotvrđenim/kuvertiranim glasačkim listićem na biračkom mjestu u osnovnoj izbornoj jedinici za koju ima pravo glasovati.

Članak 3.17

(1) Državljanin BiH koji ima biračko pravo, a nije upisan u zaključeni izvadak iz Središnjeg biračkog popisa, može glasovati ako predoči valjanu identifikacijsku ispravu iz članka 5.12 ovoga Zakona i potvrdu o mjestu prebivališta.

(2) Birač iz stavka (1) ovoga članka glasovat će na biračkom mjestu prema njegovom prebivalištu.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH propisima utvrđuje način i postupak glasovanja birača iz stavka (1) ovog članka i način provjere biračkog prava tih birača.

POGLAVLJE 4

OVJERA I KANDIDIRANJE ZA IZBORE

Članak 4.1

Da bi sudjelovali na izborima, političke stranke, neovisni kandidati, koalicije i liste neovisnih kandidata ovjeravaju se kod Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Članak 4.2

Da bi se neovisni kandidat ili kandidat na kandidacijskoj listi političke stranke, neovisnih kandidata ili kandidacijskoj listi koalicije ovjerio za izbore za sva tijela na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, mora ispunjavati sljedeće uvjete:

1. kandidat mora biti upisan u Središnji birački popis u općini u kojoj se kandidira ili u općini unutar granica izborne jedinice ako se kandidira za višu razinu vlasti najkasnije do dana raspisivanja izbora i
2. kandidat se može kandidirati samo za dužnost u jednoj izbornoj jedinici, na bilo kojoj razini vlasti, i pojaviti se na samo jednoj listi političke stranke, koalicije ili neovisnih kandidata.

Članak 4.3

Da bi sudjelovala na izborima, politička stranka mora biti registrirana kod mjerodavnog tijela sukladno zakonu. Uz prijavu za ovjeru mora biti priložen dokaz, koji nije stariji od 60 dana, o registraciji političke stranke kod nadležnog tijela. Politička stranka mora podnijeti prijavu za

ovjeru pod istim nazivom pod kojim se registrirala kod mjerodavnog tijela koji nije stariji od 60 dana.

Članak 4.4

(1) Prijava za ovjeru političke stranke ili neovisnog kandidata sastoji se od popisa koji sadrži: ime i prezime, originalan potpis, broj valjane osobne iskaznice i jedinstveni matični broj svakog birača upisanog u Središnji birački popis koji podržava prijavu političke stranke ili neovisnog kandidata. Prijava sadrži broj računa za financiranje izborne kampanje.

(2) Obrazac za potpise utvrđuje Središnje izborno povjerenstvo BiH. Obrasci se unaprijed tiskaju i sadrže prostor predviđen za upisivanje naziva stranke ili imena i prezimena neovisnog kandidata, kao i za redne serijske brojeve.

(3) Političke stranke ili neovisni kandidati dužni su prikupljati potpise samo na obrascima koje im dodijeli Središnje izborno povjerenstvo BiH. Ostali obrasci koje dostavi politička stranka ili neovisni kandidat ne uzimaju se u obzir.

(4) Obrazac za potpise također sadrži: ime i prezime, broj valjane osobne iskaznice, originalni potpis i jedinstveni matični broj osobe koja je odgovorna za prikupljanje potpisa podrške.

(5) Kako bi se ovjerali za sudjelovanje na izborima, politička stranka ili neovisni kandidat moraju podnijeti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH prijavu za sudjelovanje na izborima, koja sadrži najmanje:

1. pet tisuća (5.000) potpisa birača upisanih u Središnji birački popis za izbore za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine;

2. pet tisuća (5.000) potpisa birača upisanih u Središnji birački popis za izbore za zastupnike u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;

3. tri tisuće (3.000) potpisa birača upisanih u Središnji birački popis za izbore za zastupnike u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili za izbore za narodne poslanike u Narodnoj skupštini Republike Srpske ili za izbore za predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske;

4. pet stotina (500) potpisa birača upisanih u Središnji birački popis za izbore za zastupnike u kantonalnim skupštinama Federacije Bosne i Hercegovine u kantonu u kojem broj birača upisanih u Središnji birački popis na dan raspisivanja izbora nije bio veći od 100.000 birača, ili tisuću (1.000) potpisa za izbore u kantonu u kojem je ovaj broj bio veći od 100.000 birača upisanih u Središnji birački popis;

5. 100 potpisa birača upisanih u Središnji birački popis za izbore za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine i za načelnika općine u općini u kojoj broj birača upisanih u Središnji birački popis na dan raspisivanja izbora nije bio veći od 10.000, ili 200 potpisa za izbore u općini u kojoj je ovaj broj bio veći od 10.000 birača upisanih u Središnji birački popis;

6. pet posto potpisa birača upisanih u Središnji birački popis za izbore za općinsko vijeće odnosno skupštinu općina i za načelnika općine u općini u kojoj broj birača upisanih u Središnji birački popis na dan raspisivanja izbora nije bio veći od 1.000 birača upisanih u Središnji birački popis i

7. potpisi podrške podneseni za izbore za višu razinu vlasti vrijede i za nižu razinu vlasti koja je uključena u tu razinu vlasti.

Članak 4.5

(1) Politička stranka čiji je član nositelj mandata u istom tijelu za koje politička stranka podnosi prijavu za ovjeru kandidature oslobođena je obveze prikupljanja potpisa iz članka 4.4 ovoga Zakona, osim za izbore za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

(2) Politička stranka oslobođena je obveze prikupljanja potpisa iz članka 4.4 ovoga Zakona i u slučaju podnošenja prijave za ovjeru kandidature za tijelo koje je na istoj ili nižoj razini od tijela u kojem član političke stranke ima mandat. Potpisi podrške koji su prikupljeni za određenu razinu vlasti mogu se koristiti i na prijevremenim izborima u istom izbornom ciklusu.

Članak 4.6

(1) Politička stranka podnosi prijavu za ovjeru Središnjem izbornom povjerenstvu BiH najkasnije 135 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Središnje izorno povjerenstvo BiH ovjerava prijavu političke stranke za sudjelovanje na izborima ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Zakonom, najkasnije u roku od 15 dana od dana zaprimanja prijave.

(3) Ako Središnje izorno povjerenstvo BiH ustanovi da su podaci iz prijave netočni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnosti u smislu ovoga Zakona ili akta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, o tome obavještava podnositelja prijave, koji je dužan ispraviti nepravilnosti u roku od dva dana od dana primitka obavijesti. Nakon isteka ovoga roka, ako politička stranka ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovoga stavka, Središnje izorno povjerenstvo BiH neće ovjeriti prijavu političke stranke za sudjelovanje na izborima. Središnje izorno povjerenstvo BiH odlučuje hoće li potvrditi ili odbiti prijavu za sudjelovanje na izborima.

Članak 4.7

Ako dvije političke stranke ili koalicije ili dvije liste neovisnih kandidata imaju istovjetne nazive ili nazive koji su u tolikoj mjeri slični da bi mogli zbuniti birača ili ga dovesti u zabludu, Središnje izorno povjerenstvo BiH utvrđuje koja politička stranka ima pravo koristiti taj naziv u izborne svrhe, uzimajući u obzir datum kada se svaka politička stranka registrirala kod nadležnog tijela.

Članak 4.9

Kada se neovisni kandidat s mandatom u svojstvu neoavisnog kandidata kandidira za tijelo koje je na istoj ili nižoj razini od tijela u kojem ima mandat, oslobođen je obveze prikupljanja potpisa iz članka 4.4. ovoga Zakona, osim obveze prikupljanja potpisa za izbore za člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske.

Članak 4.10

(1) Neovisni kandidat podnosi prijavu za kandidaturu najkasnije 135 dana prije dana održavanja izbora. Prijava sadrži: ime i prezime, nacionalnost, adresu, jedinstveni matični broj, datum i potpis neovisnog kandidata.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH potvrđuje prijavu neovisnog kandidata za sudjelovanje na izborima ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Zakonom najkasnije u roku od 15 dana od dana zaprimanja prijave.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH provjerava je li prijava podnesena sukladno ovome Zakonu, te ovjerava, odbija prijavu ili zahtijeva od kandidata da otkloni nepravilnosti u prijavi.

(4) Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH ustanovi da su podaci iz prijave netočni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnosti u smislu ovoga Zakona ili akta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, o tome obavještava podnositelja prijave, koji je dužan ispraviti nepravilnosti u roku od dva dana od dana primitka obavijesti. Ako nakon isteka ovoga roka nezavisni kandidat ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovoga stavka, Središnje izborno povjerenstvo BiH neće ovjeriti prijavu nezavisnog kandidata za sudjelovanje na izborima.

(5) Neovisni kandidat se ne može istodobno kandidirati kao neovisni kandidat u više od jedne izborne jedinice niti se može istodobno kandidirati na listi političke stranke, listi neovisnih kandidata ili kandidacijskoj listi koalicije.

(6) Nakon ovjere neovisni kandidat ne može povući kandidaturu.

Članak 4.11

Da bi se politička stranka ili neoavisan kandidat ovjerali za izbore, dužni su podnijeti potpise podrške sukladno članu 4.4 ovoga Zakona. Jedan birač može dati svoj glas na obrascu za potpis podrške samo jednoj političkoj stranci ili neovisnom kandidatu u jednom entitetu. Središnje izborno povjerenstvo BiH propisuje način na koji se potpisi podrške provjeravaju i potvrđuju.

Članak 4.12

(1) Dvije ili više ovjerenih političkih stranaka koje žele formirati koaliciju moraju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti prijavu za ovjeru pod jednim nazivom koalicije i akt o određivanju ovlaštenog predstavnika koalicije, potpisan od svih predsjednika političkih stranaka članica koalicije, i podatke o sjedištu koalicije odnosno adresu na koju će biti dostavljena sva pismena.

(2) Ako koalicije imaju istovjetne nazive ili nazive koji su slični nazivu političke stranke ili koalicije u tolikoj mjeri da bi mogli zbuniti birača ili ga dovesti u zabludu, Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje tko ima pravo služiti se tim nazivom u izborne svrhe.

(3) Koalicija podnosi prijavu za ovjeru najkasnije 110 dana prije dana održavanja izbora.

(4) Ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Zakonom, Središnje izborno povjerenstvo BiH ovjerava prijavu koalicije za sudjelovanje na izborima najkasnije u roku od sedam dana od dana zaprimanja prijave.

(5) Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH ustanovi da su podaci iz prijave netočni ili nepotpuni ili da prijava sadrži neki drugi nedostatak ili nepravilnosti u smislu ovoga Zakona ili akta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, o tome obavještava podnositelja prijave, koji otklanja nepravilnosti u roku od dva dana od dana primitka obavijesti. Ako nakon isteka

ovoga roka koalicija ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovoga stavka, Središnje izborno povjerenstvo BiH neće ovjeriti prijavu koalicije za sudjelovanje na izborima.

Članak 4.13

(1) Politička stranka koja je članica koalicije ne može za isto tijelo vlasti sudjelovati na izborima kao članica druge koalicije ili kao zasebna politička stranka.

(2) Koalicija ima status političke stranke u izbornome procesu od dana ovjere za sudjelovanje na izborima koalicije do dana ovjere izbornih rezultata. Politička stranka se, kao članica koalicije, ne može povući iz ovjerene koalicije sve do ovjere izbornih rezultata.

Članak 4.14

Koalicija može zadržati naziv pod kojim je bila ovjerena za prethodne izbore samo ako je čine iste političke stranke koje su bile ovjerene kao koalicija na prethodnim izborima.

Članak 4.15

(1) Za izbore na svim razinama vlasti, dva ili više ovjerenih neovisnih kandidata mogu se udružiti i podnijeti jednu listu neovisnih kandidata, pod jednim imenom i akt o određivanju osobe ovlaštene za zastupanje pred Središnjim izbornim povjerenstvom BiH. Lista neovisnih kandidata podnosi svoj zahtjev za ovjeru najkasnije 110 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH ovjerava prijavu liste neovisnih kandidata za sudjelovanje na izborima ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim Zakonom najkasnije u roku od sedam dana od dana zaprimanja prijave.

(3) Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH ustanovi da su podaci iz prijave netočni ili nepotpuni ili da prijava sadrži kakav drugi nedostatak ili nepravilnosti u smislu ovoga Zakona ili akta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, o tome obavještava podnositelja prijave liste neovisnih kandidata, koji je dužan otkloniti nepravilnosti u roku od dva dana od dana primitka obavijesti. Ako nakon isteka ovoga roka podnositelj prijave liste nezavisnih kandidata ne otkloni nedostatak ili nepravilnost iz ovoga stavka, Središnje izborno povjerenstvo BiH neće ovjeriti prijavu liste neovisnih kandidata za sudjelovanje na izborima.

Članak 4.16.

(1) Uz prijavu za ovjeru, politička stranka ili neovisni kandidat prilažu dokaz o uplaćenju pristojbi koji je odredilo Središnje izborno povjerenstvo BiH za te izbore. Uplaćeni novčani iznos pristojbe za ovjeru vraća se ako politička stranka ili neovisni kandidat osvoji:

1. za članove Predsjedništva BiH - 1/3 glasova od ukupnoga broja glasova koje je osvojio izabrani član Predsjedništva BiH na izborima;
2. za predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske - 1/3 glasova od ukupnoga broja glasova koje je osvojio izabrani predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske na izborima, iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda;
3. za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine - više od 3 % od ukupnoga broja važećih glasova u toj izornoj jedinici;

4. za načelnike/gradonačelnike općina - 1/3 glasova od ukupnoga broja glasova koje je osvojio izabrani načelnik/gradonačelnik;
  5. za odbornike/vijećnike općina - više od 3 % od ukupnoga broja važećih glasova u toj izbornoj jedinici.
- (2) Ako je koalicija ili lista neovisnih kandidata osvojila broj glasova iz stavka (1) ovoga članka, smatrat će se da je svaka politička stranka u koaliciji ili svaki neovisni kandidat na listi neovisnih kandidata ispunio uvjet za povrat pristojbe.

Članak 4.17

Da bi politička stranka, koalicija, neovisni kandidat ili lista neovisnih kandidata bila ovjerena za sudjelovanje na izborima, dužni su uz svaku prijavu priložiti svu potrebnu dokumentaciju i podatke predviđene ovim Zakonom.

Članak 4.18

Ovjerena politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata dostavlja Središnjem izbornom povjerenstvu BiH kandidacijsku listu na ovjeru. Ime i prezime kandidata na kandidacijskoj listi ovjerenog političkog subjekta mora biti istovjetno imenu i prezimenu kandidata u Središnjem biračkom popisu.

Članak 4.19

(1) Ovjerena politička stranka ili koalicija podnose zasebnu kandidacijsku listu za svaku izbornu jedinicu.

(2) Broj kandidata na kandidacijskoj listi može biti veći za pet kandidata od broja mandata koji se dodjeljuju.

(3) Svaka kandidacijska lista uključuje kandidate muškog i ženskog spola, koji su ravnopravno zastupljeni. Ravnopravna zastupljenost spolova postoji u slučaju kada je jedan od spolova zastupljen s najmanje 40% od ukupnog broja kandidata na listi. Kandidati spola koji je manje zastupljen raspoređuju se na kandidacijskoj listi na slijedeći način: najmanje jedan kandidat manje zastupljenog spola među prva dva kandidata, dva kandidata manje zastupljenog spola među prvih pet kandidata i tri kandidata manje zastupljenog spola među prvih osam kandidata, itd.

(4) Kandidacijska lista sadrži: ime i prezime svakog kandidata na listi, jedinstveni matični broj, adresu prebivališta, izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili skupini ostalih, potpis predsjednika političke stranke, odnosno potpis ovlaštene osobe koalicije za zastupanje pred Središnjim izbornim povjerenstvom BiH. Uz prijedlog liste dostavlja se izjašnjenje svakog od kandidata na listi o prihvatanju kandidature i izjava da nema smetnji iz članka 1.8. stavak (1) i članka 1.10. stavak (1) točka 5. ovoga Zakona. Izjašnjenje i izjave moraju biti ovjerene na način propisan zakonom ili kod nadležnog općinskog izbornog povjerenstva.

(5) Izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili skupini ostalih iz stavka (4) ovoga članka koristit će se kao osnova za ostvarivanje prava na izabranu odnosno imenovanu dužnost za koju je uvjet izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili skupini ostalih u izbornome ciklusu za koji je kandidacijska lista podnesena.

(6) Kandidat ima pravo ne izjasniti se o svojoj pripadnosti konstitutivnom narodu ili skupini ostalih na kandidacijskoj listi, ali će se neizjašnjavanje smatrati kao odustajanje od prava na

izabranu odnosno imenovanu dužnost za koju je uvjet izjašnjenje o pripadnosti konstitutivnom narodu ili skupini ostalih.

(7) Ako se na kandidacijskim listama nalazi veći broj kandidata od broja propisanog stavkom (2) ovoga članka ili kandidacijska lista ne ispunjava uvjete iz stavka (3) ovoga članka, Središnje izborno povjerenstvo BiH ovjerit će kandidacijsku listu do broja na listi koji ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

Članak 4.20

Ime kandidata na listi političke stranke, koalicije ili na listi neovisnih kandidata ne može se povući nakon što kandidacijsku listu ovjeri Središnje izborno povjerenstvo BiH. Ako je kandidat lišen poslovne sposobnosti ili odbije mandat nakon ovjere izbornih rezultata od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, ime tog kandidata briše se s kandidacijske liste i mandat se dodjeljuje sukladno članku 9.10 ovoga Zakona, osim za kandidacijske liste za kantone i općine kada se mandat dodjeljuje sukladno članku 13.5 ovoga zakona. U slučaju kada je kandidat nesposoban, kandidat ili njegov zakonski zastupnik mora podnijeti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH izjavu o odbijanju mandata u pisanom obliku. Kandidat ne može povući svoju kandidaturu prije ovjere izbornih rezultata.

Članak 4.21

(1) Kandidacijske liste političkih stranaka, liste neovisnih kandidata i koalicija moraju se podnijeti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH najkasnije 90 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH pregleda kandidacijsku listu i ovjerava ili odbija kandidate na listi najkasnije 25 dana nakon što joj je kandidacijska lista podnesena. Središnje izborno povjerenstvo BiH obavještava političku stranku, koaliciju ili listu neovisnih kandidata o kandidatima koji su odbijeni. Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata dužna je u roku od pet dana od dana primitka obavijesti otkloniti nepravilnosti na kandidacijskoj listi zamjenom kandidata ili osiguranjem dodatne dokumentacije, ako Središnje izborno povjerenstvo BiH uputi takav zahtjev.

(3) Nakon ovjere kandidacijskih lista politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata ne mogu mijenjati kandidacijsku listu sve do isteka mandata tijela, niti kandidat može povući kandidaturu.

(4) Nakon ovjere kandidacijskih lista pa do početka tiskanja glasačkih listića politička stranka, koalicija i lista neovisnih kandidata ima pravo zamijeniti kandidata na listi samo u slučaju smrti kandidata ili ako su u tom vremenu nastupili razlozi iz članka 1.10. stavak (1) točka 5. ovoga Zakona.

Članak 4.22

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH vodi evidenciju o prijavama za ovjeru sudjelovanja na izborima.

(2) Politička stranka, koalicija, neovisni kandidat i lista neovisnih kandidata dužni su dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH sve izmjene podataka koje se vode u evidenciji o prijavama za ovjeru sudjelovanja na izborima u roku od 10 dana od dana izmjene.

Članak 4.23

(1) Nakon ovjere podnesenih kandidacijskih lista Središnje izborno povjerenstvo BiH objavljuje kandidacijsku listu s nazivima ovjerenih političkih stranaka, koalicija, neovisnih kandidata i lista neovisnih kandidata za svake izbore, prema redosljedu koji se dobije ždrijebom, sukladno članku 5.15 ovoga Zakona. Kandidacijske liste objavljuju se u službenim glasilima najkasnije 45 dana prije dana izbora. Kandidacijske liste također se izlažu na biračkim mjestima i objavljuju u sredstvima javnog informiranja.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH uklonit će s kandidacijske liste kandidata iz članka 4.21. stavak (4) ovoga Zakona i naložiti političkoj stranci, koaliciji ili listi neovisnih kandidata da u roku od 48 sati zamijeni kandidata na kandidacijskoj listi i takav kandidat podliježe provjerama sukladno odredbama ovoga Zakona.

(3) Ako politička stranka, koalicija i lista neovisnih kandidata ne zamijeni kandidata u roku iz stavka (2) ovoga članka, kandidacijska lista bez imena kandidata članka 4.21. stavak (4) ovoga Zakona smatrat će se potpunom i ovjerenom.

Članak 4.24

(1) Svaka politička stranka ili koalicija koja je ovjerena predložiti kandidate za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili za Narodnu skupštinu Republike Srpske podnosi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH kandidacijsku listu za kompenzacijske mandate. Ta se lista dostavlja za svako od navedenih tijela za koje je politička stranka ili koalicija ovjerena u roku od pet dana od dana ovjere kandidacijskih lista, sukladno članku 4.21 ovoga Zakona.

(2) Kandidacijska lista za kompenzacijske mandate sadrži samo imena kandidata koji se već nalaze na redovnim kandidacijskim listama koje je podnijela politička stranka ili koalicija za jednu ili više višečlanih izbornih jedinica. Kandidati koji se nalaze na kandidacijskoj listi za kompenzacijske mandate mogu biti s liste bilo koje višečlane izborne jedinice jednoga entiteta i za istu izbornu razinu. Svaka kandidacijska lista za kompenzacijske mandate uključuje kandidate muškog i ženskog spola, koji su ravnopravno zastupljeni. Ravnopravna zastupljenost spolova postoji u slučaju kada je jedan od spolova zastupljen s najmanje 40 % od ukupnoga broja kandidata na listi. Kandidati manje zastupljenog spola raspoređuju se na kandidacijskoj listi za kompenzacijske mandate na sljedeći način: najmanje jedan kandidat manje zastupljenog spola među prvih dva kandidata, dva kandidata manje zastupljenog spola među prvih pet kandidata, tri kandidata manje zastupljenog spola među prvih osam kandidata itd.

(3) Kandidacijska lista za kompenzacijske mandate može sadržavati najviše onoliko imena kandidata koliko je političkoj stranci ili koaliciji već ovjereno na svim redovnim kandidacijskim listama za sve višečlane izborne jedinice jednoga entiteta i za istu izbornu razinu.

(4) Kandidacijska lista za kompenzacijske mandate neće se tiskati na glasačkom listiću i koristi se samo u svrhu dodjele kompenzacijskih mandata temeljem članka 9.7, 10.6 i 11.6 ovoga Zakona. Liste objavljuje Središnje izborno povjerenstvo BiH u "Službenom glasniku BiH" i sredstvima javnog informiranja.

Članak 4.25

(1) U smislu ovoga Poglavlja, svaki dokument ili pismeno koje politička stranka, koalicija, neovisni kandidat ili lista neovisnih kandidata podnese Središnjem izbornom povjerenstvu BiH smatrat će se valjanim samo ako su ga potpisale osobe koje su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedene kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis položen kod Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(2) U smislu ovoga Poglavlja, Središnje izborni povjerenstvo BiH održavat će sve odnose s političkom strankom, koalicijom, neovisnim kandidatom i listom neovisnih kandidata isključivo putem sjedišta političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata ili posredstvom osobe ovlaštene za zastupanje pred Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

POGLAVLJE 5. PROVEDBA IZBORA

Članak 5.1

(1) Glasovanje se provodi na biračkim mjestima, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Biračka mjesta određuje općinsko izborni povjerenstvo najkasnije 65 dana prije dana održavanja izbora. Općinsko izborni povjerenstvo, neposredno nakon određivanja biračkih mjesta, podnosi popis lokacija biračkih mjesta Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Središnje izborni povjerenstvo BiH može promijeniti lokaciju biračkog mjesta ako utvrdi da nije pogodna za glasovanje.

(3) Biračko mjesto ne može se nalaziti u vjerskom objektu, zgradi tijela vlasti, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, zgradi koja je korištena kao mjesto za mučenja ili zlostavljanja, ili mjestu na kojem se služi ili konzumira alkohol.

(4) Svako biračko mjesto označava se rednim brojem.

(5) Općinsko izborni povjerenstvo najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora objavljuje koja su biračka mjesta određena za glasovanje i gdje birači mogu glasovati.

Članak 5.2

(1) Biračko mjesto određuje se prema broju birača kojih, u pravilu, ima do 800, a ne može biti veći od 1.000, uzimajući u obzir i udaljenost birača od biračkoga mjesta.

(2) U prostoriji određenoj za glasovanje uređuje se zaseban prostor u kojem je osigurana tajnost glasovanja.

(3) Općinsko izborni povjerenstvo dužno je pravodobno osigurati da prostor određen za biračko mjesto bude pripremljen i otvoren za vrijeme glasovanja.

(4) Pod biračkim mjestom i njegovim okolinom, u smislu ovoga Zakona, smatra se biračko mjesto kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto.

Članak 5.3

(1) Općinsko izborno povjerenstvo sukladno uputi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta na dan održavanja izbora, dostavlja biračkom odboru birački materijal, uključujući odgovarajući broj glasačkih kutija, glasačkih listića i kandidatskih lista, izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za određeno biračko mjesto i obrazac zapisnika o radu biračkog odbora, o čemu se sastavlja zapisnik koji potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(2) U slučaju kada izborni materijal iz stavka (1) ovoga članka nije dostavljen potpun i u ispravnom stanju, birački odbor o tome izvješćuje općinsko izborno povjerenstvo koje je obvezno odmah otkloniti sve uočene nedostatke, a najkasnije do otvaranja biračkog mjesta.

(3) Birački odbor odgovoran je za sigurnost biračkog materijala od trenutka zaprimanja toga materijala do završetka svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkog mjesta i uručenja materijala općinskom izbornom povjerenstvu, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 5.4

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH osigurava biračkom odboru dovoljan broj glasačkih listića, uključujući jedan broj dodatnih glasačkih listića u odnosu na broj glasačkih listića koji su prema izvatku iz Središnjeg biračkog popisa potrebni za to biračko mjesto. Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise kojima se utvrđuje način zaduživanja glasačkih listića koji su izdani pojedinom biračkom mjestu.

(2) Nadležno općinsko izborno povjerenstvo, sukladno uputama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, potvrđuje broj zaprimljenih glasačkih listića, kao i broj glasačkih listića dostavljenih biračkim mjestima.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise o kontroli glasačkih listića.

Članak 5.5

Svi članovi biračkog odbora ili njihovi zamjenici moraju biti nazočni tijekom cijelog procesa glasovanja, uključujući utvrđivanje rezultata glasovanja.

Članak 5.6

(1) Predsjednik biračkog odbora, zajedno s ostalim članovima biračkog odbora, održava red na biračkom mjestu i u njegovoj okolini. U slučaju narušavanja reda na biračkom mjestu, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije. Glasovanje se prekida dok se na biračkom mjestu nalaze pripadnici policije.

(2) Predsjednik biračkog odbora dužan je prilikom otvaranja biračkog mjesta, sukladno s propisom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odrediti dužnosti svakome članu biračkog odbora i evidentirati ih u dijelu Zapisnika o radu biračkog odbora predviđenog za unos navedenih podataka.

(3) Predsjednik biračkog odbora može udaljiti s biračkog mjesta i iz njegove okoline svaku osobu koja narušava red. Svako udaljavanje s biračkog mjesta bit će zabilježeno u zapisnik o radu biračkog odbora. Birački odbor odlučuje o udaljavanju s biračkog mjesta promatrača akreditiranog sukladno odredbama Poglavlja 17 ovoga Zakona.

(4) Na biračkom mjestu i u njegovoj okolini nije dopušteno nositi oružje ili opasne predmete, osim pripadnicima policije u slučajevima navedenim u stavku (1) ovoga članka.

(5) Nije dopušteno na biračko mjesto i u njegovu okolinu donositi obilježja i simbole s političkom konotacijom.

Članak 5.7

(1) Tijekom procesa glasovanja vodi se zapisnik o radu biračkog odbora. Zapisnik o radu biračkog odbora je pisani dokument u koji se upisuju informacije u vezi s glasovanjem, kao i drugi događaji do kojih dođe na biračkom mjestu i u njegovoj okolini, od otvaranja biračkog mjesta do utvrđivanja izbornih rezultata. Oblik zapisnika o radu biračkog odbora propisuje Središnje izborno povjerenstvo BiH. U zapisnik se unose sljedeći podaci:

1. popis i količina izbornog materijala dostavljena biračkom mjestu;
2. popis svih akreditiranih promatrača na biračkom mjestu;
3. zapažanja o svim važnim događajima do kojih dođe na biračkom mjestu i
4. svi podaci koji se, sukladno odredbama ovoga Zakona, unose u zapisnik o radu biračkog odbora.

(2) Član biračkog odbora, birač ili akreditirani promatrač ima pravo unijeti u zapisnik o radu biračkog odbora svoje mišljenje ili primjedbe na proces glasovanja ili ih predati u pisanom obliku, o čemu predsjednik biračkog odbora izdaje potvrdu o predaji primjedaba, a o tome može izvijestiti i općinsko izborno povjerenstvo. Ako ta osoba ne potpiše zapisnik o radu biračkog odbora osobno, njeno mišljenje ili primjedba neće biti razmatrani.

(3) Ako se članu biračkog odbora, biraču ili akreditiranom promatraču onemogućí unošenje mišljenja ili primjedbe u zapisnik, oni se mogu dostaviti općinskom izbornom povjerenstvu.

Članak 5.8

Prije početka glasovanja birački odbor, u sastavu predviđenom člankom 5.5 ovoga Zakona, u nazočnosti akreditiranih promatrača će:

1. izložiti prazne glasačke kutije i zapečatiti ih,
2. prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce ukupan broj birača za biračko mjesto na temelju izvotka iz Središnjeg biračkog popisa i
3. prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce ukupan broj svih glasačkih listića koji su zaprimljeni za to biračko mjesto.

Članak 5.9

(1) Glasovanje traje neprekidno tijekom dana, s početkom u 7.00 sati i završetkom u 19.00 sati. U slučaju narušavanja reda, predsjednik biračkog odbora može prekinuti glasovanje dok se ne uspostavi red. Razlozi i uzroci prekida glasovanja unose se u zapisnik o radu biračkog odbora.

(2) Biračko mjesto zatvara se u 19.00 sati. Biračima koji čekaju u redu na biračkom mjestu u vrijeme njegovog zatvaranja dozvoljeno je glasovati.

(3) Ako je zbog narušavanja reda glasovanje prekinuto u trajanju do tri sata ili kraće, glasovanje će se produžiti za onoliko vremena koliko je trajao prekid, o čemu odlučuje

predsjednik biračkog odbora. Ako je prekid trajao duže od tri sata, o dužini vremena za koje se glasovanje produžava odlučuje općinsko izborno povjerenstvo.

(4) Ako biračko mjesto nije otvoreno na vrijeme, a kašnjenje je trajalo do tri sata ili kraće, glasovanje na tom biračkom mjestu može se produžiti za onoliko vremena koliko je trajalo kašnjenje. Ako je kašnjenje trajalo duže od tri sata, o dužini vremena za koje se glasovanje produžuje odlučuje općinsko izborno povjerenstvo.

Članak 5.10

Središnje izborno povjerenstvo BiH i nadležno tijelo za provedbu izbora osiguravaju tajnost glasovanja i da se ono obavlja osobno, glasačkim listićem.

Članak 5.11

(1) Članovi biračkog odbora dužni su objasniti biraču način glasovanja i osigurati tajnost glasovanja.

(2) Članovi biračkog odbora ne smiju utjecati na odluku birača.

Članak 5.12

(1) Birač glasuje na biračkom mjestu za koje je upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa.

(2) Birač koji, sukladno ovome Zakonu, ima pravo glasovati za općinu u kojoj je imao prebivalište 1991. godine može glasovati na biračkom mjestu za glasovanje u odsutnosti.

(3) Predsjednik ili član biračkog odbora utvrđuje identitet birača na temelju valjane osobne isprave.

(4) Valjana osobna isprava s fotografijom, u smislu stavka (3) ovoga članka, jedan je od sljedećih dokumenata:

1. osobna iskaznica,
2. putovnica i
3. vozačka dozvola.

(5) Ako je birač promijenio ime, obavezan je uz jednu od navedenih osobnih isprava dati na uvid i rješenje o promjeni imena, koje je izdalo nadležno tijelo.

Članak 5.13

(1) Član biračkog odbora dužan je utvrditi identitet birača, označiti njegovo ime i prezime na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa na kojem se birač potpisuje, a potom izdati odgovarajući glasački listić ili listiće.

(2) Potpis birača na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa mora odgovarati potpisu s identifikacijske isprave koji se predočava članu biračkog odbora, o čemu je član biračkog odbora dužan upozoriti ga, i za što je odgovoran član biračkog odbora.

Članak 5.14

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje oblik i sadržaj glasačkog listića za sve razine neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini.

(2) Glasački listić omogućuje biraču glasovanje samo za jednu od sljedećih opcija:

1. neovisnog kandidata, ili
2. političku stranku, koaliciju ili listu neovisnih kandidata, ili
3. mogućnost da na kandidacijskoj listi jedne političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata označi jednog ili više kandidata. Ako je birač ispravno označio jednog ili više kandidata na jednoj listi, smatra se da je ta lista dobila jedan važeći glas u svrhu raspodjele mandata.

(3) Birač može glasovati samo na način utvrđen u ovome članku.

Članak 5.15

(1) Glasački listić sadrži samo sljedeće podatke:

1. datum izbora;
2. naziv tijela za koje se provode izbori;
3. nazive političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata i imena neovisnih kandidata s oznakom «neovisni kandidat», po redosljedu utvrđenom na zbirnoj listi ždrijebom provedenim kako bi se odredio njihov redosljed na glasačkom listiću, kao i imena svih kandidata na listama i
4. uputu o načinu korištenja i ispunjavanja glasačkog listića.

(2) Za svaku političku stranku, koaliciju, listu neovisnih kandidata i neovisnog kandidata ždrijebom se izvlači broj kako bi se odredio njihov redosljed na glasačkom listiću. Broj dobiven ždrijebom koristi se za određenu političku stranku ili koaliciju za svaku razinu izbora za koju se ta politička stranka ili koalicija pojavljuje na glasačkom listiću. Središnje izborno povjerenstvo BiH objavljuje mjesto, datum i vrijeme održavanja ždrijeba za redosljed na glasačkom listiću. Predstavnici političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata, neovisnih kandidata i drugi akreditirani promatrači mogu nazočiti ždrijebu.

Članak 5.16

Birač glasuje u zasebnom prostoru u kojem je osigurana tajnost glasovanja.

Članak 5.17

Glasački listić je nevažeći:

1. ako nije ispunjen ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, neovisnom kandidatu ili listi neovisnih kandidata birač dao svoj glas;
2. ako su dopisana imena kandidata;
3. ako je označeno više od jedne političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata;
4. ako se na temelju oznaka koje je birač dopisao na glasački listić, poput potpisa, može utvrditi njegov identitet ili

5. ako birač označi glasački listić na način drugačiji od onoga koji je utvrđen u članku 5.14 ovoga Zakona.

Članak 5.18

(1) Ako se ime birača ne nalazi na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa zato što se birač upisao u Središnji birački popis za glasovanje izvan zemlje, a vratio se da glasuje osobno u Bosni i Hercegovini, njegovo ime dodaje se na poseban obrazac koji sadrži sve podatke kao i izvadak iz Središnjeg biračkog popisa. Birač se potpisuje na izvadak i ima pravo glasovati nepotvrđenim-kuvetiranim glasačkim listićem, sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Osobne isprave birača zadržavaju se dok birač ne vrati nepotvrđeni-kuvetirani glasački listić u zapečaćenoj kuverti. Birač stavlja svoj glasački listić u posebnu kuvertu, na kojoj će se naznačiti podaci na temelju kojih se može provjeriti njegovo biračko pravo. Kuverta će biti zapečaćena prije nego što je birač ubaci u glasačku kutiju. Nakon zatvaranja biračkog mjesta i nakon otvaranja glasačkih kutija, sukladno odredbama ovoga Zakona, birački odbor broji nepotvrđene-kuvetirane glasačke listiće iz glasačke kutije i zapisuje dobiveni broj u zapisnik o radu biračkog odbora, te pakira i dostavlja sve zapečaćene kuverte općinskom izbornom povjerenstvu. Općinsko izborno povjerenstvo prosljeđuje Središnjem izbornom povjerenstvu BiH pakete zapečaćenih kuverti sa svih biračkih mjesta u toj općini. Središnje izborno povjerenstvo BiH potvrđuje da je taj birač upisan u Središnji birački popis za glasovanje izvan zemlje, kao i biračko pravo toga birača prije nego što se otvori kuverta i prije nego što glasački listić bude prebrojan. Ako ne može biti potvrđeno da je taj birač upisan u Središnji birački popis za glasovanje izvan zemlje i da ima biračko pravo, kuverta se ne otvara niti se broji.

Članak 5.19

(1) Na zahtjev birača koji je slijep, nepismen ili je tjelesno nesposoban, predsjednik biračkog odbora odobrava primjenu postupka po kojem druga osoba, koju izabere birač koji nije u mogućnosti glasovati, pomaže tome biraču pri potpisivanju izvatka iz Središnjeg biračkog popisa i glasovanju.

(2) Osoba koja pomaže pri glasovanju ne može biti član biračkog odbora, akreditirani promatrač ili promatrač političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata.

(3) Osoba koja pomaže biraču glasovati napisat će svoje ime tiskanim slovima na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa pokraj imena birača kojem je pomagala i potpisati se. Osoba koja pomaže tome biraču ne mora biti upisana u Središnji birački popis kao birač.

(4) Jedna osoba može, u smislu stavova (1) i (2) ovoga članka, pomagati samo jednom biraču.

Članak 5.20

U slučaju oštećenja glasačkog listića tijekom glasovanja, birački odbor dužan je biraču izdati novi glasački listić i odložiti oštećeni listić u posebnu kuvertu s naznakom "oštećeni glasački listići".

Članak 5.21

(1) Državljanin BiH koji ima biračko pravo, a koji je u inozemstvu, ima pravo glasovati poštom. Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje način i postupak glasovanja državljana BiH poštom.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise za glasovanje državljana BiH koji imaju biračko pravo, a koji su vezani za domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta, koji su zatvorenici ili su vezani za ustanove.

Članak 5.22

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise za brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasovanja birača koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima, birača koji su glasovali glasačkim listićima za glasovanje u odsutnosti, birača zatvorenika ili birača koji su vezani za ustanove, birača koji su vezani za domove i nisu u mogućnosti doći na biračko mjesto zbog starosti, bolesti ili invaliditeta, kao i birača koji su glasovali poštom.

(2) Svi glasački listići broje se na biračkim mjestima, osim ako Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrdi da će se glasački listići brojati u jednom ili više glavnih centara za brojanje. Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise za brojanje glasova i utvrđivanje rezultata u Glavnom centru za brojanje. Rezultati glasovanja u Glavnom centru za brojanje bit će javno izloženi u centru za brojanje, kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a preslike rezultata glasovanja bit će uručene akreditiranim promatračima rada Glavnog centra za brojanje na njihov zahtjev.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH imenuje direktora Glavnog centra za brojanje, kao i tri zamjenika. Direktor i njegovi zamjenici imenuju se iz različitih konstitutivnih naroda, odnosno jedan iz reda ostalih. Direktor i njegovi zamjenici su osobe s najmanje tri godine iskustva u provedbi izbora i ne mogu biti članovima političke stranke.

(4) Glasački listići broje se tako da se ne naruši tajnost glasovanja.

Članak 5.23

(1) Ako se glasačkih listića broje na biračkom mjestu, birački odbor počinje utvrđivati rezultate glasovanja nakon završetka procesa glasovanja i zatvaranja biračkog mjesta.

(2) Birački odbor prvo broji neiskorištene i upropaštene glasačke listiće i stavlja ih u odvojene pakete, koji se nakon toga zapečate.

(3) Birački odbor nakon toga odvojeno broji birače koji su potpisali izvatke iz Središnjeg biračkog popisa, birače koji su potpisali poseban izvadak iz članka 5.18 ovoga Zakona, te utvrđuje ukupan broj birača koji su glasovali na biračkom mjestu i te podatke upisuje u odgovarajuće obrasce. Birački odbor potom otvara jednu po jednu glasačku kutiju i broji kuverte s nepotvrđenim glasačkim listićima, ako ih ima, kao i glasačke listiće koji se nalaze u glasačkoj kutiji. Nakon toga birački odbor broji važeće glasačke listiće kojima je glasovano za svaku pojedinu političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata, kao i broj glasova za svakog kandidata na kandidatskoj listi, te utvrđuje broj nevažećih glasačkih listića.

Članak 5.24

Nakon zatvaranja biračkog mjesta na kojem su glasovali birači u odsutnosti, birački odbor razvrstava glasačke listiće po općinama za koje su birači glasovali i dostavlja ih nadležnim općinskim izbornim povjerenstvima. Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje način i postupak razvrstavanja glasačkih listića po općinama i njihovo dostavljanje mjerodavnim izbornim povjerenstvima.

Članak 5.25

(1) Osim u slučaju kada Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrdi da će se brojanje djelomično ili u cijelosti obaviti u centrima za brojanje sukladno članku 5.22 stavak (2) ovoga Zakona, nakon zatvaranja biračkog mjesta i završetka postupka brojanja birački odbor unosi u odgovarajuće obrasce sljedeće podatke:

- 1) ukupan broj glasova;
- 2) ukupan broj važećih glasova za svaku političku stranku, koaliciju, listu neovisnih kandidata i neovisnog kandidata;
- 3) ukupan broj glasova za svakog pojedinačnog kandidata na kandidacijskoj listi;
- 4) ukupan broj nevažećih glasačkih listića, posebno navodeći broj glasačkih listića koji su nevažeći jer nisu ispunjeni, a posebno broj glasačkih listića koji su nevažeći jer su pogrešno ispunjeni;
- 5) ukupan broj upropaštenih glasačkih listića;
- 6) ukupan broj nepotvrđenih glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji, ako ih ima, i
- 7) ukupan broj neiskorištenih glasačkih listića.

(2) Zapisnik o radu biračkog odbora i odgovarajuće obrasce potpisuju svi članovi biračkog odbora. Ako neki član odbije potpisati se, predsjednik ili jedan od članova koji se potpisuju to će evidentirati zajedno s razlozima nepotpisivanja.

Članak 5.26

(1) Nakon utvrđivanja rezultata glasovanja, birački odbor odmah, a najkasnije 12 sati nakon zatvaranja biračkog mjesta, dostavlja mjerodavnom općinskom izbornom povjerenstvu: zapisnik o radu biračkog odbora, izvadak iz Središnjeg biračkog popisa, sve posebne obrasce iz članka 5.18 ovoga Zakona, sve nepotvrđene glasačke listiće, važeće glasačke listiće, nevažeće glasačke listiće, te odvojeno neiskorištene i upropaštene glasačke listiće, kao i sve druge obrasce koje zahtijeva Središnje izborno povjerenstvo BiH. Predsjednik biračkog odbora zadržava primjerak izvješća o rezultatima glasovanja.

(2) Predsjednik biračkog odbora javno izlaže detaljan tablični prikaz rezultata glasovanja na biračkom mjestu po političkim subjektima i kandidatima kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a preslike rezultata glasovanja bit će uručene akreditiranim promatračima rada biračkog odbora na njihov zahtjev.

(3) Birački odbor isporučuje sav preostali izborni materijal općinskom izbornom povjerenstvu.

Članak 5.27

(1) Nakon što od biračkih odbora dobije svu dokumentaciju i materijale za izbore, općinsko izborno povjerenstvo utvrđuje objedinjene zbirne rezultate glasovanja provedenog na teritoriju te općine za tijela na svim razinama vlasti za koje su provedeni izbori i o tome sastavlja zapisnik, koji se podnosi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u roku od 24 sata nakon zatvaranja biračkih mjesta. Objedinjeni zbirni rezultati glasovanja za općinu sadrže iste podatke prema članku 5.25 ovoga Zakona. Općinsko izborno povjerenstvo zadržava primjerak objedinjenih zbirnih rezultata glasovanja i distribuira ga drugim izbornim tijelima, sukladno propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

(2) Općinsko izborno povjerenstvo javno će izložiti detaljan tablični prikaz za objedinjene zbirne rezultate izbora po političkim subjektima i kandidatima kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a preslike objedinjenih rezultata glasovanja bit će uručene akreditiranim promatračima rada općinskog izbornog povjerenstva na njihov zahtjev.

Članak 5.28

(1) Da bi bila prihvatljiva, svaka pojedinačna kuverta s glasačkim listićem mora imati poštanski žig zemlje iz koje se glasuje, s datumom ne kasnijim od datuma održavanja izbora.

(2) Glasački listići za glasovanje poštom koji nisu dostavljeni sukladno stavku (1) ovog članka neće se brojati.

(3) Da bi se brojao glasački listić koji je pravodobno dostavljen poštom, birač za koga je utvrđeno da je ispravno upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje poštom mora ga vratiti u zapečaćenoj kuverti, kako bi se osigurala tajnost glasovanja te osobe, i uz njega priložiti presliku jedne od osobnih isprava iz članka 5.12 ovoga Zakona.

Članak 5.29

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom istekom roka za podnošenje prigovora, žalbe odnosno nakon pravomoćnosti odluka.

(2) Propisima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH određuju se redosljed utvrđivanja izbornih rezultata za tijela na svim razinama vlasti, način na koji se detaljan tablični prikaz rezultata glasovanja stavlja na raspolaganje javnosti, te način objavljivanja izbornih rezultata. Detaljan tablični prikaz rezultata glasovanja uključuje rezultate na razini biračkog mjesta po političkim subjektima i kandidatima, s tim da se ne naruši tajnost glasovanja utvrđena člankom 5.10 ovoga Zakona.

Članak 5.29a

Središnje izborno povjerenstvo BiH objavljuje preliminarne, neslužbene i nepotpune izborne rezultate za sve razine vlasti za koje se izbori održavaju po sljedećem rasporedu:

- a) prve rezultate u 24,00 sata na dan održavanja izbora,
- b) dva puta tijekom iduća 24 sata,
- c) u idućih pet dana svaka 24 sata,
- d) idućih dana svakih 48 sati, sve do objavljivanja konačnih, službenih i potpunih izbornih rezultata.

Članak 5.30

(1) Nakon što Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrdi i objavi izborne rezultate, općinsko izborno povjerenstvo, ovjerena politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat mogu zahtijevati od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH da ponovno broji glasačke listiće u određenim izbornim jedinicama u kojima su se politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat kandidirali za izbore. Akreditirani promatrač može zahtijevati od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH da ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem je bio promatrač. Ovjerena politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata, neovisni kandidat ili akreditirani promatrač mogu zahtijevati od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH da ponovno broji glasačke listiće za

glasovanje u odsutnosti, glasačke listiće kojima se glasovalo izvan Bosne i Hercegovine ili nepotvrđene-kuvertirane glasačke listiće.

(2) Skupina od 50 ili više birača koji su glasovali na istom biračkom mjestu može zahtijevati od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH da ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem su glasovali.

(3) Općinsko izorno povjerenstvo može zahtijevati od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH da ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu u njegovoj općini.

(4) Središnje izorno povjerenstvo BiH može razmatrati zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1) da je zahtjev podnesen u pisanom obliku i da ga je potpisao akreditirani promatrač, skupina od 50 ili više birača koji su glasovali na istom biračkom mjestu, neovisni kandidat, predsjednik političke stranke, nositelj liste neovisnih kandidata ili bilo koji od predsjednika političkih stranaka koje su formirale koaliciju, ili općinsko izorno povjerenstvo;

2) da su u zahtjevu točno navedene činjenice koje opravdavaju ponovno brojanje, uključujući članke ovoga Zakona koji nisu poštovani ili su prekršeni;

3) da je u zahtjevu naveden približan broj glasačkih listića za koje se vjeruje da nisu ispravni;

4) da je u zahtjevu navedeno kako bi ova povreda zakona utjecala na izborne rezultate i

5) da je zahtjev podnesen Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u roku od tri dana od dana kada je Središnje izorno povjerenstvo BiH objavilo izborne rezultate.

(5) Središnje izorno povjerenstvo BiH može, ako mu nije podnesen zahtjev za ponovno brojanje u smislu stavka (1) ovoga članka ili ako se zahtjev za ponovno brojanje ne smatra valjanim u smislu stavka (3) ovoga članka, po službenoj dužnosti naložiti ponovno brojanje glasačkih listića.

(6) Središnje izorno povjerenstvo BiH nalaže ponovno brojanje glasačkih listića ako utvrdi da je učinjena povreda ovoga Zakona i da ta povreda utječe na dodjelu mandata.

Članak 5.31

Ako Središnje izorno povjerenstvo BiH naloži ponovno brojanje glasačkih listića, točno će navesti koji će se glasački listići ponovno brojati, kao i datume, mjesta i postupke za ponovno brojanje. Kandidati političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata i neovisni kandidati i kandidat s liste pripadnika nacionalnih manjina koji se pojavljuju na glasačkom listiću za koji se provodi ponovno brojanje, kao i drugi akreditirani posmatrači, mogu biti nazočni tijekom ponovnog brojanja.

Članak 5.32

(1) Nakon završetka ponovnog brojanja glasačkih listića i istekom roka za podnošenje žalbe odnosno nakon pravomoćnosti odluka, Središnje izorno povjerenstvo BiH potvrđuje izborne rezultate za tijela na svakoj pojedinoj razini vlasti u roku od 30 dana od dana održavanja izbora.

(2) Središnje izorno povjerenstvo BiH donosi propise o potvrđivanju izbornih rezultata.

POGLAVLJE 6 ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA

Članak 6.1

Zaštitu izbornog prava osiguravaju izborna povjerenstva i Apelacijski odjel Suda Bosne i Hercegovine.

Članak 6.2

(1) Birač i politički subjekt čije je pravo, ustanovljeno ovim Zakonom, povrijeđeno može izbornom povjerenstvu uložiti prigovor najkasnije u roku od 48 sati, odnosno u roku od 24 sata u izbornom razdoblju učinjene povrede, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Izborna povjerenstva mogu, po saznanju za učinjenu povredu iz svoje nadležnosti, pokrenuti postupak po službenoj dužnosti protiv političkog subjekta i uposlenog ili na drugi način angažiranog u izbornoj administraciji zbog kršenja odredaba ovoga Zakona.

(3) Inicijativu za pokretanje postupka u smislu stavka (2) ovoga članka može podnijeti pravna ili fizička osoba nadležnom izbornom povjerenstvu u pisanom obliku, u kojoj je obvezna navesti mjesto, vrijeme, sadržaj učinjene povrede i počinitelja.

Članak 6.3

(1) Prigovor se podnosi na obrascu koji propiše Središnje izborna povjerenstvo BiH. Prigovor sadrži kratak opis učinjene povrede i prilog-dokaze koji potvrđuju navode prigovora. Prigovor mora potpisati podnositelj prigovora. Ako je podnositelj prigovora politička stranka ili koalicija, ili lista neovisnih kandidata prigovor potpisuje predsjednik ili ovlaštenu predstavnik političke stranke ili koalicije ili lista neovisnih kandidata ili osoba koju oni ovlaste uz priloženo ovlaštenje. Podaci o ovlaštenom predstavniku polažu se kod općinskog izbornog povjerenstva.

(2) Prigovor se dostavlja bez odgode svim stranama navedenim u prigovoru. Strane navedene u prigovoru mogu se u roku od 24 sata od primitka prigovora, u pisanom obliku, izjasniti o navodima prigovora. Nadležna tijela mogu odrediti saslušanje strana.

(3) Središnje izborna povjerenstvo BiH utvrđuje proceduralne upute za rješavanje po prigovorima podnesenim izbornim povjerenstvima.

(4) Prigovor koji je prema članku 6.2 ovoga Zakona podnijela neovlaštena osoba ili je nepravodobno podnesen ili je nepotpun, odbacuje se.

(5) Prigovor će se odbaciti i ako se ne može utvrditi tko je podnositelj prigovora. Podneseni prigovor odnosno žalba u postupku zaštite izbornog prava ne odgađaju provedbu izbornih radnji koje su propisane ovim Zakonom.

Članak 6.4

(1) Općinsko izborna povjerenstvo u svojoj općini ima prvostupanjsku nadležnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povreda pravila ponašanja iz Poglavlja 7. ovoga Zakona, osim u slučaju povrede iz članka 7.3 stavak (1) točka 3) i 7) , članka 7.3 stavak (2) i

članka 7.4 stavak (1) točka 3) ovoga Zakona, o čemu odlučuje Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(2) Općinsko izborno povjerenstvo dužno je razmotriti prigovor i donijeti odluku u roku od 48 sati nakon isteka roka utvrđenog člankom 6.3 stavak (2) ovoga Zakona. Općinsko izborno povjerenstvo dužno je o svojoj odluci odmah obavijestiti podnositelja prigovora kao i druge strane. Pri rješavanju prigovora općinsko izborno povjerenstvo može postupati na temelju utvrđenih činjenica ili održavati rasprave.

(3) Prigovor koji je prema članku 6.2 ovoga Zakona podnijela neovlaštena osoba ili je nepravodobno podnesen, odbacuje se.

Članak 6.5

Općinsko izborno povjerenstvo može naložiti poduzimanje mjera kojima se otklanjaju nepravilnosti na koje se odnosi prigovor iz članka 6.4 ovoga Zakona, što uključuje ali se ne ograničava na dodavanje ili brisanje imena birača sa Središnjeg biračkog popisa, može pokrenuti inicijativu za smjenjivanje osobe koja radi na registriranju birača ili smijeniti člana u biračkom odboru, ili naložiti određenoj osobi ili stranci da prestane s aktivnostima kojima se krši ovaj Zakon i izreći novčanu kaznu.

Članak 6.6

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH ima prvostupanjsku nadležnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povreda pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede Poglavlja 16. ovoga Zakona koje učini politički subjekt i povreda iz članka 7.3 stavak (1) toč. 3) i 7), članka 7.3 stavak (2) i članka 7.4 stavak (1) točka 3) ovoga Zakona.

(2) Na odluke izbornih povjerenstava može se uložiti žalba Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u roku od 48 sati od primitka prvostupanjske odluke.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH dužno je razmotriti prigovor i žalbu i donijeti odluku u roku od 48 sati nakon isteka roka utvrđenog člankom 6.3 stavak (2) ovoga Zakona. Središnje izborno povjerenstvo BiH dužno je o svojoj odluci odmah obavijestiti podnositelja prigovora kao i druge strane.

(4) Prigovor ili žalbu koje je prema članku 6.2 ovoga Zakona podnijela neovlaštena osoba ili su nepravodobno podneseni, odbacuju se.

(5) Pri rješavanju prigovora i žalbi Središnje izborno povjerenstvo BiH može postupati na temelju utvrđenih činjenica ili održavati rasprave. Središnje izborno povjerenstvo BiH može dopustiti stranama da podnesu nove dokaze ili svoje odluke temeljiti na dokumentaciji iz spisa povjerenstava nižeg stupnja

Članak 6.7

Kada Središnje izborno povjerenstvo BiH odlučuje po službenoj dužnosti ili kada odlučuje o prigovorima i žalbama, ovlašteno je naložiti izbornom povjerenstvu, Centru za birački popis ili biračkom odboru da poduzmu mjere kojima se otklanjaju utvrđene nepravilnosti. Središnje izborno povjerenstvo BiH također je ovlašteno izreći sljedeće sankcije:

1. novčanu kaznu koja ne premašuje iznos od 10.000,00 KM;
2. uklanjanje imena kandidata s kandidatske liste ako se utvrdi da je kandidat osobno odgovoran za povredu;

3. poništenje ovjere političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata i

4. zabranu angažiranja određene osobe za rad na biračkom mjestu, u Centru za birački popis, u općinskom izbornom povjerenstvu ili drugom izbornom povjerenstvu uspostavljenom sukladno članku 2.21 ovoga Zakona.

Članak 6.8

(1) Ako izborni povjerenstvo smatra da je počinjeno kazneno djelo koje se odnosi na izborni proces, dužno je to djelo prijaviti nadležnome tužiteljstvu.

(2) Prilikom podnošenja prijave, izborni povjerenstvo navodi i dokaze koji su mu poznati te poduzima potrebne mjere da bi se sačuvali tragovi navodno počinjenog kaznenog djela, predmeti kojima je ili s pomoću kojih je počinjeno to djelo i drugi dokazi.

Članak 6.9

(1) Apelacijski odjel Suda Bosne i Hercegovine nadležan je rješavati po žalbama na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Žalba se podnosi Apelacijskom odjelu Suda Bosne i Hercegovine u roku od dva dana od dana primitka odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kojom je odlučeno o primjeni ovoga Zakona.

(2) Žalba se podnosi putem Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(3) Kada Apelacijski odjel Suda Bosne i Hercegovine odlučuje o primjeni ovoga Zakona, dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana zaprimanja žalbe.

POGLAVLJE 7

PRAVILA PONAŠANJA U IZBORNOJ KAMPANJI

Članak 7.1

(1) Političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata i neovisni kandidati imaju pravo:

1) voditi izbornu kampanju u mirnom okružju;

2) organizirati i održavati javne skupove na kojima mogu slobodno iznositi svoje stavove kako bi stekli podršku birača i

3) tiskati i dijeliti plakate, postere i druge materijale u vezi s izbornom kampanjom.

(2) Za javni skup iz točke 2) stavak (1) ovoga članka nije potrebno odobrenje mjerodavnog tijela, s tim što je organizator dužan 24 sata prije održavanja takvoga skupa o tome obavijestiti tijelo mjerodavno za održavanje javnog reda i mira.

(3) Ako su dva ili više organizatora najavili mjerodavnom tijelu održavanje javnog skupa na istom mjestu i u isto vrijeme, pravo na održavanje javnog skupa na tome mjestu i u zatraženo vrijeme imat će organizator koji je prvi pismeno obavijestio mjerodavno tijelo o održavanju javnog skupa, o čemu će podnositelje obavijestiti nadležno tijelo u roku ne dužem od 12 sati od podnošenja obavijesti o održavanju javnog skupa.

Članak 7.2

(1) Nadležna općinska tijela dužna su osigurati ravnopravan tretman političkim strankama, koalicijama, listama neovisnih kandidata i neovisnim kandidatima koji su ovjereni za sudjelovanje na izborima u njihovim zahtjevima da javna mjesta i javne objekte koriste u svrhu kampanje, uključujući održavanje skupova, izlaganje oglasa, plakata, postera i drugog sličnog materijala.

(2) Zabranjeno je uklanjati, prekrivati, oštećivati ili mijenjati tiskane oglase, plakate, postere ili druge materijale koji se, sukladno zakonu, koriste u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisnih kandidata. Središnje izborno povjerenstvo BiH zabranit će isticanje, tiskanje i raspačavanje oglasa, plakata, postera i drugih materijala, koji se koriste u svrhu izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, listi neovisnih kandidata ili neovisnih kandidata, na kojima se žene ili muškarci predstavljaju na stereotipan i uvredljiv ili ponižavajući način i naložiti političkoj stranci, koaliciji, listi neovisnih kandidata ili neovisnom kandidatu da ukloni postavljene materijale. Odluka Središnjeg izbornog povjerenstva BiH je konačna u upravnom postuku, ali se protiv nje može pokrenuti upravni spor.

(3) Nadležna tijela neće dopustiti političkim strankama, koalicijama, listama neovisnih kandidata i neovisnim kandidatima da postavljaju oglase, plakate, postere odnosno ispisuju svoja imena ili slogane koji su u vezi s izbornom kampanjom unutar ili na zgradama u kojima su smještena tijela vlasti na svim razinama, javna poduzeća, javne ustanove i mjesne zajednice, na vjerskim objektima, na javnim cestama i javnim površinama, osim na mjestima predviđenim za plakatiranje i oglašavanje.

Članak 7.3

(1) Kandidatima i pristalicama političkih stranaka, lista neovisnih kandidata, listi pripadnika nacionalnih manjina i koalicija, kao i neovisnim kandidatima i njihovim pristalicama, te uposlenima ili na drugi način angažiranim u izbornoj administraciji nije dozvoljeno:

1) nositi i pokazivati oružje na političkim skupovima, biračkim mjestima i u njihovoj okolini, kao i za vrijeme okupljanja u vezi s aktivnostima političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata i neovisnih kandidata u izbornom procesu;

2) ometati skupove drugih političkih stranaka, koalicija i neovisnih kandidata, te poticati druge na takvo djelovanje;

3) sprječavati novinare da obavljaju svoj posao sukladno pravilima profesije i izbornim pravilima;

4) obećavati novčane nagrade ili druge materijalne koristi s ciljem dobivanja podrške birača ili prijetnjama pristalicama drugih političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata i neovisnih kandidata;

5) poticati na glasovanje osobu koja nema pravo glasa;

6) poticati osobe da glasuju više puta na istim izborima ili da glasuju u ime druge osobe ili

7) koristiti se jezikom koji bi nekoga mogao navesti ili potaknuti na nasilje ili širenje mržnje, ili objavljivati ili rabiti slike, simbole, audiozapise i videozapise, SMS-poruke, internetsku komunikaciju ili druge materijale koji mogu tako djelovati.

(2) Zabranjeno je lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata ili neovisnog kandidata.

Članak 7.4

(1) U razdoblju koje počinje 24 sata prije otvaranja biračkih mjesta i traje do njihovog zatvaranja političkim strankama, koalicijama, listama neovisnih kandidata i neovisnim kandidatima i kandidatima na listama pripadnika nacionalnih manjina zabranjeno je sudjelovanje u javnim političkim aktivnostima, što uključuje ali se ne ograničava samo na:

1. održavanje skupova u svrhu izborne kampanje;
2. izlaganje na biračkom mjestu i u njegovoj okolini bilo kakvih materijala s ciljem utjecanja na birače;
3. uporaba domaćih i međunarodnih komunikacijskih sredstava s ciljem utjecanja na birače;
4. uporaba megafona ili drugih razglasnih uređaja s ciljem utjecanja na birače i
5. svaka aktivnost kojom se ometa ili opstruira izborni proces.

(2) Pod komunikacijskim sredstvima iz točke 3) stavak (1) ovoga članka podrazumijevaju se sredstva kojima se može isporučiti zvučni, videosadržaj ili tekstualni sadržaj. Takva sredstva obuhvaćaju ali nisu ograničena na radijski i televizijski program, tiskane medije, internet, SMS-poruke ili videoporuke isporučene putem mobilnih telefona itd.

POGLAVLJE 8 PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 8.1

(1) Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predsjedništvo BiH) koji se neposredno biraju s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine - jednog Bošnjaka i jednog Hrvata - biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine. Birač upisan u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine može glasovati ili za Bošnjaka ili za Hrvata, ali ne za oba. Izabran je bošnjački i hrvatski kandidat koji dobije najveći broj glasova između kandidata iz istog konstitutivnog naroda.

(2) Člana Predsjedništva BiH koji se neposredno bira s teritorije Republike Srpske - jednog Srbina - biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Republici Srpskoj. Izabran je kandidat koji dobije najveći broj glasova.

(3) Mandat članova Predsjedništva BiH traje četiri godine.

Članak 8.2

Kandidacijska lista, u smislu ovoga Poglavlja, sastoji se od imena kandidata za člana Predsjedništva BiH.

Članak 8.3

Predsjedatelj Predsjedništva BiH mijenja se svakih osam mjeseci po načelu rotacije između članova Predsjedništva BiH.

Članak 8.4

Ako član Predsjedništva BiH iz bilo kojih razloga prestane obnašati svoju dužnost ili ako je trajno ili privremeno nesposoban za obnašanje dužnosti, zamjenjujući član Predsjedništva BiH preuzima dužnost člana Predsjedništva BiH sukladno Zakonu o popuni upražnjenog mjesta člana Predsjedništva BiH tijekom trajanja mandata ("Službeni glasnik BiH", broj 21/00).

Članak 8.6

Mandat novog člana Predsjedništva BiH završava kada bi se završio i mandat člana kojega je zamijenio. Novi član Predsjedništva BiH preuzima prava, dužnosti i odgovornosti člana Predsjedništva BiH kojega je zamijenio, uključujući i predsjedanje sjednicama Predsjedništva BiH.

Članak 8.7

O postojanju trajne nesposobnosti za obnašanje dužnosti člana Predsjedništva BiH odlučuje Ustavni sud Bosne i Hercegovine.

Članak 8.8

(1) Ustavni sud Bosne i Hercegovine može odlučiti da je član Predsjedništva BiH privremeno nesposoban za obnašanje svoje dužnosti.

(2) Ako je član Predsjedništva BiH privremeno nesposoban za obnašanje svoje dužnosti, u smislu stavka (1) ovoga članka, tada zamjenjujući toga člana preuzima prava, dužnosti i odgovornosti onesposobljenog člana Predsjedništva BiH dok Ustavni sud Bosne i Hercegovine ne donese odluku da taj član nije više privremeno nesposoban za obnašanje dužnosti.

POGLAVLJE 9

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

Potpoglavlje A

ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 9.1

(1) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ima 42 člana, od kojih 28 neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, a 14 neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriju Republike Srpske. Mandat člana Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine traje četiri godine.

(2) Od 28 članova koje neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, 21 bira se iz višečlanih izbornih

jedinica prema formuli proporcionalne zastupljenosti, sukladno članku 9.5 ovoga Zakona, a sedam su kompenzacijski mandati izabranih s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine, sukladno članku 9.6 ovoga Zakona.

(3) Od 14 članova koje neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriju Republike Srpske, devet se bira iz višečlanih izbornih jedinica prema formuli proporcionalne zastupljenosti, sukladno članku 9.5 ovoga Zakona, a pet su kompenzacijski mandati izabranih s teritorija Republike Srpske kao cjeline, sukladno članku 9.6 ovoga Zakona.

(4) Birač ima jedan glasački listić za mandate proporcionalne zastupljenosti u višečlanoj izbornoj jedinici za koju je upisan u Središnji birački popis.

Članak 9.2

Dvadeset jedan mandat iz pet višečlanih izbornih jedinica za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine raspodjeljuje se na sljedeći način:

- a) Izborna jedinica 1 sastoji se od Kantona 1 i Kantona 10 i bira tri člana,
- b) Izborna jedinica 2 sastoji se od Kantona 7 i Kantona 8 i bira tri člana,
- c) Izborna jedinica 3 sastoji se od Kantona 5 i Kantona 9 i bira četiri člana,
- d) Izborna jedinica 4 sastoji se od Kantona 4 i Kantona 6 i bira šest članova i
- e) Izborna jedinica 5 sastoji se od Kantona 2 i Kantona 3 i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i bira pet članova.

Članak 9.2a

Devet mandata iz tri višečlane izborne jedinice za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, sa teritorije Republike Srpske, raspodjeljuje se na sljedeći način:

- a) Izborna jedinica 1 sastoji se od gradova: Banja Luka i Prijedor i općina: Krupa na Uni, Novi Grad, Kozarska Dubica, Gradiška, Laktaši, Srbac, Prnjavor, Petrovac, Oštra Luka, Čelinac, Istočni Drvar, Ribnik, Mrkonjić Grad, Jezero, Kneževo, Kotor Varoš, Šipovo, Kupres i Kostajnica i bira tri člana,
- b) Izborna jedinica 2 sastoji se od gradova: Doboj i Bijeljina, općina Derventa, Brod, Vukosavlje, Šamac, Donji Žabar, Modriča, Pelagićevo, Petrovo, Lopare, Ugljevik, Teslić i Stanari i Brčko Distrikta BiH i bira tri člana i
- c) Izborna jedinica 3 sastoji se od gradova Trebinje i Zvornik i općina: Osmaci, Šekovići, Vlasenica, Bratunac, Srebrenica, Sokolac, Han Pijesak, Istočna Ilidža, Istočni Stari Grad, Istočno Novo Sarajevo, Trnovo, Pale, Rogatica, Višegrad, Istočni Mostar, Nevesinje, Kalinovik, Gacko, Foča, Novo Goražde, Čajniče, Rudo, Berkovići, Ljubinje, Bileća i Milići i bira tri člana.

Članak 9.4

Političke stranke, koalicije i neovisni kandidati, ovjereni sukladno odredbama ovoga Zakona, mogu se kandidirati za izbor u izbornoj jedinici.

Članak 9.5

(1) U svakoj izbornoj jedinici mandati se raspodjeljuju na sljedeći način: za svaku političku stranku i koaliciju ukupan broj važećih glasova koje je politička stranka ili koalicija osvojila dijeli se s 1, 3, 5, 7, 9, 11 i tako redom sve dok je to potrebno za raspodjelu mandata. Brojevi koji se dobiju ovom serijom dijeljenja su "količnici". Broj glasova za neovisnog kandidata je količnik tog kandidata.

(2) Količnici se redaju od najvećeg k najmanjem. Mandati se dijele po redu, počev od najvećeg količnika, dok se ne raspodijele svi mandati izborne jedinice za određeno tijelo.

(3) Politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata i neovisni kandidat ne može sudjelovati u raspodjeli mandata ako ne osvoji više od 3% od ukupnoga broja važećih glasačkih listića u izbornoj jedinici.

Članak 9.6

Kompenzacijski mandati dodjeljuju se na sljedeći način:

a) U raspodjeli kompenzacijskih mandata mogu sudjelovati samo političke stranke i koalicije koje su osvojile više od 3% od ukupnoga broja važećih glasačkih listića za područje entiteta za koji je sastavljena kompenzacijska lista. Prvo se, prema formuli utvrđenoj u članku 9.5 ovoga Zakona, raspodjeljuje ukupan broj mandata za zakonodavno tijelo koji se dodjeljuju za teritorij određenoga entiteta, umanjen za broj mandata koje su osvojili nezavisni kandidati.

b) Od broja mandata koje je dobila lista političke stranke ili koalicije, primjenom ovog postupka, oduzima se broj mandata koji je ta politička stranka ili koalicija osvojila, prema postupku utvrđenom u članku 9.5 ovoga Zakona. Preostali broj je broj kompenzacijskih mandata koji dobiva lista.

c) Ako politička stranka ili koalicija dobije negativan broj mandata primjenom postupka iz točke b) ovoga članka, ta politička stranka ili koalicija zadržat će mandate dobivene u izbornim jedinicama, ali neće dobiti nijedan kompenzacijski mandat. U slučaju kada jedna ili više lista dobiju negativan broj mandata, sukladno tome se smanjuje broj mandata koji se raspodjeljuju prema postupku iz ovoga članka, kako bi se sačuvao točan broj mandata u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine izabranih s teritorija određenoga entiteta.

Članak 9.7

Kompenzacijski mandati koje osvoji politička stranka ili koalicija sukladno članku 9.6 ovoga Zakona dodjeljuju se jedan po jedan kandidatima koji nisu izabrani s liste kompenzacijskih mandata te političke stranke ili koalicije, od vrha liste pa sve dok mandati ne budu raspodijeljeni ili dok se lista ne iscrpi.

Članak 9.7a

(1) Iznimno od odredaba čl. 9.6 i 4.24 ovoga Zakona, politička stranka i koalicija koja na kandidacijskoj listi za kompenzacijske mandate više nema kandidata, a ima još osvojenih mandata za raspodjelu, može po obavijesti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u roku od 48 sati na propisanom obrascu dostaviti dopunsku kandidacijsku listu za kompenzacijske mandate, sukladno člankom 4.24. stavak (2) ovoga Zakona.

(2) Postupak podnošenja dopunske kandidacijske liste za kompenzacijske mandate i oblik obrasca iz stavka (1) ovoga članka Središnje izborno povjerenstvo BiH propisat će posebnim nalogom.

Članak 9.8

(1) Ako pri raspodjeli sukladnoj čl. 9.5, 9.6 i 9.7 ovoga Zakona budu dobiveni istovjetni količnici, mandat se dodjeljuje ždrijebom.

(2) Mandati koje dobije lista raspodjeljuju se najprije između kandidata s liste, od kojih je svaki dobio najmanje dvadeset posto (20 %) od ukupnog broja važećih glasova koje je dobila ta lista, i to dodjelom mandata redoslijedom od najvećeg do najmanjeg broja glasova. Ako ima još mandata koje treba dodijeliti listi, a preostali su kandidati dobili manje od dvadeset posto (20 %) od ukupnog broja važećih glasova koje je ta lista dobila, mandati se među preostalim kandidatima s te liste raspodjeljuju prema njihovom redoslijedu na listi.

(3) Ako politička stranka ili koalicija nema dovoljan broj kandidata na listi da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na kandidacijsku listu te političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici, sukladno postupku utvrđenom u članku 9.7 ovoga Zakona.

Članak 9.9

Ako mandat neovisnog kandidata prestane sukladno odredbama članka 1.10 ovoga Zakona, mandat ostaje upražnjen do sljedećih redovno raspisanih izbora.

Članak 9.10

(1) Ako mandat kandidata političke stranke ili koalicije prestane sukladno odredbama članka 1.10 ovoga Zakona, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu s liste iste izborne jedinice sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona. Upraznjeno mjesto kompenzacijskog mandata popunjava se s liste kompenzacijskih mandata te političke stranke.

(2) Ako nema kandidata na listi iz iste izborne jedinice, mandat se dodjeljuje listi iste političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici sukladno članku 9.8 stavak (3) ovoga Zakona. Ako nema preostalih kandidata na bilo kojoj listi za političku stranku ili koaliciju, mandat ostaje upražnjen do sljedećih redovno raspisanih izbora.

Članak 9.11

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svake četiri godine preispituje izborne jedinice i broj mandata dodijeljenih svakoj izbornoj jedinici utvrđenoj ovim Poglavljem, kako bi se osiguralo da su utvrđene, uzimajući u obzir zemljopisna ograničenja sukladno demokratskim načelima, a naročito proporcionalnost broja mandata i broja birača upisanih u Središnji birački popis.

Potpoglavlje B**DOM NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE****Članak 9.12**

Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH ima 15 izaslanika, od kojih su dvije trećine iz Federacije Bosne i Hercegovine (pet Hrvata i pet Bošnjaka) i jedna trećina iz Republike Srpske (pet Srba).

Članak 9.12a

(1) Bošnjačke odnosno hrvatske izaslanike u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije Bosne i Hercegovine bira bošnjački odnosno hrvatski klub izaslanika u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Izaslanici iz bošnjačkoga i hrvatskoga naroda u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine biraju izaslanike iz svoga konstitutivnog naroda.

(3) Izaslanici iz srpskoga naroda i iz reda ostalih u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ne sudjeluju u postupku izbora bošnjačkih odnosno hrvatskih izaslanika za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije Bosne i Hercegovine.

(4) Izaslanike u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH (pet Srba) iz Republike Srpske bira Narodna skupština Republike Srpske.

(5) Zastupnici iz bošnjačkoga i hrvatskoga naroda i iz reda ostalih u Narodnoj skupštini Republike Srpske sudjeluju u postupku izbora izaslanika za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Repulike Srpske.

Članak 9.12b

(1) Izbor izaslanika iz bošnjačkoga i hrvatskoga naroda za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH provodi se odmah po sazivanju Doma naroda Parlamenta Fedracije Bosne i Hercegovine, a najkasnije 30 dana od dana ovjere izbora sukladno ovome Zakonu.

(2) Izbor izaslanika iz Republike Srpske za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH provodi se odmah po sazivanju Narodne skupštine Republike Srpske, a najkasnije 30 dana od dana ovjere izbora sukladno ovome Zakonu.

Članak 9.12c

(1) Izbor bošnjačkih odnosno hrvatskih izaslanika za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH provodi se tako što svaki politički subjekt koji je zastupljen u bošnjačkome odnosno hrvatskome klubu ili svaki izaslanik iz bošnjačkoga odnosno hrvatskoga kluba u Domu naroda Parlamenta Fedracije Bosne i Hercegovine ima pravo nominirati jednog ili više kandidata na listu za izbor bošnjačkih odnosno hrvatskih izaslanika u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.

(2) Svaka lista može sadržavati više kandidata od broja izaslanika koji se biraju u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Članak 9.12d

(1) Svaki izaslanik iz bošnjačkoga odnosno hrvatskoga kluba u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine daje jedan glas za kandidacijsku listu za izbor bošnjačkih odnosno hrvatskih izaslanika u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.

(2) Provodi se tajno glasovanje, sukladno ovome Zakonu.

Članak 9.12e

(1) Izbor izaslanika iz Republike Srpske za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH provodi se tako što svaka politička stranka ili svaki zastupnik u Narodnoj skupštini Republike Srpske ima pravo nominirati jednog ili više kandidata na listu za izbor srpskog izaslanika u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.

(2) Svaka lista može sadržavati više kandidata od broja izaslanika koji se biraju u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Članak 9.12f

(1) Svaki zastupnik u Narodnoj skupštini Republike Srpske daje jedan glas za kandidacijsku listu za izbor izaslanika u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske.

(2) Provodi se tajno glasovanje, sukladno ovome Zakonu.

Članak 9.12g

(1) Izborni materijal i rezultati glasovanja iz čl. 9.12d i 9.12f ovoga Zakona dostavljaju se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na potvrđivanje, sukladno članku 2.9 ovoga Zakona, i konačnu raspodjelu mandata sukladno članku 9.5 ovoga Zakona.

(2) Mandati se raspodjeljuju jedan po jedan po listama, sukladno članku 9.5 ovoga Zakona. Osvojeni mandati dodjeljuju se prema njihovom redoslijedu na listi.

(3) Ako pri raspodjeli sukladnoj članku 9.5 ovoga Zakona budu dobiveni istovjetni količnici, mandat se dodjeljuje ždrijebom.

Članak 9.12h

(1) Ako neko mjesto izaslanika u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH ostane upražnjeno sukladno članku 1.10 ovoga Zakona, to mjesto popunjava sljedeći kvalificirani kandidat s iste liste na kojoj je bio izaslanik kojemu je pretao mandat.

(2) Ako na toj listi nema preostalih kandidata, mandat se dodjeljuje kandidatu s najvišim količnikom s druge liste, iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda.

(3) Ako nema takvog kandidata, provode se novi izbori za izbor izaslanika iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda, sukladno čl. od 9.12c do 9.12g ovoga Zakona.

Članak 9.12i

Izbore, u smislu ovoga Poglavlja, (postupak kandidiranja i glasovanja) provode mjerodavna radna tijela Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Narodne skupštine Republike Srpske.

POGLAVLJE 9A

PREDSJEDNIK I POTPREDSJEDNICI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 9.13

Pri izboru predsjednika i potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine najmanje jedna trećina izaslanika iz klubova zastupnika konstitutivnih naroda Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine predlaže kandidate za mjesta predsjednika i potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 9.14

(1) Između kandidata iz članka 9.13 ovoga Zakona formiraju se zajedničke kandidacijske liste za mjesta predsjednika i potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine glasuje o jednoj ili više zajedničkih lista koje čine tri kandidata, uključujući po jednog kandidata iz svakog konstitutivnog naroda. Lista koja dobije većinu glasova u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine bit će izabrana ukoliko dobije većinu glasova u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, uključujući i većinu glasova klubova izaslanika svakog konstitutivnog naroda.

Članak 9.15

U slučaju kada zajednička lista koju prezentira Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ne dobije potrebnu većinu u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, ova će se procedura ponoviti. Ukoliko Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u ponovljenoj proceduri ponovno odbije zajedničku listu koja je dobila većinu glasova u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, ta će se zajednička lista smatrati izabranom.

Članak 9.16

Izaslanici u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz reda ostalih mogu sudjelovati u izboru kandidata za predsjednika i potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine. Međutim tada se neće formirati bilo kakav klub izaslanika iz reda ostalih i njihov se glas neće računati pri računanju određene većine u klubovima izaslanika konstitutivnih naroda.

Članak 9.17

Mandat predsjednika i potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine traje četiri godine, pod uvjetom da taj mandat ne ističe ranije.

POGLAVLJE 10
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Potpoglavlje A

ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 10.1

(1) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ima 98 zastupnika koje neposredno biraju birači koji su upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine. Mandat zastupnika u Zastupničkom domu Federacije Bosne i Hercegovine traje četiri godine.

(2) Određeni broj zastupnika bira se iz višečlanih izbornih jedinica, prema formuli proporcionalne zastupljenosti iz članka 9.5 ovoga Zakona. Kompenzacijski mandati dodjeljuju se s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine kao cjeline, sukladno članku 9.6 ovoga Zakona. Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, slijedeći smjernice iz članka 10.2 ovoga Zakona, utvrđuje broj mandata, granice višečlanih izbornih jedinica te broj kompenzacijskih mandata.

(3) Najmanje četiri člana iz svakog konstitutivnog naroda bit će zastupljeno u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

(4) Birač ima jedan glasački listić za mandate proporcionalne zastupljenosti u višečlanim izbornim jedinicama za koje je upisan u Središnji birački popis. Ovaj glasački listić uzima se u obzir i za raspodjelu kompenzacijskih mandata, sukladno članku 10.5 ovoga Zakona.

Članak 10.2

(1) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, slijedeći smjernice iz ovoga članka, utvrđuje broj mandata, granice višečlanih izbornih jedinica te broj kompenzacijskih mandata.

(2) Od 98 mandata za Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, između 23% i 27% su kompenzacijski mandati. Preostali mandati raspodjeljuju se u višečlanim izbornim jedinicama.

(3) Najmanji broj višečlanih izbornih jedinica je deset. Najmanji broj članova višečlanih izbornih jedinica je tri, a najveći 15. Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine bit će uključen u jednu od ovih višečlanih izbornih jedinica.

(4) Broj mandata za izbornu jedinicu utvrđuje se na sljedeći način: broj birača upisanih u Središnji birački popis za Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, koji je utvrdilo Središnje izborno povjerenstvo BiH, dijeli se s ukupnim brojem mandata koji se raspodjeljuju u izbornim jedinicama. Kako bi se utvrdio broj mandata koji pripadaju jednoj izornoj jedinici, dijeli se broj birača upisanih u Središnji birački popis za tu izbornu jedinicu s količnikom dobivenim u prethodnoj podjeli. Mandati koji se ne mogu raspodijeliti na temelju cijelih brojeva, raspodjeljuju se izbornim jedinicama na temelju najvećeg decimalnog ostatka.

Članak 10.3

(1) Političke stranke, koalicije i neovisni kandidati koji su ovjereni sukladno odredbama ovoga Zakona mogu se kandidirati za izbore u izbornoj jedinici.

(2) Svaki neovisni kandidat kandidira se za mandat u izbornoj jedinici na jednoj kandidacijskoj listi.

Članak 10.4

U svakoj višečlanoj izbornoj jedinici mandati se raspodjeljuju prema formuli iz članka 9.5 ovoga Zakona.

Članak 10.5

Kompenzacijski mandati dodjeljuju se prema formuli iz članka 9.6 ovoga Zakona.

Članak 10.6

(1) Kompenzacijski mandat koji je osvojila politička stranka ili koalicija, sukladno članku 10.5 ovoga Zakona, raspodjeljuje se jedan po jedan neizabranim kandidatima na kandidacijskoj listi političke stranke ili koalicije za kompenzacijske mandate, počevši od vrha liste sve dok se svi mandati ne raspodijele ili dok se lista ne iscrpi.

(2) Ukoliko svaki konstitutivni narod ne osvoji najmanje četiri mandata, naknadni kompenzacijski mandat dodjeljuje se kandidatu iz relevantnog naroda s kompenzacijske liste političke stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na listi ima još kvalificiranih kandidata iz relevantnog konstitutivnog naroda.

(3) Ukoliko politička stranka ili koalicija na svojoj kompenzacijskoj listi nema dovoljno kvalificiranih kandidata iz relevantnog konstitutivnog naroda za popunu mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na svojoj kompenzacijskoj listi. Ukoliko na bilo kojoj kompenzacijskoj listi nema kandidata iz relevantnog konstitutivnog naroda, mjesto se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na drugoj listi, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

Članak 10.7

(1) Ako se pri raspodjeli sukladnoj čl. 10.4, 10.5 i 10.6 ovoga Zakona dobiju istovjetni količnici, mandat se dodjeljuje ždrijećom.

(2) Mandati koje dobije lista raspodjeljuju se među kandidatima s liste na način utvrđen u članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

(3) Ako politička stranka ili koalicija nema na listi dovoljno kandidata za popunu mjesta koja su joj dodijeljena, mandati se prenose na kandidacijske liste te političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici, sukladno postupku iz članka 9.7 ovoga Zakona.

Članak 10.8

(1) Ako mandat izabranog neovisnog kandidata prestane sukladno odredbama članka 1.10 ovoga Zakona, mandat ostaje upražnjen na način utvrđen člankom 9.9 ovoga Zakona.

(2) Ako mandat kandidata političke stranke ili koalicije prestane sukladno odredbama članka 1.10 ovoga Zakona, mandat se dodjeljuje na način utvrđen člankom 9.10 ovoga Zakona.

Članak 10.8A

(1) Kako bi se pri raspodjeli mandata popunili mandati koji su prestali sukladno članku 1.10 ovoga Zakona, osigurava se minimalna zastupljenost od četiri člana iz svakog konstitutivnog naroda.

(2) Sljedeća će se pravila primjenjivati i ona derogiraju rješenja predviđena čl. 9.9 i 9.10 ovoga Zakona svaki put kada bi se, primjenom ovih članaka, zastupljenost jednog konstitutivnog naroda svela ispod minimuma određenog u članku 10.1 ovoga Zakona:

a) Ako mandat izabranog neovisnog kandidata prestane sukladno članku 10.8 ovoga Zakona, upražnjeno mjesto popunit će se iz političke stranke ili koalicije koja ima najveći količnik u istoj izbornoj jedinici i koja, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona, na svojoj listi ima još kvalificiranih kandidata iz istog konstitutivnog naroda iz kojega je bio i neovisni kandidat kojemu je prestao mandat.

1) Ukoliko politička stranka ili koalicija nema dovoljno kvalificiranih kandidata na listi u istoj izbornoj jedinici za popunu mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na svojoj listi ima još takvih kandidata u bilo kojoj drugoj izbornoj jedinici, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

b) Ako mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu s liste u istoj izbornoj jedinici koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

1) Ukoliko nema preostalih kandidata na listi u istoj izbornoj jedinici koji pripadaju istom konstitutivnom narodu, mandat se dodjeljuje listi iste političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici koja je osvojila najveći broj glasova, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

2) Ukoliko nema preostalih kandidata na listima bilo koje političke stranke ili koalicije, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji iz iste izborne jedinice koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat s njene liste, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

3) Ukoliko nema preostalih kandidata iz iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji u bilo kojoj izbornoj jedinici koja je osvojila najveći broj glasova i ima kvalificirane kandidate koji pripadaju tom konstitutivnom narodu, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

c) Ako kompenzacijski mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje kandidatu s iste liste kompenzacijskih mandata koji pripada istom konstitutivnom narodu, sukladno članku 9.7 ovoga Zakona.

1) Ukoliko nema preostalih kvalificiranih kandidata koji pripadaju istom konstitutivnom narodu na istoj listi kompenzacijskih mandata, mandat se dodjeljuje stranci ili koaliciji koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata iz istog konstitutivnog naroda na svojoj listi kompenzacijskih mandata. Mandat se tada dodjeljuje sukladno članku 9.7 ovoga Zakona.

Članak 10.9

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine svake četiri godine preispituje izborne jedinice i broj mandata koji se dodjeljuju svakoj izbornoj jedinici i koji su utvrđeni ovim Poglavljem,

kako bi se osiguralo da su utvrđeni, uzimajući u obzir zemljopisna ograničenja, sukladno demokratskim načelima, a naročito proporcionalnost broja mandata i broja birača upisanih u Središnji birački popis.

Potpoglavlje B

DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 10.10

Kantonalna zakonodavna tijela biraju 58 izaslanika u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine: 17 iz bošnjačkoga, 17 iz srpskoga, 17 iz hrvatskoga naroda i sedam iz reda ostalih.

Članak 10.11

(1) Zastupnici iz bošnjačkoga, hrvatskoga, srpskoga naroda i reda ostalih u svakoj kantonalnoj skupštini biraju izaslanike iz svoga konstitutivnog naroda u tome kantonu.

(2) Svaka stranka koja je zastupljena u odgovarajućim klubovima konstitutivnih naroda i ostalih ili svaki član jednog od tih klubova ima pravo nominirati jednog ili više kandidata na listu za izbor izaslanika tog određenog kluba iz tog kantona.

(3) Svaka lista može sadržavati više kandidata od broja izaslanika koji se biraju, pod uvjetom da zakonodavno tijelo kantona ima veći broj izaslanika iz bošnjačkoga, hrvatskoga, srpskoga naroda i iz reda ostalih od broja izaslanika iz bošnjačkoga, hrvatskoga, srpskoga naroda i iz reda ostalih koji se biraju u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 10.12

(1) Broj izaslanika iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih koji se biraju u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz zakonodavnog tijela svakog kantona razmjeran je broju stanovnika kantona prema posljednjem popisu. Središnje izborno povjerenstvo BiH određuje, nakon svakog popisa, broj izaslanika koji se biraju iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih, a koji se biraju iz zakonodavnog tijela svakog kantona.

(2) Za svaki se kanton broj stanovnika iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih dijeli s brojevima 1, 3, 5, 7 itd. sve dok je to potrebno za raspodjelu. Brojevi koji se dobiju kao ishod ovih dijeljenja su količnici svakog konstitutivnog naroda i ostalih u svakom kantonu. Svi količnici konstitutivnih naroda redaju se zasebno po veličini, tako što se najveći količnik svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih stavlja na prvo mjesto. Svakom konstitutivnom narodu daje se jedno mjesto u svakom kantonu. Najveći količnik za svaki konstitutivni narod u svakom kantonu briše se s liste količnika tog konstitutivnog naroda. Preostala se mjesta daju konstitutivnim narodima i ostalima, jedno po jedno, od najvećeg k najmanjem prema preostalim količnicima na listi.

Članak 10.13

Izbor izaslanika u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine provodi se odmah po sazivanju kantonalne skupštine nakon izbora za kantonalne skupštine, a najkasnije mjesec dana nakon ovjere izbora sukladno članku 5.32 ovoga Zakona.

Članak 10.14

- (1) Svaki izaslanik u kantonalnoj skupštini daje jedan glas za listu na kojoj je njegov odgovarajući klub.
- (2) Izbor se provodi tajnim glasovanjem.

Članak 10.15

Rezultat glasovanja dostavlja se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH radi konačne raspodjele mjesta. Mandati se, jedan po jedan, raspodjeljuju po listama ili kandidatima s najvišim količnicima, koji su ishod primjene formule za proporcionalnu raspodjelu iz članka 9.5 ovoga Zakona. Kada lista dobije mandat, mandat se raspoređuje s vrha liste.

Članak 10.16

(1) Ako nije izabran potreban broj izaslanika koji se biraju u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz svakog konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih u danom zakonodavnom tijelu kantona, preostali broj izaslanika iz bošnjačkoga, hrvatskoga i srpskoga naroda ili iz reda ostalih bira se iz drugog kantona dok se ne izabere potreban broj izaslanika iz svakog konstitutivnog naroda.

(2) Središnje izborni povjerenstvo BiH ponovno raspodjeljuje mjesta koja se ne mogu popuniti iz jednog kantona odmah po završetku prvog kruga izbora izaslanika za Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine u svim kantonima. Središnje izborni povjerenstvo BiH preraspodjeljuje to mjesto neizabranom kandidatu koji ima najviši količnik na svim listama koje se kandidiraju za odgovarajući konstitutivni narod ili za skupinu ostalih u svim kantonima.

Članak 10.17

(1) Ako neko mjesto ostane upražnjeno zbog smrti, ostavke ili trajne onesposobljenosti izaslanika u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, to mjesto popunjava sljedeći kvalificirani kandidat s iste liste na kojoj je bio izaslanik koji je umro, dao ostavku ili je trajno onesposobljen.

(2) Ukoliko na listi nema preostalih kandidata, mandat se dodjeljuje neizabranom kandidatu s najvišim količnikom s druge liste koji se kandidira za odgovarajući konstitutivni narod ili za skupinu ostalih u istom kantonu.

(3) Ukoliko nema takvog kandidata, Središnje izborni povjerenstvo BiH preraspodjeljuje to mjesto sukladno članku 10.16 stavak (2) ovoga Zakona.

Članak 10.18

(1) Mandat izaslanika u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine traje četiri godine.

(2) U slučaju raspuštanja kantonalne skupštine, mandati izaslanika koje je imenovala ta kantonalna skupština ističu po imenovanju novih izaslanika koje bira nova kantonalna skupština nakon održavanja novih izbora. Mandat novih izaslanika traje do sljedećih redovno zakazanih izbora.

POGLAVLJE 11

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE

Članak 11.1

(1) Narodna skupština Republike Srpske ima 83 zastupnika (narodna poslanika), koje neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Republici Srpskoj. Određeni broj zastupnika bira se iz višečlanih izbornih jedinica prema formuli proporcionalne zastupljenosti iz članka 9.5 ovoga Zakona. Kompenzacijski mandati dodjeljuju se s teritorija Republike Srpske kao cjeline, sukladno članku 9.6 ovoga Zakona. Narodna skupština Republike Srpske utvrđuje, slijedeći smjernice iz članka 11.2 ovoga Zakona, broj mandata i granice višečlanih izbornih jedinica te broj kompenzacijskih mandata.

(2) Najmanje četiri člana svakog konstitutivnog naroda bit će zastupljeno u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

(3) Birač ima jedan glasački listić za mandate proporcionalne zastupljenosti u višečlanoj izbornoj jedinici za koju je upisan u Središnji birački popis.

(4) Mandat zastupnika u Narodnoj skupštini Republike Srpske traje četiri godine.

Članak 11.2

(1) Narodna skupština Republike Srpske utvrđuje, slijedeći smjernice iz ovoga članka, broj mandata i granice višečlanih izbornih jedinica te broj kompenzacijskih mandata.

(2) Od 83 mandata za Narodnu skupštinu, između 23% i 27% su kompenzacijski mandati. Preostali se mandati raspodjeljuju u višečlanim izbornim jedinicama.

(3) Ustanovit će se najmanje šest višečlanih izbornih jedinica. Višečlana izborna jedinica ima najmanje četiri, a najviše 15 zastupnika. Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine bit će uključen u jednu od višečlanih izbornih jedinica.

(4) Broj mandata za izbornu jedinicu utvrđuje se na sljedeći način: broj birača upisanih u Središnji birački popis za Republiku Srpsku, koji je utvrdilo Središnje izborno povjerenstvo BiH, dijeli se s ukupnim brojem mandata koji se dodjeljuju u izbornim jedinicama. Kako bi se utvrdio broj mandata koji pripada jednoj izbornoj jedinici, broj birača upisanih u Središnji birački popis za tu izbornu jedinicu dijeli se s količnikom dobivenim u prethodnoj podjeli. Mandati koji se ne mogu raspodijeliti na temelju cijelih brojeva raspodjeljuju se izbornim jedinicama na temelju najvećeg decimalnog ostatka.

Članak 11.3

(1) Političke stranke, koalicije i neovisni kandidati, ovjereni sukladno odredbama ovoga Zakona, mogu se kandidirati za izbore u izbornoj jedinici.

(2) Svaki neovisni kandidat kandidira se za mandat u izbornoj jedinici na jednoj listi.

Članak 11.4

U svakoj izbornoj jedinici mandati se raspodjeljuju prema formuli iz članka 9.5 ovoga Zakona.

Članak 11.5

Kompenzacijski mandati raspodjeljuju se prema formuli iz članka 9.6 ovoga Zakona.

Članak 11.6

(1) Kompenzacijski mandat koji je politička stranka ili koalicija dobila sukladno članku 11.5 ovoga Zakona dodjeljuje se jedan po jedan neizabranim kandidatima s liste kandidata političke stranke ili koalicije za kompenzacijske mandate, počevši od vrha liste sve dok se svi mandati ne raspodijele ili dok se ne iscrpi lista.

(2) Ukoliko svaki konstitutivni narod ne osvoji najmanje četiri mandata, naknadni kompenzacijski mandat dodjeljuje se kandidatu iz relevantnog konstitutivnog naroda s kompenzacijske liste političke stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na listi ima još kvalificiranih kandidata iz relevantnog konstitutivnog naroda.

(3) Ukoliko politička stranka ili koalicija na svojoj kompenzacijskoj listi nema dovoljno kvalificiranih kandidata iz relevantnog konstitutivnog naroda za popunu mjesta koja su joj dodijeljena, tada se mandat prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na svojoj kompenzacijskoj listi. Ukoliko na bilo kojoj kompenzacijskoj listi nema kandidata iz relevantnog konstitutivnog naroda, mjesto se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na drugoj listi, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

Članak 11.7

(1) Ako pri raspodjeli sukladnoj čl. 11.4, 11.5 i 11.6 ovoga Zakona budu dobiveni istovjetni količnici, mandat se dodjeljuje ždrijebom.

(2) Mandati koje dobije lista raspodjeljuju se među kandidatima s liste na način utvrđen člankom 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

(3) Ako politička stranka ili koalicija nema dovoljan broj kandidata na listi za popunu mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na kandidacijsku listu te stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici, prema postupku utvrđenom u članku 9.8 ovoga Zakona.

Članak 11.8

(1) Ako mandat izabranog neovisnog kandidata prestane sukladno odredbama članka 1.10 ovoga Zakona, mandat ostaje upražnjen na način utvrđen člankom 9.9 ovoga Zakona.

(2) Ako mandat kandidata političke stranke ili koalicije prestane sukladno odredbama članka 1.10 ovoga Zakona, mandat se dodjeljuje na način utvrđen člankom 9.10 ovoga Zakona.

Članak 11.8A

(1) Kako bi se pri raspodjeli mandata popunili mandati koji su prestali sukladno članku 1.10 ovoga Zakona, osigurava se minimalna zastupljenost od četiri člana iz svakog konstitutivnog naroda.

(2) Sljedeća će se pravila primjenjivati i ona derogiraju rješenja predviđena u čl. 9.9 i 9.10 ovoga Zakona svaki put kada bi se, primjenom ovih članaka, zastupljenost jednog konstitutivnog naroda svela ispod minimuma određenog u članku 10.1 ovoga Zakona:

a) Ako mandat izabranog nezavisnog kandidata prestane sukladno članku 11.8 ovoga Zakona, upražnjeno mjesto popunit će se iz političke stranke ili koalicije koja ima najveći količnik u istoj izbornoj jedinici i koja, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona, na svojoj listi ima još kvalificiranih kandidata iz istog konstitutivnog naroda iz kojega je bio i nezavisni kandidat kojemu je prestao mandat.

1) Ukoliko politička stranka ili koalicija nema dovoljno kvalificiranih kandidata na listi u istoj izbornoj jedinici da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na svojoj listi ima još takvih kandidata u bilo kojoj drugoj izbornoj jedinici, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

b) Ako mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu s liste u istoj izbornoj jedinici koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

1) Ukoliko nema preostalih kandidata na listi u istoj izbornoj jedinici koji pripadaju istom konstitutivnom narodu, mandat se dodjeljuje listi iste političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici koja je osvojila najveći broj glasova, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

2) Ukoliko nema preostalih kandidata na listima bilo koje političke stranke ili koalicije, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji iz iste izborne jedinice koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat s njene liste, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

3) Ukoliko nema preostalih kandidata iz iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji u bilo kojoj izbornoj jedinici koja je osvojila najveći broj glasova i ima kvalificirane kandidate koji pripadaju tom konstitutivnom narodu, sukladno članku 9.8 stavak (2) ovoga Zakona.

c) Ako kompenzacijski mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje kandidatu s iste liste kompenzacijskih mandata koji pripada istom konstitutivnom narodu, sukladno članku 9.7 ovoga Zakona.

1) Ukoliko nema preostalih kvalificiranih kandidata koji pripadaju istom konstitutivnom narodu na istoj listi kompenzacijskih mandata, mandat se dodjeljuje stranci ili koaliciji koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata iz istog konstitutivnog naroda na svojoj listi kompenzacijskih mandata. Mandat se tada dodjeljuje sukladno članku 9.7 ovoga Zakona.

Članak 11.9

Narodna skupština Republike Srpske svake četiri godine preispituje izborne jedinice i broj mandata koji se dodjeljuju svakoj izbornoj jedinici i koji su utvrđeni ovim Poglavljem, kako bi se osiguralo da su utvrđeni, uzimajući u obzir zemljopisna ograničenja, sukladno demokratskim načelima, a naročito proporcionalnost broja mandata i broja birača upisanih u Središnji birački popis.

POGLAVLJE 11A
IZBOR IZASLANIKA U VIJEĆE NARODA REPUBLIKE SRPSKE

Potpoglavlje A
VIJEĆE NARODA REPUBLIKE SRPSKE

Članak 11.10

(1) Sastav Vijeća naroda Republike Srpske temelji se na paritetu, tako da svaki konstitutivni narod ima jednak broj predstavnika.

(2) Vijeće naroda Republike Srpske ima 28 izaslanika: osam iz bošnjačkoga, osam iz srpskoga, osam iz hrvatskoga naroda i četiri iz reda ostalih.

Članak 11.11

(1) Članove Vijeća naroda Republike Srpske bira odgovarajući klub zastupnika u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

(2) U slučaju kada je broj članova koji se biraju u jedan klub izaslanika u Vijeću naroda Republike Srpske veći od broja predstavnika u odgovarajućem klubu zastupnika Narodne skupštine Republike Srpske, bira se dodatni broj zastupnika u klubu zastupnika uspostavljenom u tu svrhu između svih odbornika pripadnika odgovarajućeg konstitutivnog naroda u skupštinama općina u Republici Srpskoj.

Članak 11.12

(1) Svaka politička stranka zastupljena u klubovima zastupnika odgovarajućih konstitutivnih naroda iz reda ostalih ili svaki član jednog od ovih klubova zastupnika, uključujući i *ad hoc* članove izabrane sukladno članku 11.11 stavak (2) ovoga Zakona, ima pravo predložiti jednog ili više kandidata na listu za izbor izaslanika tog relevantnog kluba izaslanika.

(2) Svaka lista može sadržati više kandidata od broja izaslanika koji se bira.

(3) Kandidati ne mogu biti zastupnici u Narodnoj skupštini Republike Srpske ili odbornici u skupštini općine.

(4) Svaki zastupnik u Narodnoj skupštini Republike Srpske jednom glasuje za listu unutar svoga kluba izaslanika.

(5) Glasovanje je tajno.

Članak 11.13

(1) Rezultati glasovanja priopćavaju se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH radi konačne dodjele mjesta.

(2) Mandati se, jedan po jedan, raspodjeljuju na liste ili kandidatima s najvećim količnicima, koji proizlaze iz formule proporcionalne raspodjele iz članka 9.5 ovoga Zakona. Kada jedna lista osvoji mandat, taj mandat se dodjeljuje s vrha liste.

Članak 11.14

(1) Ako mjesto izaslanika u Vijeću naroda Republike Srpske ostane upražnjeno zbog smrti, ostavke, ili trajne spriječenosti, to se upražnjeno mjesto popunjava sljedećim kvalificiranim kandidatom s iste liste s koje dolazi izaslanik koji je umro, dao ostavku ili je trajno spriječen.

(2) Ukoliko nema preostalih kandidata na toj listi, tada se mandat dodjeljuje neizabranom kandidatu s najvećim količnikom s druge liste koji se kandidira za odgovarajući konstitutivni narod ili za ostale.

(3) Ukoliko nema takvog kandidata, provode se novi izbori za odgovarajući konstitutivni narod sukladno čl. 11.12 i 11.13 ovoga Zakona.

Članak 11.15

Izbor izaslanika u Vijeće naroda Republike Srpske održava se čim se sazove Narodna skupština Republike Srpske, a najkasnije mjesec dana nakon potvrde rezultata sukladno članku 5.32 ovoga Zakona.

Članak 11.16

(1) Mandat izaslanika u Vijeću naroda Republike Srpske traje četiri godine, pod uvjetom da taj mandat ne ističe ranije.

(2) Kao rezultat skraćivanja mandata Narodne skupštine Republike Srpske i raspuštanja Narodne skupštine Republike Srpske, prestaje mandat Vijeću naroda Republike Srpske.

POGLAVLJE 12

PREDSJEDNIK I POTPREDSJEDNICI REPUBLIKE SRPSKE

Članak 12.1

Predsjednika i dva potpredsjednika Republike Srpske, koji se neposredno biraju s teritorija Republike Srpske, biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje u Republici Srpskoj.

Članak 12.2

Birač upisan u Središnji birački popis za glasovanje na izborima za predsjednika Republike Srpske može glasovati samo za jednog kandidata.

Članak 12.3

Biraju se kandidati iz svih konstitutivnih naroda koji dobiju najveći broj glasova. Između ta tri kandidata, po jedan iz svakog konstitutivnog naroda, za predsjednika se bira kandidat koji dobije najveći broj glasova, a dva kandidata koji se po broju osvojenih glasova nalaze na drugom i trećem mjestu biraju se za potpredsjednike.

Članak 12.4

Mandat predsjednika i potpredsjednika Republike Srpske traje četiri godine.

POGLAVLJE 13

KANTONALNE SKUPŠTINE, OPĆINSKA VIJEĆA ODNOSNO SKUPŠTINE OPĆINA I GRADSKA VIJEĆA ODNOSNO SKUPŠTINE GRADA

Članak 13.1

Mandati za kantonalne skupštine, općinska vijeća odnosno skupštine općina i gradska vijeća odnosno skupštine grada dodjeljuju se po sustavu proporcionalne zastupljenosti, sukladno odredbi članka 13.5 ovoga Zakona.

Članak 13.2

Općinska vijeća odnosno skupštine općina imaju sljedeći broj članova:

- 1) između 11 i 17 članova u općinama koje imaju manje od 8.000 birača upisanih u Središnji birački popis,
- 2) između 17 i 25 članova u općinama koje imaju između 8.000 i 20.000 birača upisanih u Središnji birački popis i
- 3) između 25 i 31 člana u općinama s više od 20.000 birača upisanih u Središnji birački popis.

Članak 13.3

Kantonalne skupštine imaju sljedeći broj članova:

- 1) između 20 i 25 članova u kantonima koji imaju manje od 75.000 birača upisanih u Središnji birački popis,
- 2) između 25 i 30 članova u kantonima koji imaju između 75.000 i 200.000 birača upisanih u Središnji birački popis i
- 3) između 30 i 35 članova u kantonima koji imaju više od 200.000 birača upisanih u Središnji birački popis.

Članak 13.4

Politička stranka, koalicija, neovisni kandidat ili lista neovisnih kandidata, koje je ovjerilo Središnje izborno povjerenstvo BiH, mogu se kandidirati za mandate koji se dodjeljuju sukladno ovome Poglavlju.

Članak 13.5

(1) Mandati za kantonalnu skupštinu i općinsko vijeće odnosno skupštinu općine raspodjeljuju se sukladno članku 9.5 ovoga Zakona.

(2) Ako je političkoj stranci, koaliciji ili listi neovisnih kandidata dodijeljen broj mandata koji je jednak broju kandidata na njihovoj listi, a pri tome je ostalo još mandata koje treba dodijeliti, preostali količnici te političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata zanemaruju se pri raspodjeli preostalih mandata. Ako nezavisni kandidat osvoji mandat, preostali količnici tog neovisnog kandidata zanemaruju se pri raspodjeli preostalih mandat.

(3) Ako je rezultat isti zbog istovjetnih količnika, mandat se dodjeljuje ždrijebom.

(4) Mandati za kantonalnu skupštinu koje je osvojila lista raspodjeljuju se najprije među kandidatima s te liste, od kojih je svaki dobio najmanje dvadeset posto (20 %) od ukupnoga broja važećih glasova koje je ta lista dobila, i to dodjelom mandata prema redoslijedu od najvećeg k najmanjem broju glasova. Ako je pri tome ostalo još mandata koje treba dodijeliti listi, a preostali su kandidati dobili manje od dvadeset posto (20 %) od ukupnog broja važećih glasova koje je ta lista dobila, mandati se raspodjeljuju među preostalim kandidatima s liste prema njihovom redoslijedu na listi.

(5) Mandati za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine koje je osvojila lista raspodjeljuju se najprije među kandidatima s te liste, od kojih je svaki dobio najmanje deset posto (10 %) od ukupnoga broja važećih glasova koje je ta lista dobila, i to dodjelom mandata prema redoslijedu od najvećeg do najmanjeg broja glasova. Ako je pri tome ostalo još mandata koje treba dodijeliti listi, a preostali su kandidati dobili manje od deset posto (10 %) od ukupnoga broja važećih glasova koje je ta lista dobila, mandati se raspodjeljuju među preostalim kandidatima s liste prema njihovom redoslijedu na listi.

Članak 13.6

(1) Ako mandat kandidata s liste političke stranke, koalicije ili neovisnih kandidata prestane sukladno članku 1.10 ovoga Zakona, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu sukladno članku 13.5 stavak (4) ovoga Zakona.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH ponovno raspodjeljuje mandate prema proceduri utvrđenoj u članku 9.5 ovoga Zakona.

Članak 13.7

(1) Općinski načelnik odnosno gradonačelnik bira se sukladno ovome Zakonu, ustavima, entitetskim zakonima i statutom općine odnosno grada.

(2) Ako se općinski načelnik odnosno gradonačelnik bira neposredno, općinskog načelnika odnosno gradonačelnika biraju birači upisani u Središnji birački popis u toj izbornoj jedinici sukladno ovome Zakonu, entitetskom zakonu, statutu općine odnosno grada.

(3) U slučaju kada izabranom načelniku odnosno gradonačelniku iz stavka (2) ovoga članka prestane mandat sukladno članku 1.10 ovoga Zakona ili bude opozvan, općinski načelnik odnosno gradonačelnik bira se sukladno ovome Zakonu, entitetskom zakonu, statutu općine odnosno grada.

Članak 13.10

(1) Članove gradskog vijeća odnosno skupštine grada biraju općinska vijeća odnosno skupštine općina koje čine taj grad.

(2) Mandati za gradsko vijeće odnosno skupštinu grada dodjeljuju se kandidacijskim listama po sustavu proporcionalne zastupljenosti političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili skupina članova, kako je utvrđeno u članku 13.5 ovoga Zakona. mandati se raspodjeljuju među kandidatima s iste liste prema redoslijedu na kandidacijskoj listi za ove izbore.

(3) Svako gradsko vijeće odnosno skupština grada bira gradonačelnika i predsjednika gradskog vijeća odnosno skupštine grada na način utvrđen zakonom i statutom.

Članak 13.11

Mandat općinskog vijeća, skupštine općine, gradskog vijeća, skupštine grada odnosno kantonalne skupštine traje četiri godine.

Članak 13.12

U roku od 15 dana od dana konstituiranja općinskog vijeća odnosno skupštine općine provodi se izbor članova gradskog vijeća odnosno skupštine grada.

Članak 13.13

Prigodom imenovanja službenika koji rukovode tijelima uprave u općinskim, kantonalnim i gradskim izvršnim tijelima od općinskog načelnika ili predsjednika vlade kantona, odnosno prigodom izbora općinskog ili izvršnog tijela skupštine grada od skupštine općine ili skupštine grada, vodit će se računa o sastavu stanovništva općine, kantona odnosno grada.

POGLAVLJE 13A

SUDJELOVANJE PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U IZBORIMA ZA OPĆINSKU RAZINU

Članak 13.14

- (1) Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na zastupljenost u općinskom vijeću odnosno u skupštini općine i gradskom vijeću odnosno skupštini grada srazmjerno postotku njihovog udjela u stanovništvu prema posljednjem popisu u Bosni i Hercegovini.
- (2) Broj pripadnika nacionalnih manjina koji se neposredno biraju u općinsko vijeće odnosno skupštinu općine i gradsko vijeće odnosno skupštinu grada utvrđuje se statutom općine odnosno grada, pri čemu se pripadnicima svih nacionalnih manjina čiji je udjel u ukupnome broju stanovništva te izborne jedinice, prema zadnjem popisu stanovništva, veći od 3%, jamči najmanje jedno mjesto.
- (3) Da bi se ovjerili za sudjelovanje na izborima za popunu zajamčenih mandata pripadnicima nacionalnih manjina u općinskom vijeću odnosno skupštini općine i gradskom vijeću odnosno skupštini grada, političke stranke i nezavisni kandidati podnose prijavu za sudjelovanje na izborima za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine i gradsko vijeće odnosno skupštinu grada sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (4) Pravo prijave za sudjelovanje na izborima za popunu zajamčenih mandata pripadnicima nacionalnih manjina ima i:
  - a) registrirana udruga ili drugi registrirani organizirani oblik djelovanja nacionalnih manjina i
  - b) skupina od najmanje 40 građana s biračkim pravom koji uz prijavu za sudjelovanje na izborima dostavljaju i imena kandidata.
- (5) Kandidati koje predloži udruga odnosno drugi registrirani organizirani oblik djelovanja nacionalnih manjina i skupina od najmanje 40 građana s biračkim pravom imaju status neovisnog kandidata.
- (6) Političke stranke, koalicije političkih stranaka, udruge nacionalnih manjina i drugi registrirani organizirani oblici nacionalnih manjina, te skupina od najmanje 40 građana s

biračkim pravom mogu predložiti najviše onoliko kandidata koliko se pripadnika nacionalnih manjina bira u toj izbornoj jedinici.

(7) Nakon što ovjeri kandidature svakog pojedinačnog kandidata, Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje konačnu posebnu kandidacijsku listu pripadnika nacionalnih manjina za općinsko vijeće odnosno za skupštinu općine i gradsko vijeće odnosno skupštinu grada.

(8) Kao predstavnik nacionalne manjine može biti izabran samo onaj kandidat čije se ime nalazi na posebnoj kandidacijskoj listi pripadnika nacionalnih manjina predloženih sukladno odredbama ovoga članka.

(9) Posebna kandidacijska lista pripadnika nacionalnih manjina iz stavka (7) ovoga članka nalazi se na glasačkom listiću iza lista ostalih političkih subjekata čije se kandidacijske liste natječu za redovne mandate za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine i gradsko vijeće odnosno skupštinu grada.

(10) Redoslijed kandidata na posebnoj listi iz stavka (9) ovoga članka utvrdit će se ždrijebom, na način i po postupku koji utvrdi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(11) Birač ima samo jedan glas. Ako se birač opredijeli glasovati za posebnu kandidacijsku listu pripadnika nacionalnih manjina, glasovat će tako što će označiti ime samo jednog kandidata na posebnoj kandidacijskoj listi pripadnika nacionalnih manjina.

(12) Za zastupnika pripadnika nacionalne manjine bit će izabran kandidat koji dobije najveći broj glasova na posebnoj kandidacijskoj listi pripadnika nacionalnih manjina. U općinskom vijeću odnosno skupštini općine i gradskom vijeću odnosno skupštini grada u kojima se dodjeljuje više od jednog mandata, mandati će se dodijeliti kandidatima sa sljedećim najvećim brojem osvojenih glasova prema broju osvojenih važećih glasova.

(13) Odredbe članka 9.5 stavak (3) ovoga Zakona neće se primijeniti pri raspodjeljivanju mandata za liste pripadnika nacionalnih manjina za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine i gradsko vijeće odnosno skupštinu grada.

(14) Pri raspodjeljivanju mandata prvo se dodjeljuju zajamčeni mandati pripadnicima nacionalnih manjina, a zatim redovni mandati sukladno članku 9.5 ovoga Zakona.

(15) U slučaju kada dva kandidata na posebnoj kandidacijskoj listi pripadnika nacionalnih manjina dobiju jednak broj važećih glasova, mandat će se dodijeliti ždrijebom koji organizira Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(16) Ako se ne dodijeli pripadniku nacionalne manjine, mandat ostaje upražnjen.

(17) U slučaju prestanka mandata izabranog nositelja mandata iz stavka (12) ovoga članka u smislu odredbi članka 1.10 ovoga Zakona, zamjenski mandat dodijelit će se kandidatu sa sljedećim najvećim brojem dobivenih važećih glasova na posebnoj kandidacijskoj listi pripadnika nacionalnih manjina. Ako je lista iscrpljena, mandat ostaje upražnjen.

(18) Za sve što nije propisano ovim Poglavljem, primjenjivat će se opće odredbe ovoga Zakona.

POGLAVLJE 14

PONOVNI, ODGOĐENI I PRIJEVREMENI IZBORI

Članak 14.1

Ponovni izbori provode se na temelju istih kandidacijskih lista i istih izvadaka iz Središnjeg biračkog popisa koji su korišteni na poništenim izborima i provode se na dan koji odredi Središnje izborno povjerenstvo BiH, a najkasnije 14 dana od dana pravomoćnosti odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH o poništenju izbora.

Članak 14.2

(1) Odluku o odgodi izbora na određenom biračkom mjestu ili u izornoj jedinici donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH na temelju činjenica koje ukazuju da izbore nije moguće provesti sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Odgođeni izbori provode se ako u nekoj izornoj jedinici ili na biračkom mjestu glasovanje nije obavljeno onoga dana koji je određen za glasovanje.

(3) Odgođene izbore raspisuje Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(4) Odgođeni izbori u pravilu se provode u roku od sedam dana, a najkasnije 30 dana od dana koji je određen za glasovanje na redovnim izborima.

Članak 14.3

(1) Ako je neko izabrano tijelo raspušteno odnosno ako mu prestane mandat sukladno ustavu i zakonu, Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi odluku o raspisivanju prijevremenih izbora kojom se utvrđuje točan datum održavanja izbora.

(2) Prijevremeni izbori bit će održani u roku od 90 dana od dana raspuštanja izabranog tijela odnosno prestanka mandata, sukladno ustavu i zakonu.

(3) Od dana raspisivanja prijevremenih izbora do dana održavanja izbora ne može proteći manje od 30 niti više od 90 dana.

(4) Mandat članova tijela izabranih na prijevremenim izborima traje do isteka tekućeg mandata tijela izabranih na redovnim izborima.

(5) Središnje izborno povjerenstvo BiH provodi prijevremene izbore na način i prema postupku utvrđenom ovim Zakonom za provođenje redovnih izbora.

(6) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje rokove potrebne za održavanje izbora sukladno ovome Poglavlju.

Članak 14.3a

Iznimno od odredbe članka 20.8 st. (1) i (2) ovoga Zakona, na prijevremenim izborima za općinsko vijeće, skupštinu općine, općinskog načelnika odnosno gradonačelnika birač koji je upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje u odsutnosti svoje pravo glasovanja ostvaruje osobno u općini u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina.

POGLAVLJE 15 FINANCIRANJE KAMPANJE

Članak 15.1

(1) Politička stranka i neoavisni kandidat koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim razinama dužni su, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti financijsko izvješće za razdoblje koje počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru. Osim toga, u roku od 30 dana od dana objave izbornih rezultata u «Službenom glasniku BiH» podnosi se i financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora. Ova izvješća sadrže:

1. raspoloživu gotovinu;
2. sve prihode i rashode zasnovane na članarini, transparentnim priložima iz inozemstva, priložima fizičkih i pravnih osoba, priložima u obliku robe i usluga (u daljnjem tekstu: prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke djelatnosti, sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranka, kreditima, zajmovima, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za izvještajno razdoblje koje odredi Središnje izborna povjerenstvo BiH;
3. identitet osobe ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet osobe koja je primila takvu uplatu koja premašuje iznos od 100,00 KM, zajedno s datumom i iznosom takve uplate;
4. ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi tiskanja plakata i plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglašenja, priopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima i
5. iznos i vrstu neizmirenih dugova i obveza koje duguje podnositelj izvješća ili koje treće osobe duguju podnositelju izvješća, a ukoliko su takvi dugovi i obveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti, i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uvjete pod kojima su takvi dugovi ili obveze otpisani.

(2) Prijava za sudjelovanje na izborima političke stranke i neovisnog kandidata neće biti ovjerena ukoliko politička stranka i neovisni kandidat ne podnese financijsko izvješće za razdoblje koje počinje tri mjeseca prije početka razdoblja za podnošenje prijave za ovjeru.

Članak 15.2

(1) Središnje izborna povjerenstvo BiH donosi pravila i propise za provedbu odredaba ovoga Poglavlja kojima se pobliže utvrđuju sadržaj, oblik, način i druge potankosti izvješćivanja.

(2) Svi podnositelji izvješća moraju podnijeti i dodatna izvješća sukladno zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ili Zakonu o financiranju političkih stranaka.

Članak 15.3

(1) Svaki politički subjekt imenuje ovlaštenu osobu koja je odgovorna za podnošenje izvješća i vođenje knjiga i ovlaštena je kontaktirati Središnje izborna povjerenstvo BiH.

(2) Podnositelji izvješća izvješćuju Središnje izborna povjerenstvo BiH o imenovanju ovlaštene osobe iz stavka (1) ovoga članka u roku od tri dana od njezinog imenovanja i, u slučaju bilo kakve promjene njezinog statusa, dužni su izvijestiti Središnje izborna povjerenstvo BiH u roku od tri dana.

(3) Ovlaštena osoba potpisuje sva izvješća i odgovorna je za vođenje evidencije u vezi s izvješćima. Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, ovlaštena osoba dostavlja izvješća na uvid.

Članak 15.4

Neovisni kandidat neposredno je odgovoran za podnošenje izvješća Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Članak 15.5

Središnje izborni povjerenstvo BiH osigurava javnosti pristup svim izvješćima i poduzima odgovarajuće mjere kako bi omogućilo svim građanima neometan pristup informacijama koje su sadržane u izvješćima.

Članak 15.6

(1) Središnje izborni povjerenstvo BiH ovlašteno je ispitati slučaj u kojem nije postupljeno sukladno odredbama ovoga Poglavlja i može određenim osobama naložiti da odgovore na pitanja u pisanom obliku, radi osiguravanja dokumentiranih i drugih dokaza te pribavljanja izjava svjedoka u vezi s istragom koju je poduzelo Središnje izborni povjerenstvo BiH. Središnje izborni povjerenstvo BiH može započeti istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere izvršenja samostalno ili po prigovoru.

(2) Središnje izborni povjerenstvo BiH nadležno je za provedbu odredaba ovoga Poglavlja i ovlašteno je odlučiti je li politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat ili druga osoba prekršila odredbe ovoga Poglavlja, kao i za izricanje sankcija bilo kojoj političkoj stranci, koaliciji, listi neovisnih kandidata ili neovisnom kandidatu zbog nepoštivanja navedenih odredaba ili za poduzimanje odgovarajućih administrativnih mjera iz svoje opće nadležnosti sukladno ovome Zakonu.

(3) Prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, Središnje izborni povjerenstvo BiH nastojat će postići da politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat, za koje je ustanovljeno da su prekršili odredbe ovoga Poglavlja, dobrovoljno postupe po tim odredbama.

Članak 15.7

(1) Kandidati izabrani na svim razinama vlasti dužni su podnijeti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, na određenom obrascu, potpisanu izjavu o svojem ukupnom imovnom stanju, koja sadrži:

1) sadašnje prihode i izvore prihoda, uključujući sve prihode, plaće, dobit od imovine, priloge iz članka 15.1 ovoga Zakona, uplate i druge zarade ostvarene u Bosni i Hercegovini i inozemstvu u protekloj kalendarskoj godini;

2) imovinu, uključujući novac, račune u banci, poslovnu dokumentaciju, dionice, vrijednosne papire, obveznice, nekretnine, osobnu imovinu, stanarsko pravo i drugu imovinu i dobra u vrijednosti većoj od 5.000,00 KM, u Bosni i Hercegovini i inozemstvu i

3) rashode i druge obveze, uključujući sva dugovanja, obveze, mjenice, kredite i jamstva za takve obveze u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

(2) Izjava treba uključivati podatke o imovinskom stanju kandidata i članova njihove uže obitelji; bračnog druga, djece i članova kućanstva prema kojima kandidat ima zakonsku obvezu uzdržavanja.

Članak 15.8

(1) Kandidati izabrani na svim razinama vlasti, dužni su, u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH, na zasebnom obrascu predati Središnjem izbornom povjerenstvu BiH potpisanu izjavu o imovnom stanju iz članka 15.7 ovoga Zakona.

(2) Izabrani član tijela vlasti na svim razinama dužan je Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti izvješće o imovinskom stanju u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, te u slučaju prestanka mandata u smislu članka 1.10 stavak (1) toč. 1), 4), 5), 6), 7) i 8) ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana prestanka mandata.

(3) Središnje izorno povjerenstvo BiH donosi naputke kojima pobliže određuje izgled i način ispunjavanja obrazaca iz stavka (1) ovoga članka i članka 15.7 ovoga Zakona.

Članak 15.9

(1) Središnje izorno povjerenstvo BiH omogućuje da obrasci koji sadrže izjave o ukupnom imovinskom stanju budu dostupni javnosti. Središnje izorno povjerenstvo BiH nije odgovorno za točnost podataka koji se odnose na podatke sadržane u obrascu.

Članak 15.10

(1) U roku od sedam dana od zaključivanja Središnjeg biračkog popisa Središnje izorno povjerenstvo BiH objavljuje broj birača za svaku izbornu jedinicu. Taj broj je osnova za određivanje najvećeg iznosa sredstava koji politički subjekt može potrošiti za financiranje izborne kampanje.

(2) Najveći dopušteni iznos za financiranje troškova izborne kampanje za izbore izračunava se tako što se broj birača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt iz stavka (1) ovoga članka ima kandidacijsku listu ili kandidata pomnoži s:

- 1) 30 feninga.....za izbore za načelnika općine/gradonačelnika i za članove općinskog vijeća/ skupštine općine
- 2) 20 feninga .....za izbore za članove kantonalnih skupština
- 3) 30 feninga.....za izbore za članove Narodne skupštine Republike Srpske i Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH
- 4) 30 feninga .....za izbore za članove Parlamentarne skupštine BiH
- 5) 30 feninga .....za izbore za članove Predsjedništva BiH
- 6) 30 feninga .....za izbore za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske

(3) Za izbore iz stavka (2) točka 1) ovoga članka u općinama u kojima je broj birača upisanih u Središnji birački popis manji od 3.000, smatra se da je upisano u Središnji birački popis 3.000 birača.

(4) U slučaju ponavljanja izbora u izornoj jedinici odnosno na biračkom mjestu, troškovi izborne kampanje po biraču mogu iznositi do 30% troškova poništenih izbora u izornoj jedinici odnosno na biračkom mjestu.

POGLAVLJE 16 MEDIJI U IZBORNOJ KAMPANJI

Članak 16.1

Mediji u Bosni i Hercegovini će pravedno, profesionalno i stručno pratiti izborne aktivnosti uz dosljedno poštivanje novinarskog kodeksa te općeprihvaćenih demokratskih načela i pravila, osobito temeljnoga načela slobode izražavanja.

Članak 16.2

Elektronički mediji pratit će predizborne aktivnosti i pridržavat će se načela uravnoteženosti, poštenja i nepristranosti.

Članak 16.3

(1) U emisijama elektroničkih medija nijedan politički subjekt ne može imati povlašten položaj u odnosu na drugoga političkog subjekta.

(2) Dužnosnici na svim razinama vlasti koji su kandidati na izborima ne smiju imati povlašten položaj spram drugih sudionika u izbornome procesu.

(3) Informiranje o redovitim aktivnostima dužnosnika na svim razinama vlasti dopušteno je u informativnim programima elektroničkih medija, bez navođenja njihove kandidature na izborima i stranačke pripadnosti, kad god je riječ o aktivnostima koje proizlaze iz zakonom utvrđenog djelokruga tijela kojima pripadaju.

Članak 16.4

Elektronički mediji osobito će voditi računa o poštovanju načela uravnoteženosti, poštenja i nepristranosti u informativnim emisijama, naročito u emisijama aktualnih vijesti, zatim u intervjuima te u raspravama o aktualnim političkim temama, poput okruglih stolova i slično, koje tematski nisu neposredno povezane s izbornim aktivnostima političkih subjekata, ali bi mogle imati utjecaja na raspoloženje birača.

Članak 16.5

(1) Mediji će pri objavi rezultata istraživanja javnog mnijenja jasno i nedvosmisleno o tome izvijestiti javnost navodeći:

- a) naziv institucije ili ime osobe koja je naručila i platila istraživanje;
- b) naziv i sjedište institucije koja je provela istraživanje;
- c) ispitni uzorak i mogućnost odstupanja u ishodu istraživanja;
- d) razdoblje u kojem je provedeno istraživanje.

(2) Rezultati telefonskih ili uličnih anketa provedenih među biračima tijekom izborne kampanje neće biti prezentirani kao siguran i autentičan stav određene društvene skupine, što je medij koji provodi anketiranje i objavljuje rezultate dužan posebno naglasiti.

Članak 16.6

Novinari i voditelji u elektroničkim medijima ne smiju u redovnim i posebnim emisijama iznositi svoju eventualnu stranačku pripadnost ili naklonost.

Članak 16.7

Redosljed nastupa za izravno obraćanje političkih subjekata u posebnim emisijama utvrdit će se ždrijebom uoči početka izborne kampanje, a u prisutnosti predstavnika političkih subjekata.

Članak 16.8

(1) Elektronički mediji obavijestit će sve političke subjekte o terminima sudjelovanja u posebnim emisijama.

(2) Jednom utvrđeni termini u emisijama elektroničkih medija ne mogu se mijenjati, a nedolazak predstavnika političkog subjekta u dogovorenom terminu emisije smatrat će se svojevolumnim odustajanjem od izborne promidžbe putem elektroničkih medija.

Članak 16.9

(1) Javni elektronički mediji dužni su besplatno i u cijelosti objavljivati radijski i televizijski spot, priopćenja i obavijesti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, kako bi birači bili informirani o svim aspektima izbornoga procesa.

(2) Ukoliko javni elektronički medij odbije postupiti sukladno stavku (1) ovoga članka, Središnje izborno povjerenstvo BiH podnijet će prijavu Regulatornoj agenciji za komunikacije Bosne i Hercegovine na nadležni postupak.

Članak 16.10

U vremenu od 48 sati prije otvaranja biračkih mjesta pa do zatvaranja biračkih mjesta neće se objavljivati rezultati istraživanja javnog mnijenja u vezi s glasovanjem i izborima.

Članak 16.11

(1) Tijekom 24 sata prije otvaranja biračkih mjesta na teritoriju Bosne i Hercegovine neće biti nikakvoga medijskog izvještavanja o bilo kakvoj aktivnosti koja se odnosi na političku i izbornu kampanju.

(2) Vrijeme izborne šutnje traje do zatvaranja biračkih mjesta.

Članak 16.12

(1) Elektronski mediji omogućit će pod jednakim uvjetima svakom političkom subjektu plaćeno političko oglašavanje (natječaj, javni pozivi, spotovi i bilo koji drugi vid promidžbe političkoga subjekta) u razdoblju od 30 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Elektronički mediji osigurat će da plaćena politička oglašavanja budu jasno odvojena od preostalog programa i da ne ulaze u ograničenje za dozvoljeno reklamno vrijeme, koje je utvrdila Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine.

(3) Elektronički mediji zaprimit će narudžbe za plaćeno političko oglašavanje od političkih subjekata neposredno odnosno posredstvom pravnih ili fizičkih osoba koje politički subjekti za to ovlaste.

(4) Narudžbe sa sadržajem oglašavanja moraju se elektroničkome mediju dostaviti najkasnije 48 sati prije emitiranja.

(5) Novčanu naknadu za usluge objave naručilatelj je dužan uplatiti unaprijed prema cjeniku koji ne može biti veći od postojećeg cjenika marketinške usluge elektroničkog medija.

Članak 16.13

Elektronički medij ima pravo odbiti emitirati političko oglašavanje ako:

- a) oglašavanje nije naručeno putem narudžbenice u pisanom obliku;
- b) oglas ne zadovoljava tehničke i profesionalne standarde koji su jasno utvrđeni i s kojim su pravodobno upoznati politički subjekti i
- c) ako je natječaj ili sadržaj natječaja protivan Ustavu Bosne i Hercegovine ili zakonima Bosne i Hercegovine.

Članak 16.14

(1) Javni elektronički mediji omogućit će u razdoblju od 30 dana prije dana održavanja izbora ravnopravno i fer predstavljanje političkih subjekata i informirati javnost o svim pitanjima u vezi s izbornom kampanjom i izbornim procesom.

(2) Javni elektronički medij će, u razdoblju od 30 dana prije dana održavanja izbora, omogućiti političkim subjektima besplatan termin za izravno obraćanje.

(3) Zabranjeno je vođenje plaćene izborne kampanje putem elektroničkih i tiskanih medija ili bilo kojega oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova tijela i statutarnih tijela političkih subjekata, u razdoblju od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Zabranjeno je vođenje izborne kampanje putem elektroničkih i tiskanih medija koja je stereotipnog i uvredljivog sadržaja u odnosu na muškarce i/ili žene ili koja potiče stereotipno i uvredljivo ponašanje na temelju spola ili ponižavajući odnos prema pripadnicima različitih spolova.

(4) Središnje izborno povjerenstvo BiH svojim će propisima utvrditi koliko se vremena dodjeljuje političkim subjektima, termin i trajanje emitiranja i zemljopisna područja pokrivena tim emitiranjem.

(5) Javni elektronički medij omogućit će pod jednakim uvjetima, u razdoblju od 30 dana prije dana održavanja izbora, plaćeno političko oglašavanje političkim subjektima u trajanju od najviše 30 minuta tjedno.

Članak 16.15

(1) Privatni elektronički mediji omogućit će pod jednakim uvjetima, u razdoblju od 30 dana prije dana održavanja izbora, plaćeno političko oglašavanje političkim subjektima u trajanju od najviše 60 minuta tjedno.

(2) Privatni elektronički mediji mogu, u razdoblju od 30 dana prije dana održavanja izbora, omogućiti političkim subjektima besplatan termin za izravno obraćanje, ali pod jednakim uvjetima za sve.

(3) Na pismeni zahtjev, tijelo nadležno za reguliranje rada elektroničkih medija može izuzeti privatni elektronički medij od primjene odredaba ovoga članka.

(4) Odredbe stavka (3) ovoga članka ne odnose se na privatne elektroničke medije koji emitiraju vlastiti informativno-politički program ili ga preuzimaju od drugog elektroničkog medija.

Članak 16.16

(1) Tijelo za reguliranje rada elektroničkih medija, nadležno za provedbu zakona i propisa o medijima, nadležno je u svim slučajevima povrede odredaba o medijima u vezi s izborima koje su utvrđene ovim Zakonom i drugim zakonima kojima se uređuje rad medija.

(2) Za rješavanje po prigovorima političkih subjekata na povrede ovoga Poglavlja nadležno je Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Članak 16.17

Politički subjekti upućuju svoje primjedbe na sadržaj u tiskanim medijima u vezi s praćenjem izborne kampanje Vijeću za tisak.

Članak 16.18

Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise kojima se pobliže uređuje primjena odredaba ovoga Poglavlja.

POGLAVLJE 17 IZBORNI PROMATRAČI

Članak 17.1

(1) Predstavnici međunarodnih promatrača, udruga građana, političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata i neovisnih kandidata (u daljnjem tekstu: promatrači) mogu promatrati sve izborne aktivnosti u Bosni i Hercegovini, pod uvjetom da se akreditiraju sukladno ovome Zakonu.

(2) Promatrači imaju pristup svim relevantnim dokumentima i javnim sastancima izbornih povjerenstava, mogu tijekom cijeloga razdoblja izbornog procesa, u bilo koje vrijeme, kontaktirati bilo koju osobu i imaju pristup svim centrima za birački popis, biračkim mjestima i centrima za brojanje i drugim relevantnim mjestima, kako je utvrdilo Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Članak 17.2

(1) Promatrači tijekom promatranja izbornoga procesa neće ometati izborne aktivnosti i poštovat će tajnost glasovanja. Promatrač može imati po jednoga predstavnika istodobno na javnom sastanku izbornoga povjerenstva, u centru na registriranju birača, centru za brojanje, na biračkome mjestu ili na drugim relevantnim mjestima, kako je utvrdilo Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(2) Ograničenje broja promatrača iz stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na međunarodne promatrače.

(3) Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti promatrači će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata ili neovisnim kandidatom.

Članak 17.3

- (1) Središnje izborno povjerenstvo BiH akreditira i izdaje akreditacije međunarodnim promatračima.
- (2) Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise kojima se utvrđuju kriteriji i postupak podnošenja zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača.

Članak 17.4

- (1) Središnje izborno povjerenstvo BiH akreditira i izdaje akreditacije udrugama građana. Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise kojima se utvrđuju kriteriji za akreditiranje udruga građana i distribucije akreditacija. Zahtjev za izdavanje akreditacija treba sadržavati:
  - 1) izjavu, koju je potpisao ovlaštenu predstavnik udruge građana, da udrugu nije osnovala i da je ne sponzorira ovjerena politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat, te da udruga nije uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerene političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata ili neovisnoga kandidata i
  - 2) ime, broj valjane osobne iskaznice i jedinstveni matični broj predloženoga promatrača.
- (2) U slučaju kada Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrdi da je udruga građana osnovana i da je sponzorira ovjerena politička stranka, odnosno da je uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerene političke stranke, Središnje izborno povjerenstvo BiH odbit će izdati akreditaciju takvoj udruzi.

Članak 17.5

- (1) Nadležno izborno povjerenstvo akreditira ovjerenu političku stranku, koaliciju, listu neovisnih kandidata ili neovisnog kandidata kao promatrače u izbornoj jedinici u kojoj se ta politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat kandidiraju.
- (2) Središnje izborno povjerenstvo BiH akreditira promatrače koji će promatrati rad Središnjega izbornog povjerenstva BiH i Glavnoga centra za brojanje.
- (3) Entitetska i kantonalna izborna povjerenstva akreditiraju promatrače koji će nadgledati rad ovih povjerenstava.
- (4) Općinsko izborno povjerenstvo izdaje akreditacije promatračima koji će promatrati rad općinskog izbornog povjerenstva, centre za birački popis i biračkih mjesta te drugih relevantnih mjesta iz njegove nadležnosti.
- (5) Politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisnih kandidat predaju popis imena, broj valjane osobne iskaznice i jedinstvene matične brojeve predloženih promatrača nadležnome izbornom povjerenstvu.

Članak 17.6

Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise o izgledu akreditacije i načinu na koji je promatrač koristi.

Članak 17.7

Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje rok za podnošenje zahtjeva za akreditiranje promatrača i rok za rješavanje po zahtjevima za akreditiranje promatrača.

Članak 17.8

(1) Promatrač kojem je općinsko, kantonalno ili entitetsko izborno povjerenstvo odbilo izdati akreditaciju može u roku od tri dana od dana primitka odluke podnijeti prigovor Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, koje će ga riješiti najkasnije u roku od sedam dana od dana zaprimanja.

Članak 17.9

(1) Promatrač može stavljati obrazložene primjedbe na rad tijela nadležnih za provedbu izbora utvrđenih ovim Zakonom, u pisanom obliku, koje se prilažu uz zapisnik o radu tijela nadležnog za provedbu izbora, temeljem čega politički subjekt može uložiti prigovor mjerodavnom tijelu.

(2) Promatrač ima pravo zahtijevati presliku zapisnika o radu tijela nadležnog za provedbu izbora čiji rad je promatrao.

Članak 17.10

(1) Akreditiranom promatraču zbog kršenja odredbe članka 17.2 ovoga Zakona tijelo koje je izdalo akreditaciju može oduzeti svojstvo promatrača i poništiti akreditaciju.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi bliže propise o uvjetima i proceduri primjene ovoga Poglavlja.

POGLAVLJE 18 BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 18.1

(1) Ovim Zakonom utvrđuju se načela koja vrijede za izbore u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

(2) Teritorij Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine jedna je izborna jedinica.

Članak 18.2

Državljanin BiH koji je upisan u Središnji birački popis za glasovanje za Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine ima pravo glasovati:

- 1) za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine i Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH odgovarajućim glasačkim listićem u entitetu čiji je taj birač državljanin,
- 2) na izborima za entitet čiji je taj birač državljanin i
- 3) na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ili bilo koju drugu izbornu dužnost u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Članak 18.3

Sredstva za provedbu izbora u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine osigurat će se u proračunu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, ovisno o tome za koju se razinu provode izbori.

POGLAVLJE 19 GRAD MOSTAR

Članak 19.1

Ovim se Zakonom uređuje izbor vijećnika u Vijeće Grada Mostara (u daljnjem tekstu: Gradsko vijeće). Iznimno od odredaba Poglavlja 13 ovoga Zakona, načela utvrđena ovim Poglavljem primjenjuju se na izbore u Gradu Mostaru.

*Članak 19.2

(1) U sastav Gradskog vijeća ulazi 35 članova. Vijećnici u Gradskom vijeću biraju se u gradskoj izbornoj jedinici i izbornim jedinicama gradskoga područja, na način utvrđen u članku 19.4 ovoga Zakona.

(2) *Gradska izborna jedinica*, u smislu stavka (1) ovoga članka, obuhvaća cijelo područje Grada definirano u članku 5. Statuta Grada Mostara.

(3) *Izborne jedinice gradskog područja*, u smislu stavka (1) ovoga članka, bivše su gradske općine kako je to definirano u članku 7. i 15. Statuta Grada Mostara.

* Rješenjem Ustavnog suda BiH objavljenom u Službenom glasniku BiH broj:15/12 od 27.02.2012. godine odredbe članka 19. stavak (1) i (3) Izbornoga zakona BiH prestale su da važe od 28.02.2012.godine.

Članak 19.3

Grad Mostar ima jedno izborno povjerenstvo uspostavljeno sukladno odredbama ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na općinska izborna povjerenstva.

*Članak 19.4

(1) Iz gradske izborne jedinice bira se 17 vijećnika. Najmanje četiri vijećnika iz svakog konstitutivnog naroda i jedan vijećnik iz reda ostalih se bira iz gradske izborne jedinice.

(2) Tri se vijećnika biraju iz svake od šest izbornih jedinica gradskoga područja.

(3) Izborna jedinica gradskoga područja 1 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Sjever.

(4) Izborna jedinica gradskoga područja 2 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Stari grad.

(5) Izborna jedinica gradskoga područja 3 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Jugoistok.

(6) Izborna jedinica gradskoga područja 4 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Jug.

(7) Izborna jedinica gradskoga područja 5 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Jugozapad.

(8) Izborna jedinica gradskoga područja 6 sastoji se od bivše gradske općine Mostar Zapad.

(9) Nijedan konstitutivni narod niti skupina ostalih ne mogu imati više od 15 svojih predstavnika u Gradskom vijeću.

* Rješenjem Ustavnog suda BiH objavljenom u Službenom glasniku BiH broj:15/12 od 27.02.2012.godine odredbe članka 19. stavak (2) do (8) Izbornoga zakona BiH prestale su da važe od 28.02.2012.godine.

Članak 19.5

(1) Prvo se dodjeljuju mandati koji se popunjavaju iz gradske izborne jedinice, prema formuli utvrđenoj u članku 9.5 stavak (1) ovoga Zakona. Ako dodjela mandata iz gradske izborne jedinice ne omogućuje minimalnu zastupljenost bilo kojeg od konstitutivnih naroda i/ili iz reda ostalih na način utvrđen sukladno članku 19.4 stavak (1) ovoga Zakona, primjenjivat će se sljedeća metoda:

a) Jedan ili više posljednjih mandata koji će se dodjeljivati iz gradske izborne jedinice potreban za ispunjenje kvota bilo kojega od konstitutivnih naroda odnosno iz reda ostalih dodjeljuje se jednom ili više kandidata iz odgovarajućega konstitutivnog naroda i/ili iz reda ostalih koji je, tj. koji su dobili najveći broj glasova s liste političke stranke, s liste neovisnih kandidata ili s liste koalicije, kojima je mandat dodijeljen prema članku 9.5 stavak (1) ovoga Zakona. Ukoliko se mandat utvrđen prema formuli iz članka 9.5 stavak (1) ovoga Zakona dodijeli nezavisnom kandidatu, primjenjuje se točka b) ovoga članka.

b) Ako politička stranka, lista neovisnih kandidata ili koalicija kojima je mandat dodijeljen na način utvrđen člankom 9.5 stavak (1) ovoga Zakona ne posjeduje dovoljan broj odgovarajućih kandidata na listi za svoju gradsku izbornu jedinicu ili ako bi mandat, prema članku 9.5 ovoga Zakona, bio dan jednom ili više nezavisnih kandidata, mandat se prenosi:

1) na političku stranku ili stranke, listu ili liste neovisnih kandidata ili koaliciju ili koalicije koje imaju takve preostale kandidate na svojim listama ili

2) na neovisnog kandidata ili kandidate iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih koji ima drugi po redu najveći količnik, kako je to utvrđeno člankom 9.5 ovoga Zakona.

c) Ako se nijedan kandidat iz jednog ili više konstitutivnih naroda ili iz reda ostalih ne nađe sukladno stavku a) i b) ovoga članka, mandat se prenosi na:

1) političku stranku, listu neovisnih kandidata ili listu koalicije koja raspolaže tim preostalim kandidatima na listi bilo koje druge izborne jedinice gradskoga područja nakon što su mjesta koja su popunjena iz ovih izbornih jedinica dodijeljena sukladno članku 19.6 ovoga zakona ili

2) na neovisnog kandidata ili kandidate iz odgovarajućeg konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih koji su se kandidirali za bilo koju izbornu jedinicu gradskoga područja, a koji ima najveći količnik, kako je to utvrđeno člankom 9.5 ovoga Zakona.

(2) Članak 9.5 stavak (2) ovoga Zakona ne primjenjuje se kada se dodjeljuju mandati iz ovoga članka.

Članak 19.6

(1) Mandati koji se popunjavaju iz izbornih jedinica gradskih područja potom se dodjeljuju prema formuli utvrđenoj u članku 9.5 ovoga Zakona. Mandati se dodjeljuju pojedinačno, počevši od najviše rangiranog kandidata u svakoj izbornoj jedinici gradskoga područja i nastavlja se na sličan način kako bi se popunilo svako dostupno mjesto iz svake izborne jedinice gradskoga područja. Redosljed popune mandata dodijeljenih svakoj izbornoj jedinici gradskoga područja za svaki od tri uzastopna koraka određuje se ždrijebom. Ždrijeb organizira Središnje izborno povjerenstvo BiH.

(2) Ukoliko bi dodjela mandata iz izborne jedinice gradskih područja vodila ka zastupljenosti jednoga konstitutivnog naroda i/ili iz reda ostalih iznad kvote utvrđene prema članku 19.4 stavak (4) ovoga Zakona, primjenjivat će se sljedeća metoda:

a) Mandat će biti preraspodijeljen kandidatu koji ne pripada danome konstitutivnom narodu i/ili redu ostalih koji je dobio najveći broj glasova na listi političke stranke, liste neovisnih kandidata ili koalicije kojima je mandat dodijeljen sukladno članku 9.5 stavak (1) ovoga Zakona. U slučaju dodjeljivanja mandata prema formuli iz članka 9.5 stavak (1) ovoga Zakona nezavisnom kandidatu, primjenjivat će se točka b) ovoga članka.

b) Ako nema takvog kandidata ili u slučaju dodjeljivanja mandata prema formuli iz članka 9.5 stavak (1) ovoga Zakona nezavisnom kandidatu, mandat se prenosi u istu izbornu jedinicu gradskoga područja ili:

1) političkoj stranci, listi neovisnih kandidata ili koalicije koja ima kandidata koji ne pripada danome konstitutivnom narodu i/ili redu ostalih, a preostao je na listi ili

2) nezavisnom kandidatu ili kandidatima koji ne pripadaju danome konstitutivnom narodu i/ili redu ostalih i imaju najveći sljedeći količnik, kako je to utvrđeno u članku 9.5 ovoga Zakona.

c) Ako nema takvoga kandidata sukladno točki a) i b) ovoga članka, mandat se prenosi na:

1) političku stranku, listu neovisnih kandidata ili koalicije koja ima takvoga kandidata koji je preostao na listi iz bilo koje druge izborne jedinice gradskoga područja nakon što su mjesta popunjena iz te izborne jedinice gradskoga područja bila dodijeljena sukladno članku 19.6 ovoga Zakona;

ili

2) neovisnog kandidata iz odgovarajućega konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih koji se kandidirao za bilo koju izbornu jedinicu gradskoga područja, a koji je dobio najveći količnik, kako je to utvrđeno u članku 9.5 ovoga Zakona.

Članak 19.7

Iznimno od odredaba članka 13.7 ovoga Zakona, gradonačelnik Grada Mostara bira se posredno sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE 19A KAZNE NE ODREDBE

Članak 19.8

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se uposljeni ili angažirani u izbornoj administraciji za povredu ako:

a) sudjeluje u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrano (članak 2.1);

- b) ne odredi biračka mjesta na području općine za glasovanje na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini (članak 2.13 stavak (1) točka 2));
- c) ne osigura izborni materijal za glasovanje na svim razinama izbora u Bosni i Hercegovini (članak 2.13. stavak (1) točka 4));
- d) ne obavijesti birače o svim informacijama potrebnim za provedbu izbora, sukladno propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH (članak 2.13 stavak (1) točka 5));
- e) nepravilno broji glasačke listiće na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje (članak 2.13 stavak (1) točka 7));
- f) imenuje predsjednika i članove biračkih odbora i njihove zamjenike suprotno članku 2.19 stavak (3);
- g) ne ažurira podatke sukladno promjenama broja birača i propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH (članak 3.8 stavak (3) točka b));
- h) ne osigura uvid u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa na teritoriju svoje općine (članak 3.8 stavak (3) točka c));
- i) ne osigura podatke za Središnji birački popis koji su utvrđeni propisima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH (članak 3.8 stavak (3) točka d));
- j) ne vodi evidenciju zahtjeva i prigovora i ne čuva dokumentaciju (članak 3.8 stavak (4));
- k) odredi biračka mjesta suprotno članku 5.1 stavak (3);
- l) ne osigura izborni materijal za glasovanje (članak 5.3 stavak (3));
- m) neopravdano nije nazočan tijekom cijelog procesa glasovanja (članak 5.5.);
- n) ne odredi dužnosti članovima biračkog odbora (članak 5.6 stavak (2));
- o) zapisnik o radu biračkog odbora ne sadrži podatke propisane ovim Zakonom (članak 5.7);
- p) ne objasni biraču način glasovanja i ne osigura tajnost glasovanja (članak 5.11 stavak (1));
- r) ne utvrdi identitet birača i potpis birača na izvratku iz Središnjeg biračkog popisa sukladno ovome Zakonu (članak 5.13);
- s) ako izda glasački listić ili listiće suprotno propisima koji reguliraju izdavanje glasačkih listića (članak 5.13);
- t) pomaže osobi pri glasovanju na način koji nije sukladan ovome Zakonu (članak 5.19 stavak (2));
- u) su obrasci popunjeni suprotno članku 5.25 i
- v) podaci objedinjenih zbirnih rezultata glasovanja za općinu nisu sukladni članku 5.27.

(2) Za povrede iz stavka (1) toč. a), l), m), n), o), p), r), s), t) i u) ovoga članka kaznit će se članovi biračkog odbora novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM.

Članak 19.9

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se politički subjekt za povredu ako:

- a) u roku od 10 dana ne dostavi izmjene podataka (članak 4.22);
- b) uklanja, prekriva, oštećuje ili mijenja tiskane natječaje, plakate, postere ili druge materijale koji se, sukladno zakonu, koriste u svrhu izborne kampanje političkih stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisnih kandidata (članak 7.2 stavak (2));
- c) postavlja natječaje, plakate, postere odnosno piše svoje ime ili slogane koji su u vezi s izbornom kampanjom u ili na zgradama u kojoj su smještena tijela vlasti na svim razinama, javna poduzeća, javne ustanove i mjesne zajednice, te na vjerskim objektima, na javnim cestama i javnim površinama, osim na mjestima predviđenim za plaketiranje i oglašavanje duž njih ili iznad njih, kao i na prometnim znacima (članak 7.2 stavak (3));
- d) nosi i pokazuje oružje na političkim skupovima, biračkim mjestima i u njihovoj okolini, kao i za vrijeme okupljanja u vezi s aktivnostima političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata i neovisnih kandidata u izbornome procesu (članak 7.3 stavak (1) točka 1.);
- e) ometa skupove drugih političkih stranaka, koalicija i neovisnih kandidata, kao i potiče druge na takvu aktivnosti (članak 7.3 stavak (1) točka 2.);
- f) sprečava novinare da obavljaju svoj posao sukladno pravilima profesije i izbornim pravilima (članak 7.3 stavak (1) točka 3.);
- g) obećava novčane nagrade s ciljem dobivanja podrške birača ili prijeti pristalicama drugih političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata i neovisnih kandidata (članak 7.3 stavak (1) točka 4.);
- h) potiče na glasovanje osobu koja nema pravo glasa (članak 7.3 stavak (1) točka 5.);
- i) potiče osobe da glasuju više puta na istim izborima ili da glasuju u ime druge osobe (članak 7.3 stavak (1) točka 6.);
- j) koristi se jezikom koji bi nekoga mogao navesti ili potaknuti na nasilje ili širenje mržnje, ili objavljuje ili rabi slike, simbole, audiozapise i videozapise, SMS-poruke, internetske poruke ili druge materijale koji mogu tako djelovati (članak 7.3 stavak (1) točka 7.);
- k) lažno se predstavlja u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata ili neovisnog kandidata (članak 7.3 stavak (2));
- l) održava skupove s ciljem izborne kampanje (članak 7.4 stavak (1) točka 1.);
- m) izlaže na biračkom mjestu i u njegovoj okolini bilo kakve materijale s ciljem utjecanja na birače (članak 7.4 stavak (1) točka 2.);
- n) koristi domaća i međunarodna komunikacijska sredstva s ciljem utjecanja na birače (članak 7.4 stavak (1) točka 3.);
- o) rabi megafon ili druge razglasne uređaje s ciljem utjecanja na birače (članak 7.4 stavak (1) točka 4.);

- p) ometa ili opstruira izborni proces (članak 7.4 stavak (1) točka 5.);
  - r) ne podnese u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u Službenom glasniku BiH izjavu o ukupnom imovinom stanju na određenom obrascu (čl. 15.7. i 15.8.);
  - s) prekorači najveći iznos sredstava za financiranje izborne kampanje iz članka 15.10.;
  - t) vodi izbornu kampanju u razdoblju od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje (članak 16.14 stavak (3));
  - u) promatrač za vrijeme promatranja izbornoga procesa ometa izborne aktivnosti, ne poštuje tajnost glasovanja (članak 17.2 stavak (1));
  - v) promatrač za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti ne nosi službenu akreditaciju i nosi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom nezavisnih kandidata ili nezavisnim kandidatom (članak 17.2 stavak (3)).
- (2) Za povrede iz stavka (1) toč. b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), o) i p) ovoga članka koje počini pristalica političkoga subjekta kaznit će se taj politički subjekt.
- (3) Za povrede iz stavka (1) točka a) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba političke stranke, koalicije i liste neovisnih kandidata novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 5.000,00 KM.
- (4) Za povrede iz stavka (1) toč. b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), o), p) i r) ovoga članka kaznit će se i kandidat političkoga subjekta novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM.
- (5) Za povrede iz stavka (1) toč. d), h) i i) ovoga članka kaznit će se i uposleni ili angažirani u izornoj administraciji novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.

Članak 19.10

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za povrede kandidat izabran na svim razinama vlasti ako:

- a) u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u "Službenom glasniku BiH" ne preda, na zasebnom obrascu, potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz članka 15.7 ovoga Zakona (članak 15.8 stavak (1)) i
- b) u roku od 30 dana nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata u smislu članka 1.10 stavak (1) toč. 1), 3), 5), 6) i 7) ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana prestanka mandata, ne podnese izvješće o imovinskom stanju (članak 15.8 stavak (2)).

POGLAVLJE 20

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.8

- (1) Sve dok Visoki predstavnik ili Parlamentarna skupština BiH ne odluče drukčije, a sukladno stavku (7) ovoga članka, državljanin BiH koji ima status raseljene osobe i biračko pravo može ostvariti svoje pravo na upis u Središnji birački popis i glasovanje osobno ili u odsutnosti za općinu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina, osim u slučaju kada ta osoba može predložiti dokaz o promjeni prebivališta, sukladno zakonu, u razdoblju od posljednjeg popisa stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina do trenutka kada je ta osoba stekla status raseljene osobe, ili osobno za općinu u kojoj ima boravište, pod uvjetom da je imala boravište u toj općini najmanje šest mjeseci prije dana održavanja izbora.
- (2) Državljanin BiH koji ima status raseljene osobe i biračko pravo, sukladno ovome članku, bit će upisan u Središnji birački popis, ovisno o biračkoj opciji koju odabere, za općinu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina, osim u slučaju kada može predložiti dokaz o promjeni prebivališta, sukladno zakonu, u razdoblju od posljednjega popisa stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina do trenutka kada je stekao status raseljene osobe, ili za općinu u kojoj ima boravište i predloži dokaz da je prijavio boravište u toj općini najmanje šest mjeseci prije dana održavanja izbora.
- (3) Državljanin BiH koji koristi kuću ili stan na kojim nema pravo vlasništva ili stanarsko pravo, a izdan je izvršni akt od nadležnog sudskog ili upravnog tijela o povratu te kuće ili stana, ili odluka Povjerenstva za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i izbjeglica, nema pravo glasovati u mjestu boravišta dok ne napusti tuđu imovinu i može za izbore biti upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa samo u općini u kojoj je imao posljednje prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.
- (4) Boravište je, u smislu ovoga članka, općina u kojoj raseljena osoba, državljanin BiH, privremeno boravi do stjecanja uvjeta za njezin povratak u općinu u kojoj je imala prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina.
- (5) Sve dok Visoki predstavnik ili Parlamentarna skupština BiH ne odluče drukčije, a sukladno stavku (7) ovoga članka, državljanin BiH koji ima status izbjeglice i biračko pravo ima pravo na upis u Središnji birački popis i glasovanje osobno ili poštom za općinu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina, osim u slučaju kada ta osoba može predložiti dokaz o promjeni prebivališta, sukladno zakonu, u razdoblju od posljednjeg popisa stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina do trenutka kada je stekla status izbjeglice.
- (6) Državljanin BiH koji ima status izbjeglice i biračko pravo, sukladno ovome članku, bit će upisan u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za općinu u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina, osim u slučaju kada može predložiti dokaz o promjeni prebivališta, sukladno zakonu, u razdoblju od posljednjeg popisa stanovništva koji je provela država Bosna i Hercegovina do trenutka kada je stekao status izbjeglice.
- (7) Posebna prava predviđena ovim člankom za raseljene i izbjegle osobe, po kojima raseljene i izbjegle osobe mogu biti upisane u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i glasovati, prestat

će na dan koji utvrdi Visoki predstavnik. Ako Visoki predstavnik ne donese odluku prije isteka svoga mandata, raseljeni i izbjegli birači zadržat će posebna prava dok Parlamentarna skupština BiH ne odluči drukčije.

(8) Prije donošenja odluke o prestanku posebnih prava za raseljene i izbjegle osobe po kojima mogu glasovati, valja uzeti u obzir sljedeće okolnosti:

- 1) stanje provedbe imovnog zakona,
- 2) broj osoba upisanih u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa kao raseljene osobe i
3. činitelje kojima se utvrđuje održivost povratka, u koje spadaju sigurnost povratnika, pristup obrazovanju i uslugama, odsutnost diskriminacije pri zapošljavanju i u radnom odnosu, te u funkcioniranju pravosudnog sustava.

Članak 20.9

(1) Iznimno za općinske izbore 2008. godine, sve osobe koje imaju biračko pravo, a koje su imale mjesto svoga prebivališta u općini Srebrenica prema posljednjem popisu stanovništva provedenom u Bosni i Hercegovini, imat će pravo na upis u birački popis kako bi glasovale osobno ili u odsutnosti za općinu Srebrenica, bez obzira imaju li status izbjeglice ili raseljene osobe i bez obzira jesu li zasnovale prebivalište izvan općine Srebrenica.

(2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka imaju pravo odlučiti hoće li glasovati za općinu u kojoj trenutačno prebivaju ili za općinu Srebrenica.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH dalje će urediti proceduru upisa osoba iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 20.9A

(1) Do 31. prosinca 2007. godine primjenjivat će se sljedeća isključenja:

a) Nijedna osoba koja je odlukom Visokog predstavnika smijenjena s javne dužnosti zbog činjenja ili nečinjenja u suprotnosti s obvezama iz Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini ili u vezi s uvjetima za njegovu provedbu ne može se kandidirati na neposrednim i posrednim izborima obuhvaćenim ovim Zakonom ili obnašati bilo koji mandat koji je dobila na neposrednim i posrednim izborima obuhvaćenim ovim Zakonom, osim ako drukčije ne odredi Visoki predstavnik;

b) Nijedna osoba koja je temeljem odredaba Poglavlja 14. Naputka stranama, donesenim na temelju Aneksa 1.A. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, smijenjena sa zapovjedne odnosno rukovodeće ili druge vojne dužnosti zbog angažmana u aktivnostima koje predstavljaju prijetnju ili opasnost za mirovni proces, ne može se kandidirati na neposrednim ili posrednim izborima obuhvaćenim ovim Zakonom ili obnašati bilo koji mandat koji je dobila na neposrednim i posrednim izborima obuhvaćenim ovim Zakonom;

c) Nijedna osoba kojoj je povjerenik IPTF-a odlukom oduzeo privremene ovlasti ili odbio certifikaciju zbog ometanja provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini ne može se kandidirati na neposrednim i posrednim izborima obuhvaćenim ovim Zakonom ili obnašati mandat koji je dobila na neposrednim i posrednim izborima obuhvaćenim ovim Zakonom.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH će, nakon što utvrdi je li donesena odluka iz stavka (1) ovoga članka i jesu li ispunjeni uvjeti iz ovoga članka, biti zaduženo za provedbu zabrana iz ovoga članka.

Članak 20.9B

(1) Do 31. prosinca 2007. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH osigurat će da se u zahtjevu za ovjeru bilo koje političke stranke i u svoj ostaloj dokumentaciji podnesenoj sukladno članku 4.3 ovoga Zakona, te sukladno internim propisima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, ne navodi osoba iz članka 20.9A ovoga Zakona.

(2) Ukoliko se u dokumentima iz stavka (1) ovoga članka pokaže da osoba iz točke a) stavak (1) članak 20.9A ovoga Zakona zauzima bilo koji položaj u stranci, Središnje izborno povjerenstvo BiH pravodobno će dobiti potvrdu od međunarodne agencije koja je donijela odluku o tome da li je, odlukom ili na drugi način, izričito utvrđeno da osoba na koju se ta odluka odnosi ima pravo zauzimati položaj u političkoj stranci.

(3) Ukoliko se u dokumentima iz stavka (1) ovoga članka pokaže da osoba iz članka 20.9A ovoga Zakona zauzima središnji položaj u stranci i utvrđeno je da ta osoba nema pravo zauzimati položaj iz stavka (2) ovoga članka, ta politička stranka neće ispuniti uvjete za ovjeru.

Članak 20.11

Entiteti usklađuju svoje zakone i propise s ovim Zakonom u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 20.12a

Glasovanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine iz članka 1.5 stavak (2) ovoga Zakona održat će se samo u onom diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine za koje je Središnje izborno povjerenstvo BiH, u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova BiH, utvrdilo da ispunjava uvjete propisane posebnim propisom iz članka 1.5 stavak (3) ovoga Zakona.

Članak 20.12b

(1) Iznimno od odredaba čl. 9.10 i 4,24 ovoga Zakona, političkom subjektu koji je na neposrednim izborima održanim 1. listopada 2006. godine dobio kompenzacijski mandat koji je ostao upražnjen, mandat se dodjeljuje kandidatu s najvećim brojem dobivenih glasova s redovne kandidatske liste na istoj izbornoj razini toga političkog subjekta.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH posebnim će propisom utvrditi način primjene ovoga članka.

Članak 20.13

(1) Dok entiteti ne osnuju višečlane izborne jedinice, vrijede sljedeće višečlane izborne jedinice:

a) Od 98 članova Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine koje neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, 73 se bira iz 12 višečlanih izbornih jedinica, a 25 su

kompenzacijski mandati izabrani s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine u cijelosti. Ti se mandati raspodjeljuju sukladno čl. od 9.5 do 9.8 ovoga Zakona.

b) 73 mandata iz višečlanih izbornih jedinica za Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine raspodjeljuje se na sljedeći način:

- 1) Izborna jedinica 1 sastoji se od Kantona 1 i bira devet članova.
  - 2) Izborna jedinica 2 sastoji se od Kantona 2, dijela Kantona 3 (Gradačac, Gračanica, Doboj-Istok), te birača iz Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine upisanih u Središnji birački popis za glasovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine i bira pet članova.
  - 3) Izborna jedinica 3 sastoji se od dijela Kantona 3 (Lukavac, Srebrenik, Tuzla, Čelić) i bira sedam članova.
  - 4) Izborna jedinica 4 sastoji se od dijela Kantona 3 (Teočak, Banovići, Živinice, Kalesija, Sapna i Kladanj) i bira četiri člana.
  - 5) Izborna jedinica 5 sastoji se od dijela Kantona 4 (Doboj-Jug, Tešanj, Maglaj, Žepče, Zavidovići, Zenica i Usora) i bira osam članova.
  - 6) Izborna jedinica 6 sastoji se od dijela Kantona 4 (Kakanj, Vareš, Olovo, Visoko i Breza) i bira četiri člana.
  - 7) Izborna jedinica 7 sastoji se od Kantona 5 i dijela Kantona 9 (Novi grad-Sarajevo, Ilidža, Hadžići i Trnovo) i bira šest članova.
  - 8) Izborna jedinica 8 sastoji se od Kantona 6 i bira devet članova.
  - 9) Izborna jedinica 9 sastoji se od Kantona 7 i bira osam članova.
  - 10) Izborna jedinica 10 sastoji se od Kantona 8 i bira tri člana.
  - 11) Izborna jedinica 11 sastoji se od dijela Kantona 9 (Ilijaš, Vogošća, Centar-Sarajevo, Stari grad-Sarajevo, Novo Sarajevo) i bira sedam članova.
  - 12) Izborna jedinica 12 sastoji se od Kantona 10 i bira tri člana.
- (2) Od 83 člana Narodne skupštine Republike Srpske koje neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis za glasovanje na teritoriju Republike Srpske, 62 se bira iz 6 višečlanih izbornih jedinica, a 21 su kompenzacijski mandati izabrani s teritorija Republike Srpske u cijelosti. Ovi mandati raspodjeljuju se sukladno čl. od 9.5 do 9.8 ovoga Zakona.

Članak 20.14

Parlamentarna skupština BiH preispitat će novčane kazne i ograničenja troškova utvrđenih ovim Zakonom najmanje svake četiri godine, te odrediti jesu li sukladne gospodarskom i finansijskom stanju u Bosni i Hercegovini.

Članak 20.15

Novčane kazne utvrđene ovim Zakonom prihod su proračuna Bosne i Hercegovine.

Članak 20.16A

- (1) Do potpune provedbe Aneksa 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini raspodjela mjesta po konstitutivnom narodu, koja je obično uređena Poglavljem 10 Potpoglavlje B. ovoga Zakona, odvija se sukladno ovome članku.
- (2) Do provedbe novoga popisa, za osnovu se koristi popis iz 1991. godine, tako da svaki kanton bira sljedeći broj izaslanika:
- a) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 1, Unsko-sanski kanton, bira se pet izaslanika, uključujući dva iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga i dva iz srpskoga naroda;
  - b) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 2, Posavski kanton, biraju se tri izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga i jednog iz srpskoga naroda;
  - c) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 3, Tuzlanski kanton, bira se osam izaslanika, uključujući tri iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga, dva iz srpskoga naroda i dva iz reda ostalih;
  - d) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 4, Zeničko-dobojski kanton, bira se osam izaslanika, uključujući tri iz bošnjačkoga, dva iz hrvatskoga, dva iz srpskoga naroda i jednog iz reda ostalih;
  - e) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 5, Bosansko-podrinjski kanton-Goražde, biraju se tri izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga i jednog iz srpskoga naroda;
  - f) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 6, Srednjobosanski kanton, bira se šest izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, tri iz hrvatskoga, jednog iz srpskoga naroda i jednog iz reda ostalih;
  - g) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 7, Hercegovačko-neretvanski kanton, bira se šest izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, tri iz hrvatskoga, jednog iz srpskoga naroda i jednoga iz reda ostalih;
  - h) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 8, Zapadnohercegovački kanton, biraju se četiri izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, dva iz hrvatskoga i jednog iz srpskoga naroda;
  - i) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 9, Kanton Sarajevo, bira se 11 izaslanika, uključujući tri iz bošnjačkoga, jednog iz hrvatskoga, pet iz srpskoga naroda i dva iz reda ostalih i
  - j) iz zakonodavnog tijela Kantona br. 10, Kanton 10, biraju se četiri izaslanika, uključujući jednog iz bošnjačkoga, dva iz hrvatskoga i jednog iz srpskoga naroda.